

Serban NICHIFOR

***INTRODUCERE IN
FENOMENOLOGIA CVARTETULUI DE COARDE***

Copyright (c) by Serban NICHIFOR (SABAM)
ISMN 000.46.37.65.67

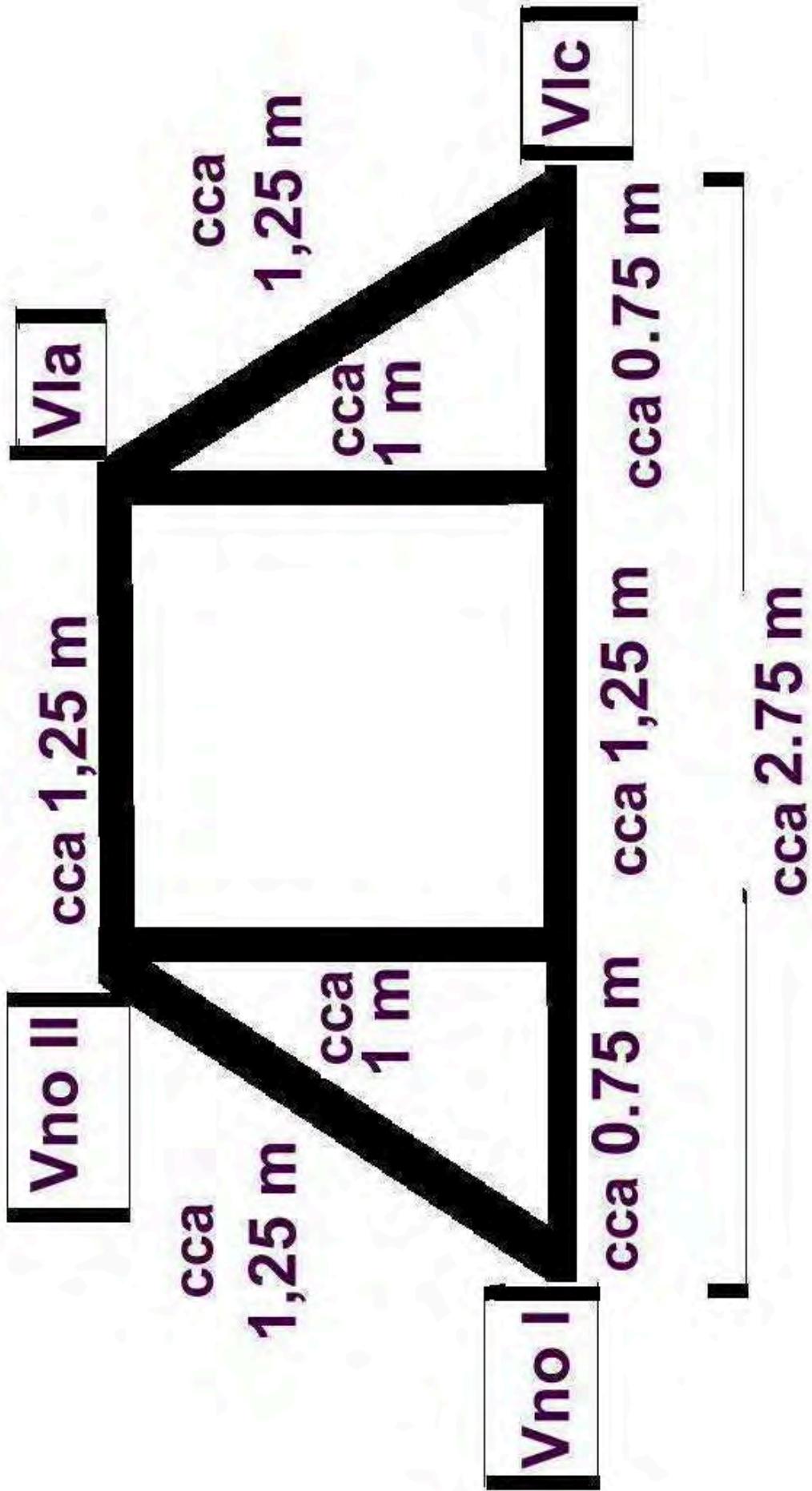
Conf. Univ. Dr. Serban NICHIFOR
Universitatea Nationala de Muzica Bucuresti

Introducere in fenomenologia cvartetului de coarde

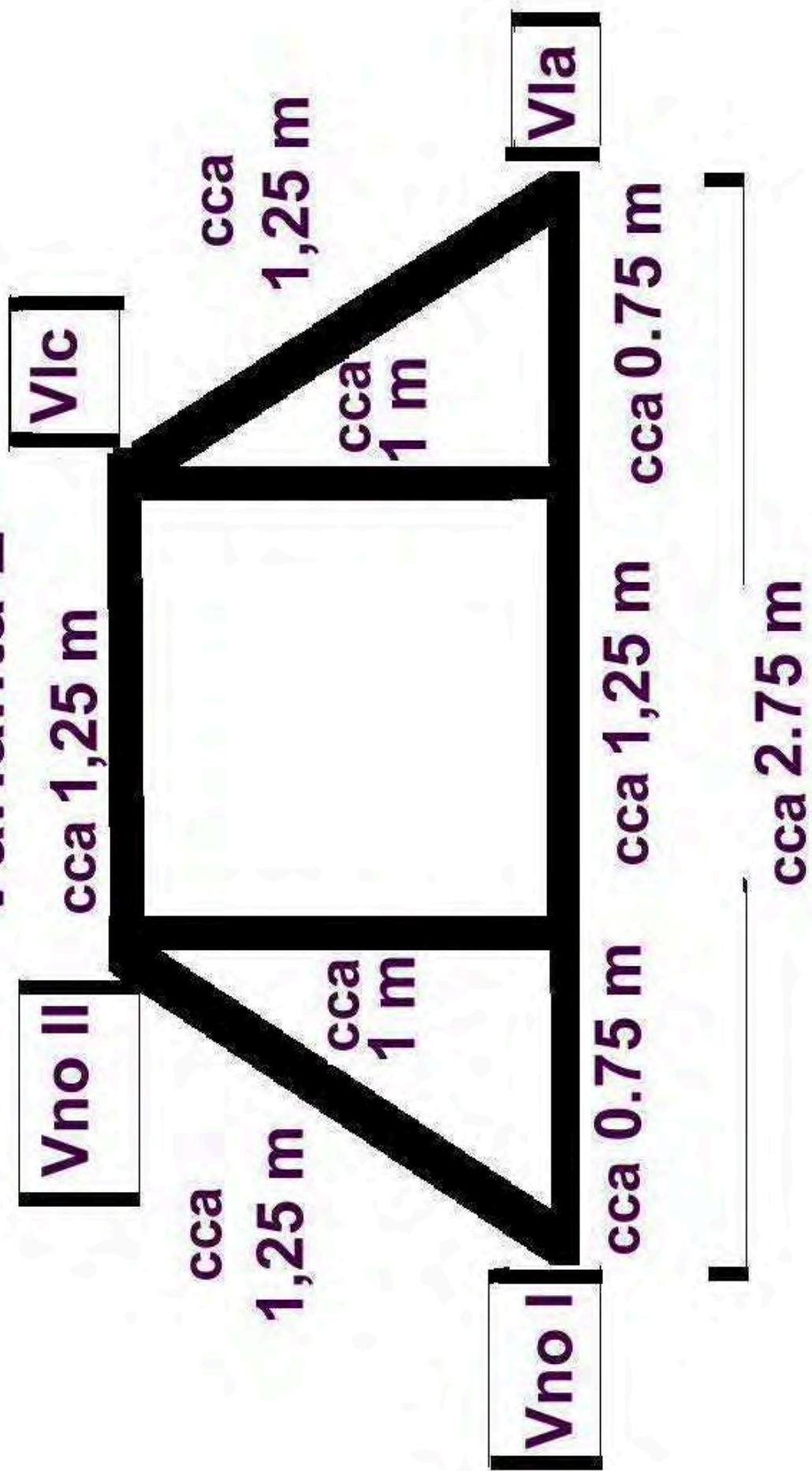
- 01.) *Amplasamentul cvartetului de coarde – pag.1*
- 02.) *Acordajul cvartetului de coarde – pag. 7*
- 03.) *Verificarea individuala a acordajului – pag. 9*
- 04.) *Exercitiu acordaj 1 – pag. 11*
- 05.) *Exercitiu acordaj 2 – pag. 13*
- 06.) *Exercitiu intonatie: J.S. BACH, “Choral BWV 146” – pag. 15*
- 07.) *Aspecte ritmice – pag. 19*
- 08.) *Continuum – studiu de sincronizare – pag. 46*
- 09.) *Balans / Dinamica sonora – pag. 56*
- 10.) *Perspectiva fenomenologica a muzicii – in lumina tezelor lui Sergiu CELIBIDACHE - pag. 59*
- 11.) *Teoria anamorfozei sonore: Definitie – pag. 67; Anamorfozele timpului muzical – pag. 71*
- 12.) *Bibliografie generala selectiva – pag. 75*
- 12.) *Serban NICHIFOR: Cvartetul de coarde nr. 1, “Anamorphose” – pag. 76*
- 13.) *Serban NICHIFOR: Cvartetul de coarde nr. 2, “Vaile uitarii” – pag. 102*
- 14.) *Serban NICHIFOR: Cvartetul de coarde nr. 3, “3 Short Stories” – pag. 122*
- 15.) *Serban NICHIFOR: Cvartetul de coarde nr. 4, “Victimae Paschali Laudes” – pag. 156*
- 16.) *Serban NICHIFOR: Cvartetul de coarde nr. 5, “Transylvanian Bluegrass” – pag. 161*

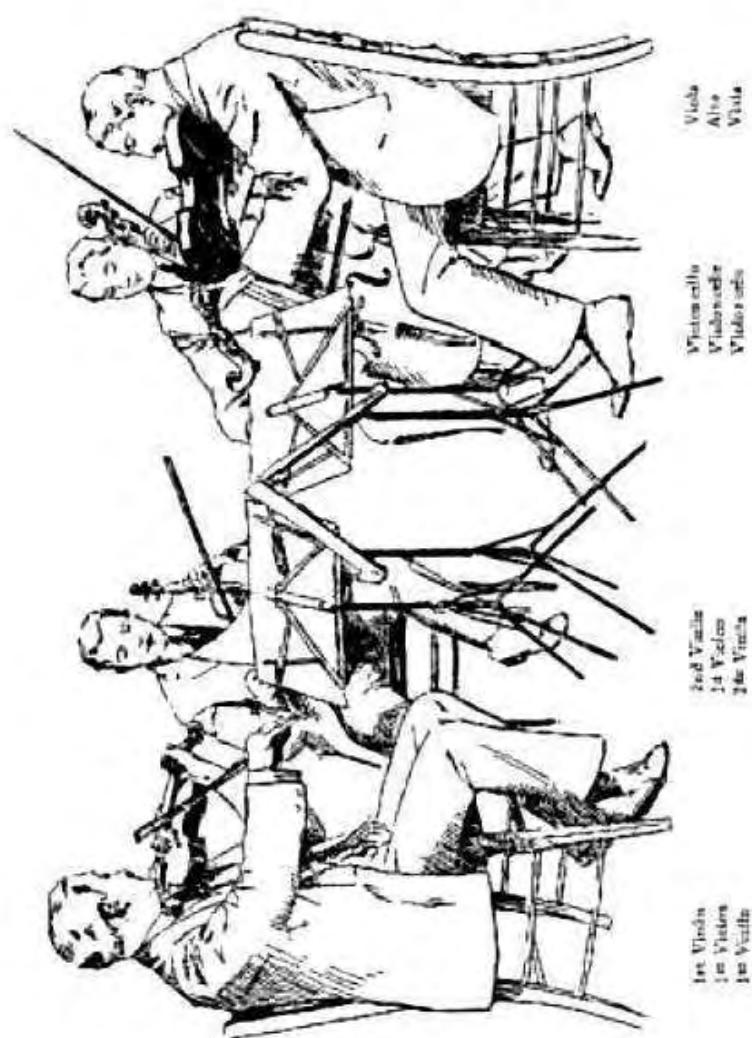
AMPLASAMENTUL CVARTETULUI DE COARDE

Varianta 1

Varianta 2

apud Alfred POCHON:
"String-Quartet Playing"
G. Schirmer, Inc., New York

**ACORDAJUL
CVARTETULUI
DE
COARDE**

Acordajul cvartetului de coarde

$\text{♩} = 60$

This musical score consists of four staves representing the string quartet. The staves are labeled from top to bottom: Vln 1, Vln 2, Viola, and Cello. The music is in common time. Measure 1: Vln 1 plays eighth notes on the first and third strings; Vln 2 plays eighth notes on the first and second strings; Viola plays eighth notes on the first and second strings; Cello plays eighth notes on the first and second strings. Measure 2: Vln 1 plays eighth notes on the first and second strings; Vln 2 plays eighth notes on the first and second strings; Viola plays eighth notes on the first and second strings; Cello plays eighth notes on the first and second strings. Measure 3: Vln 1 plays eighth notes on the first and second strings; Vln 2 plays eighth notes on the first and second strings; Viola plays eighth notes on the first and second strings; Cello plays eighth notes on the first and second strings. Measure 4: Vln 1 plays eighth notes on the first and second strings; Vln 2 plays eighth notes on the first and second strings; Viola plays eighth notes on the first and second strings; Cello plays eighth notes on the first and second strings.

This musical score continues the string quartet piece. The staves are labeled from top to bottom: Vln 1, Vln 2, Viola, and Cello. The music is in common time. Measure 5: Vln 1 plays eighth-note pairs on the first and second strings; Vln 2 plays eighth-note pairs on the first and second strings; Viola plays eighth-note pairs on the first and second strings; Cello plays eighth notes on the first and second strings. Measure 6: Vln 1 plays eighth-note pairs on the first and second strings; Vln 2 plays eighth-note pairs on the first and second strings; Viola plays eighth-note pairs on the first and second strings; Cello plays eighth notes on the first and second strings. Measure 7: Vln 1 plays eighth notes on the first and second strings; Vln 2 plays eighth notes on the first and second strings; Viola plays eighth notes on the first and second strings; Cello plays eighth notes on the first and second strings. Measure 8: Vln 1 plays eighth notes on the first and second strings; Vln 2 plays eighth notes on the first and second strings; Viola plays eighth notes on the first and second strings; Cello plays eighth notes on the first and second strings.

**VERIFICAREA
INDIVIDUALA
A
ACORDAJULUI**

Verificarea acordajului individual

Musical score for four string instruments:

- Vln 1: Treble clef, G clef, common time, tempo = 60.
- Vln 2: Treble clef, G clef, common time.
- Viola: Bass clef, C clef, common time.
- Cello: Bass clef, C clef, common time.

The score shows a single measure of music. The instruments play eighth-note chords. The measure ends with a fermata over the strings.

EXERCITIU ACORDAJ

1

Amazing Grace

Traditional
arr.S.Nichifor

Dolcissimo

Musical score for strings (Vln 1, Vln 2, Viola, Cello) in common time. The tempo is indicated as $= 60$. The dynamics include V and v . The score consists of eight measures. The violins play eighth-note patterns, the viola and cello provide harmonic support with sustained notes and eighth-note chords.

Continuation of the musical score for strings (Vln 1, Vln 2, Viola, Cello) in common time. The dynamics V and v are present. The score consists of eight measures, continuing from the previous section.

EXERCITIU ACORDAJ

2

Amazing Grace Echo

Traditional
arr. Serban Nichifor

Dolcissimo

1

Vln 2 *mp* *in rilievo*

Vln 1 *p*

Viola

Cello

p

Vln 2 *j = 80* *j = 60*

Vln 1 *fall.*

Viola

Cello

**EXERCITIU
INTONATIE**

J.S.BACH:

Choral BWV 146

**“Werde munter,
mein Gemüte”**

Choral BWV 146
Werde munter, mein Gemüte
Arr. for String Quartet

J. S. Bach

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

111

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

124

125

126

127

128

129

130

131

132

133

134

135

136

137

138

139

140

141

142

143

144

145

146

147

148

149

150

151

152

153

154

155

156

157

158

159

160

161

162

163

164

165

166

167

168

169

170

171

172

173

174

175

176

177

178

179

180

181

182

183

184

185

186

187

188

189

190

191

192

193

194

195

196

197

198

199

200

201

202

203

204

205

206

207

208

209

210

211

212

213

214

215

216

217

218

219

220

221

222

223

224

225

226

227

228

229

230

231

232

233

234

235

236

237

238

239

240

241

242

243

244

245

246

247

248

249

250

251

252

253

254

255

256

257

258

259

260

261

262

263

264

265

266

267

268

269

270

271

272

273

274

275

276

277

278

279

280

281

282

283

284

285

286

287

288

289

290

291

292

293

294

295

296

297

298

299

300

301

302

303

304

305

306

307

308

309

310

311

312

313

314

315

316

317

318

319

320

321

322

323

324

325

326

327

328

329

330

331

332

333

334

335

336

337

338

339

340

341

342

343

344

345

346

347

348

349

350

351

352

353

354

355

356

357

358

359

360

361

362

363

364

365

366

367

368

369

370

371

372

373

374

375

376

377

378

379

380

381

382

383

384

385

386

387

388

389

390

391

392

393

394

395

396

397

398

399

400

401

402

403

404

405

406

407

408

409

410

411

412

413

414

415

416

417

418

419

420

421

422

423

424

425

426

427

428

429

430

431

432

433

434

435

436

437

438

439

440

441

442

443

444

445

446

447

448

449

450

451

452

453

454

455

456

457

458

459

460

461

462

463

464

465

466

467

468

469

470

471

472

473

474

475

476

477

478

479

480

481

482

483

484

485

486

487

488

489

490

491

492

493

494

495

496

497

498

499

500

501

502

503

504

505

506

507

508

509

510

511

512

513

514

515

516

517

518

519

520

521

522

523

524

525

526

527

528

529

530

531

532

533

534

535

536

537

538

539

540

541

542

543

544

545

546

547

548

549

550

551

552

553

554

555

556

557

558

559

560

561

562

563

564

565

566

567

568

569

570

571

572

573

574

575

576

577

578

579

580

581

582

583

584

585

586

587

588

589

590

591

592

593

594

595

596

597

598

599

600

601

602

603

604

605

606

607

608

609

610

611

612

613

614

615

616

617

618

619

620

621

622

623

624

625

626

627

628

629

630

631

632

633

634

635

636

637

638

639

640

641

642

643

644

645

646

647

648

649

650

651

652

653

654

655

656

657

658

659

660

661

662

663

664

665

666

667

668

669

670

671

672

673

674

675

676

677

678

679

680

681

682

683

684

685

686

687

688

689

690

691

692

693

694

695

696

697

698

699

700

701

702

703

704

705

706

707

708

709

710

711

712

713

714

715

716

717

718

719

720

721

722

723

724

725

726

727

728

729

730

731

732

733

734

735

736

737

738

739

740

741

742

743

744

745

746

747

748

749

750

751

752

753

754

755

756

757

758

759

760

761

762

763

764

765

766

767

768

769

770

771

772

773

774

775

776

777

778

779

780

781

782

783

784

785

786

787

788

789

790

791

792

793

794

795

796

797

798

799

800

801

802

803

804

805

806

807

808

809

810

811

812

813

814

815

816

817

818

819

820

821

822

823

824

825

826

827

828

829

830

831

832

833

834

835

836

837

838

839

840

841

842

843

844

845

846

847

848

849

850

851

852

853

854

855

856

857

858

859

860

861

862

863

864

865

866

867

868

869

870

871

872

873

874

875

876

877

878

879

880

881

882

883

884

885

886

887

888

889

890

891

892

893

894

895

896

897

898

899

900

901

902

903

904

905

906

907

908

909

910

911

912

913

914

915

916

917

918

919

920

921

922

923

924

925

926

927

928

929

930

931

932

933

934

935

936

937

938

939

940

941

942

943

944

945

946

947

948

949

950

951

952

953

954

955

956

957

958

959

960

961

962

963

964

965

966

967

968

969

970

971

972

973

974

975

976

977

978

979

980

981

982

983

984

985

986

987

988

989

990

991

992

993

994

995

996

997

998

999

1000

28

33

40

46

52

59

$\text{♩} = 80$ $\text{♩} = 70$ $\text{♩} = 60$

rall.

ASPECTE RITMICE

Notiuni fundamentale de prosodie și metrică latină,

în perspectiva dimensiunii "ritmopoetice" a muzicii

Principiile de alternare a accentelor, precum și organizarea acestora în diferite unități metrice au avut un caracter determinant și în procesul cristalinării coordonatei ritmice specifice culturii muzicale greco-romane. Vom expune de aceea cîteva notiuni fundamentale de prosodie și metrică latină, de sorginte poetică, dar cu aplicație directă în domeniul muzicii.

Fonetica limbii latine implica utilizarea silabelor scurte și lungi, acestea din urmă avind o durată dublă în raport cu primele în funcție de pozițiile vocalelor:

- silaba a cărei vocală este agenată înaintea altei vocale este scurtă - "vocalis ante vocalem brevis est" (de pildă, în cuvintul "patria");
- silaba cuprinzănd o vocală și urmată de două consoane (repartizate în respectiva silabă și în cea care urmează), sau de consoană dublă, este lungă (de exemplu, în cuvintele "unde" = de unde, "nūllus" = nici unul).*)
- de asemenea, silaba ce conține un diftong e lungă ("cāelum" = cerul).

Înînd seama de aceste elemente de fonetică, principiile generale ale prosodiei latine se referă la trei situații bine determinate:

- cuvintele mono-silabice sunt accentuate ("nōn" = nu);
- cuvintele bi-silabice au accentul pe penultima silabă ("pāter" = tată);
- cuvintele tri- sau poli-silabice au accentul pe penultima silabă, dacă este lungă ("virtūtes" = virtute); în caz contrar, accentul se mută pe antepenultima silabă ("mōmīnes" = oamenii).

Silabele accentuate și neaccentuate stau la baza construcției poetice (și implicit muzicale); astfel, metrul ("μέτρον" — "metron" în limba elenă) este alcătuit din mai multe silabe, iar versul (ca element poetic primordial, formind la rîndul său strofele) este alcătuit din mai mulți metri.

*) - un caz particular îl constituie și grupul numit "muta cum liquida", format din 2 consoane - cea de a doua fiind l sau r; acest grup trece integral la silaba următoare, ce devine accentuată ("pā-tris", "cā-pra")

Spre deosebire de versificația clasică a popoarelor moderne (bazată pe măsuri cu număr fix de silabe, ce au aceeași durată dar intensități diferite), poética greco-romană lăua în considerație durata diferită a silabelor, ce compuneau astfel o mare varietate de picioare (sau pedii*) ca unități ritmice imediat superioare ce reuneau silabe "longae" și "brevis") și metrii (unități ritmice mai complexe, alcătuite din pedii, în configurații acatalectice sau catalectice). În legătură cu fenomenul deosebit de interesant al transplantării ritmurilor poetică antice (bazate pe procedul "scandării") în ritmuri muzicale, Prof. univ. Dr. Victor Giuleanu a adus - în tratatul său "Melodica Bizantină" - o esențială precizare, arătând că tot "ceea ce în ritmica antică era clădit după cantitatea celor două silabe - longa și brevis - în muzica bizantină se transformă în silabe <tone> (accentuate) și <atone> (nonaccentuate) ale fiecărui cuvînt. Această reformă în ritmica înmormântă bizantină este atribuită concret lui Efrem Sirianul (306-373), care înlocuiește principiul alungirii și scurtării silabelor - în vigoare la grecii antici - cu acela de accentuare și nonaccentuare a silabelor". Revenind la ritmica poetică greco-romană, menționăm că durata unității minime, fundamentale "mora" (ce diferenția silaba "brevis" = 1 "mora", de cea "longa" = 2 "more") nu poate fi absolutizată (scriptic și valoric) - exemplele de mai jos utilizând - în mod conventional - codul: $\text{U} = 1 \text{"mora"} = \downarrow$; $\text{—} = 2 \text{"more"} = \downarrow$ (ce nu exclude alte coduri, ca de pildă $\text{U} = \ddot{\text{N}}$, $\text{U} = \dot{\text{J}}$, $\text{U} = \text{d}$, etc.).

Metri bisilabici - simpli

- 1)- Piricul $\text{U}\text{U} = \downarrow\downarrow$ (sau $\ddot{\text{N}}\text{N}$, etc.) 3)- Iambul $\text{U}- = \downarrow\downarrow$ (sau $\text{N}\downarrow\downarrow$, etc.)
2)- Tricheul (Moreul) $- \text{U} = \downarrow\downarrow$ (sau $\text{N}\downarrow\downarrow$, etc.) 4)- Spondeul $- - = \downarrow\downarrow$ (sau NN , etc.)

Metri trisilabici - simpli

1)- Tribrahul $\text{U}\text{U}\text{U} = \downarrow\downarrow\downarrow$	5)- Creticul $- \text{U} - = \downarrow\downarrow$
2)- Bactilul $- \text{U}\text{U} = \downarrow\downarrow\downarrow$	6)- Bahicul $\text{U} - - = \downarrow\downarrow\downarrow$
3)- Anapestul $\text{U}\text{U}- = \downarrow\downarrow\downarrow$	7)- Antibahicul $- - \text{U} = \downarrow\downarrow\downarrow$
4)- Amfibrahul $\text{U}-\text{U} = \downarrow\downarrow\downarrow$	8)- Molosul $- - - = \downarrow\downarrow\downarrow$

Metri tetrasilabici - compuși

1)- Proceleusmaticul $\text{U}\text{U}\text{U}\text{U} = \downarrow\downarrow\downarrow\downarrow$	7)- Ionicul minor $\text{U}\text{U} - - = \downarrow\downarrow\downarrow\downarrow$
2)- Peonianul I $- \text{U}\text{U}\text{U} = \downarrow\downarrow\downarrow\downarrow$	8)- Horîambul $- \text{U}\text{U} - = \downarrow\downarrow\downarrow\downarrow$
3)- Peonianul III $\text{U}-\text{U}\text{U} = \downarrow\downarrow\downarrow\downarrow$	9)- Antispastul $\text{U} - - \text{U} = \downarrow\downarrow\downarrow\downarrow$
4)- Peonianul IIII $\text{U}\text{U}-\text{U} = \downarrow\downarrow\downarrow\downarrow$	10)- Bifambul $\text{U}-\text{U} - = \downarrow\downarrow\downarrow\downarrow$
5)- Peomiamul IV $\text{U}\text{U}\text{U}- = \downarrow\downarrow\downarrow\downarrow$	11)- Bitroheul $- \text{U}-\text{U} = \downarrow\downarrow\downarrow\downarrow$
6)- Iomicul major $- - \text{U}\text{U} = \downarrow\downarrow\downarrow\downarrow$	12)- Epitritul I $\text{U} - - - = \downarrow\downarrow\downarrow\downarrow$

✓

*) - "πόνος" - "pus" = pînă în limba greacă

(3)- Epitritul III -U--- = (5)- Epitritul IV ---U=
 (4)- Epitritul III --U-= (6)- Dispondeul ---=

Ca și în muzică, metrii (picioarele) poetici simpli (bi- și tri-silabici) au un accent, iar cele compuse (tetra- și penta-silabici) au două accente, dintre care unul principal și celălalt secundar - ritmul fiind în general stabilit prin succesiunea regulată a accentelor. De menționat este și faptul că unele măsuri permit substituirea unei silabe lungi prin două silabe scurte - desigur, cu condiția ca durata de pronunțare (respectiv, durata musicală) să fie aceeași la nivelul întregii măsuri.

La nivelul imediat superior de organizare - cel al versului -, remarcăm următoarele forme specifice: hexametrul, pentametrul, distihul elegiac și versurile logodnice.

elegiac și versurile logodnei.
 Format din sase măsuri, hexametrul are la bază dactilul, în acest sens fixindu-se anumite norme de utilizare a măsurilor de 4 more (deci de $\frac{4}{3}$): în primele 4 picioare dactilul poate fi înlocuit cu spondeu; piciorul al cincilea - caracteristic versului - este în mod obligatoriu dactil; piciorul al şaselea are numai 2 silabe, fiind compus dintr-un troheu sau dintr-un spondeu.

In general, schema formală a hexametrului dactilic are configurația următoare:

Prin utilizarea spondeului în locul dactilului și în piciorul al cincilea, hexametrul devine spondaic:

"aptā rīque sū|is pī|num iubet|arma|mētis"

Spre deosebire de ethosul dactilic (mai vici), caracterul spondaic este eminamente grav, profund - aceste elemente traducindu-se și în textul musical. Proiectiv anamorfotice ale acestor formule au fost

deseori dezvoltate atât în muzica barocă (Fig. 10 - ritm derivat din hexametrul dactilic, în "Gavotte I" din Suite a II-a engleză în sol minor de J. S. Bach), cît și în cea clasică (Fig. 11 - ritm derivat din hexametrul spondaic, în celebra parte a două - "Allegretto" - din Simfonia a VII-a de Ludwig van Beethoven).

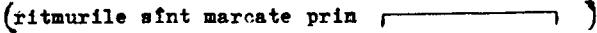
Fig. 10 - ritmuri derivate din hexametrul dactilic, în "Gavotte I"
din "Suite a II-a engleză în sol minor de J. S. Bach."
 (ritmurile sunt marcate prin)

Fig. 41 - ritmuri derivate din hexametrul dactilo-spondaic,
 in partea a II-a - "Allegretto" - din
Sinfonia a VII-a de Ludwig van Beethoven.
 (ritmurile sunt marcate prin [])

53

Allegretto J.78

Allegretto J.78

1

În iconomia structurilor poetice latine, un element de o mare pondere expresivă este reprezentat și prin cezură (termen derivat din tema supinului verbului "caedo" = a tăia -, ca și din substantivul "caesura, -ae" = tăietură, incizie). Astfel, aceste pauze (ce se integrează în unitatea unui vers) sunt dispuse - în cadrul structurii hexametrice - la jumătatea piciorului al doilea (cezura numită "tririmera" sau "sesquipedalis", de un picior și jumătate), la jumătatea piciorului al treilea (deci în zona "sectio aurea", aceasta fiind cea mai importantă cezură, numită "pentimima" sau "semiquimaria") și/sau la jumătatea piciorului al patrulea (cezura "eftimima" sau "semidseptenaria"). În orice caz, cezurile nu pot secționa cuvintele, ci sunt fixate în așa fel încât să "cadă" după silaba care este la sfîrșit de cuvînt și la început de picior (un caz optim fiind oferit de monosilabale agăzate în prima jumătate a piciorului). În sfîrșit, poezia pastorală avea ca element specific și așa-numita "cezură bucolică", situată la sfîrșitul piciorului al patrulea și asociată de obicei cu o cezură "pentimima".

Cezură "pentimimera"

Musical notation for Virgil's Aeneid. The first line, "Arma vi rumque ca no, Tracie qui primus ab oris", is set to a soprano vocal line with a basso continuo line below. The second line, "Urbs antiqua fu it, Tyri i tenuere coloni.", is set to a soprano vocal line with a basso continuo line below. The notation uses vertical stems and horizontal bar lines to indicate pitch and rhythm.

Conventional
 $\boxed{NB - \text{ }} = 1 \text{ mora} = 7$
 (in diagramma poetico)

Cezură "triimimera" și "septimimera" (asociate)

"Infandum, || regina, iu|bes|| reno|vare do|| lorem
 Insequitur|| clāmor que vi|rūm|| stri|dor que ru|dentum.
 ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ | ♩ ♩ |

Cezură "eftimimera"

Musical notation for the Latin text 'Votum pro redi tu simulant; ea fama va gatur.' The notation uses vertical stems with horizontal dashes for note heads, and the music is divided into measures by vertical bar lines. The vocal line is supported by a harmonic bass line consisting of sustained notes on each measure.

Cezură "bucolică" asociată cu cezură "pentimimera"

Musical notation for the lyrics "Bic miki, Damoe ta, cu ium pecus? An Meli boei?" The notation uses vertical stems with horizontal dashes for pitch, and vertical strokes with dots for rhythm. The lyrics are aligned with the notes.

Cezură "Bucolică" asociată cu cezură "trijimimera"

"Solstitti um̄ peco ri de fendite; iam venit aestas."

În exemplele de mai sus am conferit tuturor cezurilor durata unei "mora" (silabă scurtă) - deci o optime (γ). Desigur, în funcție de sensul poetic, aceste cezuri pot primi valori augmentate la 2 more (ζ) sau chiar la 3 more (ξ), realizîndu-se astfel un foarte interesant contrapunct ritmic al pauselor ce "taie" ("caedo") fluxul obstinat al măsurilor dactilice și spondaice ce compun hexametrul, generînd noi ritmuri și măsuri compuse (asimetrice). Considerăm că, în prefigurarea tuturor acestor ferme cătoare formațiuni metro-ritmice regulate și/sau eterogene, rolul determinant I-a avut muzica (probabil, inițial de factură dansantă), ce și-a impus ulterior configurația și în ritmica versurilor "potrivite" de poeți. Desigur, prin această ipoteză nu dorim să minimalizăm arta poetică în sine (ce a oferit - de pildă, prin versuri hexametrice - capodopere ale culturii universale, ca "Iliada" genialului poet epic grec Homer), ci doar să schităm o posibilă evoluție internă în planul trijunei "mores", ce reumea muzica, dansul și poesia încă din perioada arhaică (minoică, sau cretană) a civilizației grecești (în cultura protoelenă a secolului XX înainte de Hristos).

Derivat din hexametru - prin înlocuirea celei de a doua jumătăți (cea neaccentuată) din picioarele III și VII cu cezură - pentametrul are următoarea formă simetrică:

"Fortū nae nemo rem|| te decet esse me ac
Multaque cantam tes|| umbra te gebat a ves."

Pentametrul este deci un hexametru "tăiat" (prin cezură) în 2 jumătăți de cîte 2 picioare și jumătate; astfel, dacă în prima jumătate dactilul poate fi înlocuit prin spondeu în primul și al doilea picior, jumătatea a doua conține numai dactili în picioarele întregi (IV și V). Structura simetrică a pentametrului (ce are o funcție complementară, el nefiind miciodată utilizat singur) a permis formarea

./.

- în special în elegii - a unor rime interioare, la nivelul emistihurilor (jumătăților de vers):

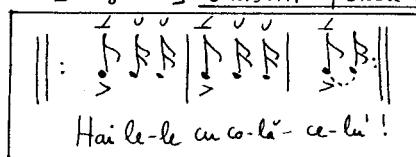
"*Omine non fāu sto|| fēmina virque mē o
Exō rānt māg nos|| cārmina saepē dē os
Fiat ab īngēniō mollior īra mē o
Pūrum discus sis|| aēra reddit a quis
Arma, nēc hōstī lēs|| ēsse sē cutus o pes.*"

Ritmuri heterogene de sorginte pentametrică sunt deseori folosite și în folclorul românesc, ca de pildă în aceste colind sub formă de strigătură, cules în Oltețu-Vîștea de Jos (Brăov) și prezentat în culegerea "Obiceiuri de iarnă - folclor muzical din repertoriul copiilor" (București, Editura Muzicală - 1981, pag. 45-46):

[Cuplet]

||: ↓ ↓ ↓ ↑ | ↑ ↓ ↓ :||
Bu-nă zi-na lu' Crăciun
Că-i mai bun a' lu' A-jun!
Că-i cu miei și cu pur-cei
Cu co-pi-ii du-pă ie-i

[Refrin] - emistih pentametric (2 dactili + 1 silabă lungă)

→
Hai le-le cu colăcelu'!

Versul "Hai lele cu colăcelu'!" are o evidentă structură de emistih pentametric (prin repetare obținându-se pentametrul întreg), cedura din piciorul III fiind înlocuită prin ultima silabă (neaccentuată) a cuvintului "colăcelu'":

"*Hai lele| cu colă| celu'!| Hai lele| cu colă| celu'!*"

/

Asociat cu hexametrul, pentametrul formează o structură metro-ritmică superioară - distihul elegiac -, în care poziția impară este ocupată de hexametru, iar cea pară de pentametru, ca în exemplele de mai jos:

H. "Donec ēris sōs pes, || mūl tos nūmē rābis a micos
 P. Tempora si fūe rīnt || nūbila, soles ēris" - etc.

H. "Denique Quid prōp̄o ro? Soythī (a) est, quo mittimur, inquām,
 P. Roma rē inquen d(a) est. Utraque iusta mōr(a) est;" - etc.

Un astfel de tip de succesiune metro-ritmică, avind o anumită periodicitate (mai mult sau mai puțin regulată) ce derivă din alternarea unor metri binari și ternari, simpli și compuși, omogeni și eterogeni, înținând texturile specifice ritmodiilor dezvoltate de singurul instrument (alături de olăpote) admis în Liturghie ortodoxă: toaca. Având o funcție eclesiologică bine definită din punct de vedere dogmatic (marcarea începutului slujbelor, îndepărțarea duhurilor rele, chemarea la rugăciune, vestirea învierii din morți și a înfricoșătoarei judecăți de apoi), toaca enunță un material sonor eminentemente repetitiv, ce evoluază de la o celulă ritmică simplă la o celulă ritmică relativ complexă (pe cele 2-3 voci disponibile), în cadrul unui mare accelerando ce parcurge întreaga scară metronomică, structurind astfel un discurs musical impresionant, cu valențe expresive ale unui adevarat "Præludium".

Exemplul ilustrat în Fig. 12 (représentând transcrierea ritmodiei executate la toacă înaintea unei Sfinte Liturghii săvârșite la Catedrala Patriarhală din București) evidențiază tocmai dezvoltarea unor ritmuri de tip troheic, tribrachic, pitic, procelesmatic, anapestic și spondaic într-o textură a cărei periodicitate în plan macro-structural //.

și asimetrie în plan micro-structural amintesc de factura distihului elegiac.

Fig. 12 - Prologul sonor al unei Sfinte Liturghii Ortodoxe.

Lento ($\text{d.} \sim 40$) poco a poco accelerando → Moderato ($\text{d.} \sim 80$)

Troccola (Toaca) $\text{F} \frac{12}{8}$ PP poco a poco crescendo Allegro ($\text{d.} \sim 120$) →

Tr. $\text{(d.} \sim 192\text{)}$ → P Vivace ($\text{d.} \sim 240$) →

Tr. mp ($\text{d.} \sim 130$)

Tr. x2

Tr. x3

Tr. $\text{mf} (\text{d.} \sim 144)$ → (3.) x2

Tr. $\text{f Prestissimo (d.} \sim 160\text{-giusto) (non acrel)}$ (2.) x3

Tr. ff sforzando subito x2

Tr. mp x2

Tr. mf x2

Troccola (Toaca) f sforzando

x2

Tr. ff

Tr. ff

Tr. *p subito* *mf subito*

Tr. *f*

Troccola (Toaca) ff

Sonagli sospesi (zunghieri)

Campane (da chiesa)

Troccola

Sonagli

Camp.

Camp.

Camp.

Versurile logaedice (specifice odelor și spodelor lui Maratius) sunt în general compuse din următoarele metri (picioare):

- dactylus	$\begin{smallmatrix} \diagdown \\ \text{U} \end{smallmatrix}$ U	=	$\begin{smallmatrix} \text{J} \\ \text{D} \end{smallmatrix}$
- spondaic	$\begin{smallmatrix} \diagdown \\ \text{—} \end{smallmatrix}$	=	$\begin{smallmatrix} \text{—} \\ \text{D} \end{smallmatrix}$
- trochaeus	$\begin{smallmatrix} \diagdown \\ \text{—} \end{smallmatrix}$	=	$\begin{smallmatrix} \text{—} \\ \text{J} \end{smallmatrix}$
- iambus	U $\begin{smallmatrix} \diagdown \\ \text{—} \end{smallmatrix}$	=	$\begin{smallmatrix} \text{J} \\ \text{—} \end{smallmatrix}$
- tribrachys	U U U	=	$\begin{smallmatrix} \text{J} \\ \text{J} \\ \text{J} \end{smallmatrix}$
- anapaestus	U U $\begin{smallmatrix} \diagdown \\ \text{—} \end{smallmatrix}$	=	$\begin{smallmatrix} \text{J} \\ \text{J} \\ \text{D} \end{smallmatrix}$

Măsura tetra-silabică "choriambus" ($— \text{U} \mid \text{U} —$, formată din trochaetus + iambus) a fost ulterior îmlocuită - în cadrul versurilor logaedice - printr-un dactil plus o silabă lungă ($— \text{U} \text{U} \mid —$).

Formulele ritmice logaedice uzuale - rezultate din combinarea dactilului (↓ Δ) cu troheul (↓ Δ) - sunt următoarele:

1.) "Adonius" (dactil + troheu)

"Caesāris|ūltōr" = ↓ uu | ↓ u = ↓ Δ | ↓ Δ ||

2.) "Aristophanius" ("Adonius" + troheu)

"Lydiā, | dīo pēr| ūmēs" = ↓ uu | ↓ u | ↓ u = 4 ↓ Δ | ↓ Δ | ↓ Δ ||

3.) "Pherecrateus" (troheu + "Adonius")

"Intēr| ūsā nī| tēntēs" = ↓ - | ↓ uu | ↓ - = ↓ Δ | ↓ Δ | ↓ Δ ||

4.) "Glyconeus" (troheu/spondeu + "Aristophanius" catalectic)

"Mīlēs| tē dūcē| gēssē| rīt" = ↓ - | ↓ uu | ↓ u | ↓ u = ↓ Δ | ↓ Δ | ↓ Δ | ↓ Δ ||

5.) "Saphicus minor" (dipodis trohaică - cu spondeu în al doilea

picioar - + "Aristophanius")

"Nōta| quās sē| dēs fūe| rat oō| lūmbīs" = ↓ u | ↓ - | ↓ uu | ↓ u | ↓ u =
= ↓ Δ | ↓ Δ | ↓ Δ | ↓ Δ | ↓ Δ ||

6.) "Alcaicus hendecasyllabus" (anacrusă + "Saphicus minor" catalectic)

"Vi| dēs ut| altā| stēt nīvē| cāndī| dūm" = u | ↓ u | ↓ - | ↓ uu | ↓ u | ↓ u =
= ↓ Δ | ↓ Δ | ↓ Δ | ↓ Δ | ↓ Δ | ↓ Δ ||

7.) "Alcaicus decasyllabus" (dactil + "Aristophanius")

"Nēc vētē| rēs āgī| tāntūr| ūrni" = ↓ uu | ↓ uu | ↓ u | ↓ u =
= ↓ Δ | ↓ Δ | ↓ Δ | ↓ Δ ||

8.) "Asclepiadeus minor" ("Glyconeus" străpuns de un coriamb format

din dactil + silabă lungă)

"Vēnā| tōr tēnē| rae|| cōniūgīs| imme| mōr" = ↓ - | ↓ uu | ↓ u | ↓ uu | ↓ u | ↓ u =
= ↓ Δ | ↓ Δ | ↓ Δ | ↓ Δ | ↓ Δ | ↓ Δ ||

9.) "Asclepiadeus maior" ("Glyconeus" străpuns - între baza trohaică

și dactilul final - de 2 coriambi)

"Seū plū| rēs hī| mēs|| seū trībū| īt| lūppītēr|| ūltī| mām" =
= ↓ - | ↓ uu | ↓ | ↓ uu | ↓ | ↓ uu | ↓ u | ↓ u = ↓ Δ | ↓ Δ | ↓ Δ | ↓ Δ | ↓ Δ | ↓ Δ ||

10.) "Saphicus maior" ("Saphicus minor", avind implantat între dipodia

trohaică de bază și dactil un coriamb format din dactil + silabă lungă)

"Cur tī| mēt fla| ūm Tibe| ūm|| tāngērēt| Cur ū| ū ū" =
= ↓ u | ↓ - | ↓ uu | ↓ | ↓ uu | ↓ u | ↓ u =

= ↓ Δ | ↓ Δ | ↓ Δ | ↓ Δ | ↓ Δ | ↓ Δ ||

./.

Alte formule ritmico-poetice logaedice:

- 11.) "Hexameter dactylicus catalecticus in disyllabum" (hexametru dactilico catalecticum)

- 12.) "Tetrameter dactylicus catalecticus in disyllabum" (format din ultimele 4 picioare ale hexametrului dactilic catalectic)

- 13.) "Trimeter dactylicus catalecticus in syllabam" sau "Archilochius minor" (format din 3 dactili - ultimul avind suprimate cele 2 silabe scurte)

<u>scurte)</u>			
"Flumina	praetere	unt"	=
=	=	=	=
=	%	=	=

- 14.) "Archilochius maior" (format din primele 4 picioare ale hexametrului dactilic, urmate de o tripodie trohaică)

- 15.) "Alcaicus enneasyllabus" (anacrusă + tetrapodie troaică)

"Dé	próme	quádri	mum	Sá	bina"
=	υ	ˊυ	ˊυ	ˊυ	ˊυ =
=	♪	♪	γ.	γ.	♪ ♪ (♪)

- 16.) "Trimatorimeter trochaicus catalepticus" (tetrapodie trohaică fără

σ silabă)
 "Limi" tēs cli enti um" =
 = / u | / v | / u / =
 = / \ u / \ v / \ u / =

- 17.) "Iambicus senarius" sau "Trimeter iambicus" (6 iambi)

NB - Iambul poate fi înlocuit - exceptând piciorul 6 - cu dactilul ($\text{U} \text{U} = \text{ } \text{ } \text{D}$), tribrahul ($\text{U} \text{U} \text{U} = \text{ } \text{D} \text{D} \text{D}$), proceleusmaticul ($\text{U} \text{U} \text{U} \text{U} = \text{ } \text{D} \text{D} \text{D} \text{D}$), anapestul ($\text{U} \text{U} \text{ } = \text{ } \text{D} \text{D} \text{ }$) sau spondeul ($\text{ } \text{ } = \text{ } \text{D} \text{ } \text{ } \text{ } \text{ }$); senarul iambic, având piciorul 6 constituie dintr-un spondeu, poartă numele de "scazon" (formulă utilizată de Catullus).
%

18.) "Iambicus senarius catalecticus" sau "Trimeter iambicus catalecticus" (6 iambi, fără o silabă finală accentuată)
 "Et uxor ēt|vir sordidōs|que nātōs" = $\underline{U} \underline{U} \underline{U} | \underline{U} \underline{U} \underline{U} | \underline{U} \underline{U} \underline{U}$
 $= \overset{\wedge}{\text{D}} \overset{\wedge}{\text{J}} \overset{\wedge}{\text{D}} \overset{\wedge}{\text{J}} | \overset{\wedge}{\text{X}} \quad | \overset{\wedge}{\text{D}} \overset{\wedge}{\text{J}} \overset{\wedge}{\text{J}} \parallel$

19.) "Iambicus quaternarius" sau "Dimeter iambicus" (4 iambi)
 "Et prisca gens mortalium"

NB - În picioarele 1 și 3, iambii pot fi înlocuiți prin spondei.

20.) "Elegiambicus" (compus din "Trimeter dactylicus catalecticus" +
 + "Dimeter iambicus")
 "Desinēt|impārtībus||cērtārē sum|mōtūs pudor" =
 $= \underline{U} \underline{U} | \underline{U} \underline{U} | \underline{U} \underline{U} | \underline{U} \underline{U} \underline{U}$
 $= \overset{\wedge}{\text{D}} \overset{\wedge}{\text{J}} \overset{\wedge}{\text{D}} \overset{\wedge}{\text{J}} | \overset{\wedge}{\text{X}} \quad | \overset{\wedge}{\text{D}} \overset{\wedge}{\text{J}} \overset{\wedge}{\text{J}} | \overset{\wedge}{\text{X}} \quad \parallel$

NB - Iambul poate fi înlocuit prin spondeu în picioarele 1 și 3 ale tetrapodiei iambice.

21.) "Iambelsgiacus" (compus din aceleasi elemente în sens recurrent)
 "Tu vīna for|quāto móve||cōsulē|prēssā mē|cō" =
 $= \underline{U} \underline{U} | \underline{U} \underline{U} | \underline{U} \underline{U} | \underline{U} \underline{U} | \underline{U} \underline{U}$
 $= \overset{\wedge}{\text{D}} \overset{\wedge}{\text{J}} \overset{\wedge}{\text{D}} \overset{\wedge}{\text{J}} | \overset{\wedge}{\text{X}} \quad | \overset{\wedge}{\text{D}} \overset{\wedge}{\text{J}} \overset{\wedge}{\text{D}} | \overset{\wedge}{\text{X}} \quad \parallel$
 NB - Iambul poate fi înlocuit prin spondeu în picioarele 1 și 3; de asemenea, se mai pot include și următoarele formule ritmico-poetice utilizate de alții autori: "Tetrameter ionicus minor", "Trimeter ionicus minor" și "Dimeter ionicus minor" (ritmuri analizate mai jos, la numerele 33, 34 și 35).

Următoarele versuri logmedice au fost cultivate de alții mari poeți latini

22.) "Tetrameter iambicus catalecticus" sau "Iambicus septenarius"
 (specific poeșilor comici, ritmul admite la orice picior substituirea prim tribrah, amapest, spondeu sau dactil)

"Euidēm pol vēl|tēlēc tāmēn||laudārē mū|tō mālō" =
 $= \underline{U} \underline{U} \underline{U} | \underline{U} \underline{U} \underline{U} | \underline{U} \underline{U} \underline{U} | \underline{U} \underline{U}$
 $= \overset{\wedge}{\text{D}} \overset{\wedge}{\text{J}} \overset{\wedge}{\text{D}} \overset{\wedge}{\text{J}} | \overset{\wedge}{\text{X}} \quad | \overset{\wedge}{\text{D}} \overset{\wedge}{\text{J}} \overset{\wedge}{\text{D}} \overset{\wedge}{\text{J}} | \overset{\wedge}{\text{X}} \quad \parallel$

23.) "Tetrameter iambicus acatalecticus" sau "Iambicus octonarius"
 (de asemenea, specific poeșilor comici, cu posibilități de substituție similară ritmului precedent)

"Sarcirē poda(s)e) mēdes mēas,|| quīn totās pēr|petuās rūant" =
 $= \underline{U} \underline{U} \underline{U} | \underline{U} \underline{U} \underline{U} | \underline{U} \underline{U} \underline{U} | \underline{U} \underline{U}$
 $= \overset{\wedge}{\text{D}} \overset{\wedge}{\text{J}} \overset{\wedge}{\text{D}} \overset{\wedge}{\text{J}} | \overset{\wedge}{\text{X}} \quad | \overset{\wedge}{\text{D}} \overset{\wedge}{\text{J}} \overset{\wedge}{\text{D}} \overset{\wedge}{\text{J}} | \overset{\wedge}{\text{X}} \quad \parallel$

✓

24.) "Tetrameter trochaicus catalecticus" sau "Trochaicus septenarius" (foarte utilizat în creația dramatică, admite substituirea troheului prim tribrah, spondeu, dactil sau anapest)

"Néque tú verbis | sólves umquam || quod mihi ré māle feceris" =
 $= \underline{\text{U}} \underline{\text{U}} \underline{\text{U}} | \underline{\text{U}} \underline{\text{U}} | \underline{\text{U}} \underline{\text{U}} | \underline{\text{U}} \underline{\text{U}}$
 $= \downarrow \uparrow \downarrow \uparrow | \downarrow \uparrow \downarrow \uparrow | \downarrow \uparrow \downarrow \uparrow | \downarrow \uparrow \downarrow \uparrow |$

25.) "Tetrameter trochaicus acatalecticus" sau "Trohaicus octonarius" (de asemenea, folosit în dramaturgie și cu aceleasi substituiră ca și precedentul)

"Nov(1) égo vóstr(a) hæc: Nollēm factū. || ius iurāndū |
dabitur t(e) éssē" = $\underline{\text{U}} \underline{\text{U}} | \underline{\text{U}} \underline{\text{U}} | \underline{\text{U}} \underline{\text{U}} | \underline{\text{U}} \underline{\text{U}}$
 $= \downarrow \uparrow \downarrow \uparrow | \downarrow \uparrow \downarrow \uparrow | \downarrow \uparrow \downarrow \uparrow | \downarrow \uparrow \downarrow \uparrow |$

26.) "Tetrameter anapesticus acatalecticus" sau "Anapesticus octonarius" (admită, la Plautus, înlocuirea anapestului prin dactil, spondeu sau proceleusmatic)

"Per(i), intéri(i), óc|cidi. Quō cūrrā? || Quō nón cūrrā? ||
Ténē, ténē. Quém? Quis?" = $\text{UU} \underline{\text{UU}} | \text{UU} \underline{\text{UU}} | \text{UU} \underline{\text{UU}} | \text{UU} \underline{\text{UU}}$
 $= \downarrow \uparrow \downarrow \uparrow | \downarrow \uparrow \downarrow \uparrow | \downarrow \uparrow \downarrow \uparrow | \downarrow \uparrow \downarrow \uparrow |$

27.) "Tetrameter anapesticus catalecticus" sau "Anapesticus septenarius" (utilizat în dramaturgie, admite înlocuirea anapestului prin dactil, spondeu sau proceleusmatic)

$\text{UU} \underline{\text{UU}} | \text{UU} \underline{\text{UU}} | \text{UU} \underline{\text{U}} - =$
 $= \downarrow \uparrow \downarrow \uparrow | \downarrow \uparrow \downarrow \uparrow | \downarrow \uparrow \downarrow - |$

28.) "Dimeter anapesticus" sau "Anapesticus quaternarius" (folosit de Seneca, ce nu admite dactilul în picioarele pare)

"Māla paúpertās | vitiōque potēns" = $\text{UU} \underline{\text{UU}} | \text{UU} \underline{\text{UU}}$
 $= \downarrow \uparrow \downarrow \uparrow | \downarrow \uparrow \downarrow - |$

29.) "Tetrameter creticus" (utilizat de poetii dramatiči, el poate fi înlocuit prin moloss, ionic mic, ionic mare, piric + dactil, sau prin substituirea unei silabe lungi cu 2 scurte)

"Nom tacēs? | prōspēre | vobīs cūn | ct(a) usqu(e) adhuc" =
 $= \underline{\text{U}} - | \underline{\text{U}} - | \underline{\text{U}} - | \underline{\text{U}} - =$
 $= \downarrow \uparrow | \downarrow \uparrow | \downarrow \uparrow | \downarrow \uparrow |$

✓.

NB - Plautus sintetizează un ritm nou, combinând 2 măsuri

oretice și o tripodie cataleptică trohaică:

"Nec quod u(m)sca m̄ iuvē rit magis" =

= ⌈ v - | ⌈ v - | ⌈ v | ⌈ v | ⌈ v =

= ⌈ ⌈ v | ⌈ v . | ⌈ v | ⌈ v . | ⌈ v | ⌈ v =

- 30.) "Tetrameter bacchicus" (utilizat, de asemenea, de poeții dramatici, acest ritm admite substituiri prin moloss, ionic mare, ionic mic, coriamb, amfibrah - în ultimul picior, prin dactil + piric, peon IV, peon II, rezultate prin înlocuirea silabelor lungi cu silabe scurte și invers)

"Recorda tūs mult(um) ēt diū cō gitavi" = ⌈ v / | v / - | v / - | v / - =
= ⌈ v | ⌈ v | ⌈ v . | ⌈ v . | ⌈ v | ⌈ v =

- 31.) "Tetrameter ionicus maior acatalecticus" (cu posibile substituiri prim dactil + piric, piric + amfibrah, ca și prin înlocuirea silabelor lungi cu scurte și invers)

" - ⌈ vv | - ⌈ vv | - ⌈ vv | - ⌈ vv | - ⌈ vv =
= ⌈ ⌈ v | ⌈ v . | ⌈ v | ⌈ v | ⌈ v | ⌈ v . | ⌈ v =

- 32.) "Tetrameter ionicus maior catalecticus in disyllabum" sau "Sotadicus" sau "Sotadeus" (utilizat de Martialis, ritmul admite substituira ionicului mare din piciorul 3 printr-o dipodie trohaică)

"Hās cum gemī nā compēdē | dedicāt cā tenās" =
= - ⌈ vv | - ⌈ vv | - ⌈ vv | - ⌈ vv | - ⌈ vv =
= ⌈ ⌈ v | ⌈ v . | ⌈ v | ⌈ v | ⌈ v | ⌈ v =

- 33.) "Tetrameter ionicus minor" (folosit de poeții dramatici și de Horatius, admite substituirea prin moloss și prin piric + anapest)

"Miserar(um) ēst neque(e) amori | dārē lūdūm neque dulcī" =
= vv ⌈ - | vv ⌈ - | vv ⌈ - | vv ⌈ - = (Hor., Carm. III, 12)

- 34.) "Trimeter ionicus minor" (idem)

"Latitāntē frūticēto ex cipere sprūm" = (Hor., Carm. III, 12)
= vv ⌈ - | vv ⌈ - | vv ⌈ - =
= ⌈ ⌈ v | ⌈ v . | ⌈ v . | ⌈ v =

- 35.) "Dimeter ionicus minor" (idem)

"Neque segnī pēde vīctūs" = (Hor., Carm. III, 12)
= vv ⌈ - | vv ⌈ - =
= ⌈ ⌈ v | ⌈ v . | ⌈ v =

36.) "Phalaecius hendecasyllabus" (utilizat de Catullus și Statius, ritmul este alcătuit dintr-un dactil, precedat de o bază și urmat de o tripodie trohaică; la Catullus, baza poate fi troheu, spondeu sau iamb)

"Disēr|tissimē|Romū|lī nē|potūm" = $\underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}}\text{U} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}}$
 $= \downarrow \downarrow \downarrow \mid \downarrow \downarrow \downarrow \mid \downarrow \downarrow \downarrow \mid \downarrow \downarrow \downarrow \mid \downarrow \downarrow \downarrow \parallel$

37.) "Saturnius" (unul dintre cele mai vechi ritmuri poetice latine, a fost folosit de Livius Andronicus și de Naevius; ritmul are 2 forme, diferențiate prin poziția cesurii)

Forma I
"Da**bunt** malūm Metelli|Na**evio** po**etae**" = $\underline{\text{U}} \underline{\text{U}} \underline{\text{U}} \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \underline{\text{U}} \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \underline{\text{U}} \underline{\text{U}}$
 $= \downarrow \downarrow \downarrow \mid \downarrow \downarrow \downarrow \mid \downarrow \downarrow \downarrow \mid \downarrow \downarrow \downarrow (\downarrow) \parallel$

NB - iambul poate fi înlocuit prin tribrah, spondeu, anapest sau dactil (în partea a două, după cesură)

Forma II

$\underline{\text{U}} \underline{\text{U}} \underline{\text{U}} \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \underline{\text{U}} \underline{\text{U}} \underline{\text{U}}$
 $= \downarrow \downarrow \downarrow \mid \downarrow \downarrow \downarrow \mid \downarrow \downarrow \downarrow \mid \downarrow \downarrow \downarrow \parallel$

Marciind și în acest domeniu continuitatea filonului latin în cultura românească, Constantin Brăiloiu propune (în studiul "Le vers populaire roumain chanté") următoare clasificare a combinațiilor metrice pentru toate refrenele melodiilor noastre populare:

- <u>bisilabici</u>	(regulat):	$\underline{\text{U}} \quad (\text{2})$
- <u>trisilabici</u>	(neregulat):	$\underline{\text{U}} \text{U} \quad (\text{3})$
- <u>tetrasilabici</u>	(regulat):	$\underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \quad (\text{2+2})$
- <u>pentasilabici</u>	(neregulați):	$\begin{cases} \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \text{U} \quad (\text{2+3}) \\ \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \quad (\text{3+2}) \end{cases}$
- <u>hexasilabici</u>	{-regulați: -neregulați:	$\begin{cases} \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \quad (\text{2+2+2}) \\ \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \quad (\text{3+3}) \end{cases}$
- <u>heptasilabici</u>	(neregulați):	$\begin{cases} \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \quad (\text{3+2+2}) \\ \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \quad (\text{2+3+2}) \end{cases}$
- <u>octosilabici</u>	{-regulați: -neregulați:	$\begin{cases} \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \quad (\text{2+2+2+2}) \\ \begin{cases} \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \quad (\text{3+3+2}) \\ \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \quad (\text{3+2+3}) \\ \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \mid \underline{\text{U}} \quad (\text{2+3+3}) \end{cases} \end{cases}$

✓.

Viaabilitatea sistemului analitic propus de Brăiloiu este demonstrabilă atât în metrica antică greco-romană, cât și în folclorul românesc – ca de pildă în străvechile noastre colinde ce atestă dezvoltarea spiritualității creștine pe teritoriul patriei noastre încă din secolul I după Hristos, grăție prodigioasei activității misionare a Sfântului Apostol ANDREI. Iată, în acest sens, cîteva exemple de structuri ritmico-poetice extrase din zona refrenelor (deci a elementelor repetitive, cu o semnificație deosebită) specifice colindelor românești:

- bisilab autonom (= trohen)

"Doamne" =

- trisilab (= dactyl)

"Doamnele", "Florile", "Lerului" =

- tetrasilab (= proceleusmaticul)

"Luminicără", "Domnilor(u)", "Lumea mea" =

- pentasilab tip 3 + 2 (= tribrah + piric)

"Florile dalbe", "Junelui bun(u)" =

- pentasilab tip 2 + 3 (= piric + tribrah)

"Lerui Domnului", "Leroi mărului" =

- hexasilab tip 3 + 3 (= dublu tribrah)

"Lerului mărului" =

- u v - u v > >

7.

八

- heptasilab tip 3 + 2 + 2 (= tribrah + proceleusmatic)
 - "Cetină ceticără", "Mirelui mirel bun(u)" =
- heptasilab tip 2 + 2 + 3 (= proceleusmatic + tribrah)
 - "Ioi Domno ioi Domina" =
- heptasilab tip 2 + 3 + 2 (= piric + tribrah + piric)
 - "June junelui bun(u)" =
- octosilab tip 3 + 3 + 2 (= dublu tribrah + piric)
 - "Domnului Domnului Doamne" =
- monasilab tip 3 + 3 + 3 (= triplu tribrah)
 - "Fătăleo, fătăleo, dălbăleo" =
- monasilab tip 2 + 2 + 3 + 2 (= proceleusmatic+tribrah+piric)
 - "Ler fetișă d'ochiș ti-s negri" =
- monasilab tip 3 + 2 + 2 + 2 (= tribrah + piric + proceleusmatic)
 - "Hai lino, lino, lerui lin(u)" =
- decasilab regulat (2 x 5 = penta - piric)
 - "Dai colinde miru și botez'u" =
- decasilab tip 3 + 2 + 3 + 2 (=tribrah + piric x 2)
 - "Lină melimă, lerui melină" =
- decasilab tip 3 + 3 + 2 + 2 (=dublu-tribrah + dublu-piric)
 - "Domnului Domnului Dumnezeu" =
- decasilab tip 2 + 2 + 3 + 3 (=dublu-piric + dublu-tribrah)
 - "Oî leroi și lerului Domnului" =
- endecasilab -grup catalectic intern (apeon IV + tribrah+iamb)
 - "Junelui bun/junelui mirel" =
- dodecasilab regulat (4 x 3 = proceleusmatic x 2 + anapest)
 - "Citicără, citinele, dragă Ier" =

Revenind la metrica antică în general și la creația exemplară a lui Horatius în special, vom analiza pe scurt modalitățile de dezvoltare ale versurilor expuse mai sus în plan macro-structural - deci la nivelul unei ode (specie a poeziei lirice, formată din strofe cu aceeași formă și cu aceeași configurație metrică, având un caracter eroic și o expresie de factură literar-muzicală, fiind cintată sau recitată cu acompaniament de liră), sau al unei epode (specie lirică compusă din distihuri, adică din grupuri de două versuri cu structură metrică de obicei deosebită, alcătuind strofe unitare sub aspect semasiologic; în teatrul antic, epoda era - după stropă și antistrofă - ultima parte a unui cînt coral).

/%.

- a.) Versuri folosite în mod unitar, pentru întreaga odă:

1.) "Asclepiadeus minor"

2.) "Asclepiadeus major"

"Nullam, Vare sā crā vīte prī us̄ || severis̄ arbō rem̄" (Mor., Carm. I, 18)
 = ˘ - | ˘ uu | ˘ || ˘ uu | ˘ || ˘ uu | ˘ u | ˘ =
 = > ↗ ↘ | > ↗ ↘ | ↗ ↘ | > ↗ ↘ | ↗ ↘ | > ↗ ↘ | ↗ ↘ | > ↗ ↘ | ↗ ↘ | (Da Capo)

— b.) Strophae:

1.) "Stropha Asclepiadea prima" (un vers "Glyconeus" + un vers "Asclepiadeus minor")

"Reddās] incolū mēm p̄ē cor
Et sér ves ani maē dimidiū um m̄ aē" = (Hor., Carm. I, 5)

2.) "Stropha Asclepiadea secunda (3 versuri "Asclepiadeus minor + una versă "Glyconeus")

"Scribe-ris Vario fortis et hostium
 Victor, Maeonii carminis alite
 Quam rem cumque se rox // navibus aut e quis
 Miles te duce geesse rit." = (Hor., Carm. I, 6)

3.) "Stropha Asclepiadea tertia" (2 versuri "Asclepiadeus minor + un vers "Pherecrateus" + un vers "Glyconeus")

"Ó frōns | Hāndusī | ae, || splēndidī | or vī | trō,
Dulci | digne me | ro || nōn sine | florī | būs.
Cras dō | nabérīs | haedō
Cui frōns | tūrgida | corni | būs." = (Hor., Carm. III, 13)
 $\begin{array}{c} \diagdown - | \diagup uu | \diagdown | \diagup uu | \diagdown u | \diagdown u \\ \diagdown - | \diagup uu | \diagdown | \diagup uu | \diagdown u | \diagdown u \\ \diagdown - | \diagup uu | \diagdown u | \diagdown u = \\ \left[\begin{array}{c|c|c|c|c|c|c|c|c|c|c|c} \downarrow & \downarrow \\ \downarrow & \downarrow \end{array} \right] \times 2 \\ \left[\begin{array}{c|c|c|c|c|c|c|c|c|c|c|c} \downarrow & \downarrow \\ \downarrow & \downarrow \end{array} \right] \text{(Da Capo)} \end{array}$

4.) "Stropha Saphica" (3 versuri "Saphicus minor" + un vers "Adonius")

"Ó ve | nūs re | gīna Cnī | di Pa | phique
Spérne | dīlēc | tam Cyprōn | et vō | cāntīs
Ture | te mūl | to Glycē | rae de | corām
Transfer in | aedēm." = (Hor., Carm. I, 30)
 $\begin{array}{c} \diagdown u | \diagup - | \diagdown uu | \diagdown u | \diagdown u \\ \diagdown u | \diagup - | \diagdown uu | \diagdown u | \diagdown u \\ \diagdown u | \diagup - | \diagdown uu | \diagdown u | \diagdown u \\ \diagdown uu | \diagdown u = \\ \left[\begin{array}{c|c|c|c|c|c|c|c|c|c|c|c} \downarrow & \downarrow \\ \downarrow & \downarrow \end{array} \right] \times 3 \\ \left[\begin{array}{c|c|c|c|c|c|c|c|c|c|c|c} \downarrow & \downarrow \end{array} \right] \text{(Da Capo)} \end{array}$

✓

5.) "Stropha Saphica maior" (un vers "Aristophanius + un vers "Saphicus maior")

"Lydia,) dic, per | omnes,
 Te de | os o | ro, Syba | rim || cur prope | res a | mando." = (Hor., Carm. I, 8)
 = Uu | U | U
 U | - | Uu | - || Uu | U | U =
 = ↓ ↓ | ↓ ↓ | ↓ ↓ |
 ↓ ↓ | ↓ ↓ | ↓ ↓ | ↓ ↓ | ↓ ↓ | ↓ ↓ || (Da Capo)

6.) "Stropha Alcaica" (2 versuri "Alcaicus hendecasyllabus + un vers
"Alcaicus enneasyllabus" + un vers "Alcaicus decasyllabus)

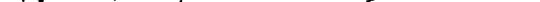
7.) "Stropha Alcmania" (um "Hecameter dactylicus catalecticus in disyllabum" + um "Tetrameter dactylicus catalecticus in disyllabum")

"Quo mōs cūmquē fē rēt mēli or for tūna pā rēnte,
 Ibitim̄us o sōci i comi tēsque !"
 = ˘ ˘ | ˘ ˘ | ˘ ˘ | ˘ ˘ | ˘ ˘ | ˘ ˘ |
 = ˘ ˘ | ˘ ˘ | ˘ ˘ | ˘ ˘ | ˘ ˘ |
 = ♫ ♫ | . | . | . | . | ♫ | ♫ ♫ | . | . | ♫ |
 . . . (Da)

8.) "Stropha Archilochia prima" (un "Hexameter dactylicus catalecticus in disyllabum" + un "Trimeter dactylicus catalecticus in syllabum" - numit si "Archilochius minor")

"Diffū gerē nī ves, || rēde ū ūnt itām grāmina] cāpīs
Arbōrī būsque cō māe." = (Hor., Carm. IV,

$$= \frac{\frac{v}{u} \frac{u}{v}}{\frac{u}{v} \frac{v}{u}} =$$

=

(Da Capo)

NB - Măsura a treia poate avea configurația: 5 1 7 7 1 1 "Stranga Archileucis quarta" (un "Archileucus" cu

9.) "Stropha Archilochia quarta" (un "Archilochius maior" + un "Trimeter iambicus catalecticus" sau "Iambicus senarius catalecticus")

"Solvitur acris hiems grata vice veris et Favonii
Trahuntque sic cas machine carinas." = (Hor., C.

$$= \frac{1}{v} \frac{1}{v} | \frac{1}{v} \frac{1}{v} | \frac{1}{v} \frac{1}{v} | \frac{1}{v} \frac{1}{v} | \frac{1}{v}$$

=

♪ ♪ ♪ | ∙. | ♪ ♪ ♪ || (Da Capo)

10.) "Stropha trochaica" (un "Dimeter trochaicus catalecticus" + un "Trimeter iambicus catalecticus" sau "Iambicus senarius catalecticus")

"Non s̄eb̄ur n̄e | qu(e) āureum

Mea renī det in domo lacunar" = (Hor., Carm., II, 18)

$$= -v \leq v + \leq v \leq$$

$$v \leq v \leq |v| \leq v \leq |v| \leq v =$$

וְאַתָּה תִּשְׁמַח

storia este deosebită
metricienilor antici:

Amare implica proiectarea - în "o
omogen - a unei celule trohaice (

repartizată în mod neomogen în cinci impulsuri). Astfel, pentru un an-

greco-română - cele 9 celule troh
nato", ci într-o foarte complexă

NB - Această strofă este deosebit de interesantă, evidențiind o dată în plus rafinamentul metricalilor antici: astfel, structura ternară a celor 27 de impulsuri primare implică proiectarea - în "obstinato", deci aparent într-un flux ritmic omogen - a unei celule trohaice ($\downarrow \uparrow$) ce se repetă de 9 ori, fiind însă repartizată în mod neomogen în cinci măsuri diferite ($6 + 5 + 6 + 6 + 4 = 27$ impulsuri). Astfel, pentru un ascultător avizat - demn de marea civilizație greco-romană - cele 9 celule trohaice nu se constituie într-un banal "obstinato", ci într-o foarte complexă structură metro-ritmică heterogenă.

11.) "Stropha iambica" (un "Iambicus senarius" sau "Trimeter iambicus" + un "Iambicus quaternarius" sau "Dimeter iambicus")

"Beatus ille qui procul negotiis

Ut prisca gens mortalium." = (Hor., Ep., 2)

= u / u / | u / u / | u / u /

u / u / | u / u / =

= ⌈ ⌉ ⌈ ⌉ | ⌈ ⌉ ⌈ ⌉ | ⌈ ⌉ ⌈ ⌉ | ⌈ ⌉ ⌈ ⌉ || (Da Capo)

12.) "Stropha Ionica" (un "Tetrameter Ionicus" + doi "Trimeter Ionicus minor")

"Miserarum est neque amori dare ludum neque dulci

Mala vino lavere aut ex anima i-

Metuentis patruae ver ber a linguae." = (Hor., Carm. III, 12)

= uu / - | uu / - | uu / - | uu / -

uu / - | uu / - | uu / -

uu / - | uu / - | uu / - =

= ⌈ ⌉ ⌈ ⌉ ⌈ ⌉ | ⌈ ⌉ ⌈ ⌉ | ⌈ ⌉ ⌈ ⌉ | ⌈ ⌉ ⌈ ⌉ | ⌈ ⌉ ⌈ ⌉ | ⌈ ⌉ ⌈ ⌉ || (Da Capo)

NB - în anumite ediții, această strofă apare compusă din
2 "Dimeter Ionicus minor", un "Tetrameter Ionicus minor" și un "Dimeter Ionicum minor" (sau 2 "Tetrameter Ionicus minor" și un "Dimeter Ionicus minor").

13.) "Stropha elegiambica" sau "Stropha Archilochia tertia"
(un "Iambicus senarius" sau "Trimeter iambicus" + un

"Elegiambicus")

"Petti, nihil me sicut an tea iuvat
Scribere versicu los, || amore per cussum gravi" = (Hor., Ep. 11)

= u / u / | u / u / | u / u /

u / u / | u / u / | u / u / =

= ⌈ ⌉ ⌈ ⌉ | ⌈ ⌉ ⌈ ⌉ | ⌈ ⌉ ⌈ ⌉ | ⌈ ⌉ ⌈ ⌉ | ⌈ ⌉ ⌈ ⌉ || (Da Capo)

14.) "Stropha iambelegiaca" sau "Stropha Archilochia secunda"
(un "Hexameter dactylicus catalecticus in disyllabum" + un

"Iambelegiacus")

"Horrida tempes tascae lumen con traxit et imbrēs

Nivesque de ducunt lovem, nunc māre, nunc silū ae." =

(Hor., Ep., 13)

= u / u / | u / u / | u / u / | u / u / | u / u /

u / u / | u / u / | u / u / | u / u / =

= ⌈ ⌉ ⌈ ⌉ | ⌈ ⌉ ⌈ ⌉ | ⌈ ⌉ ⌈ ⌉ | ⌈ ⌉ ⌈ ⌉ | ⌈ ⌉ ⌈ ⌉ | ⌈ ⌉ ⌈ ⌉ | ⌈ ⌉ ⌈ ⌉ || (Da Capo)

15.) "Stropha Pythiambica prima" (un "Hexameter dactylicus catalecticus in disyllabum" + un "Iambicus quaternarius" sau "Dimeter iambicus")

"Nox erat et cae|lo|| ful| gebat| luna se| reno
Int̄er mino| ra sidera." = (Hor., Ep., 15)

= $\begin{matrix} \diagdown & \diagup \\ \diagup & \diagdown \\ \diagdown & \diagup \\ \diagup & \diagdown \\ \diagdown & \diagup \\ \diagup & \diagdown \end{matrix}$

= $\begin{matrix} \downarrow & \uparrow & \overset{(2)}{\downarrow} & \overset{(3)}{\downarrow} & \overset{(4)}{\downarrow} & \downarrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow \\ \downarrow & \uparrow & \downarrow \end{matrix} \quad || \quad (\text{Da Capo})$

NB - Cel de-al treilea metru poate avea configurația: $\begin{matrix} \downarrow & \gamma & \uparrow & \uparrow \\ \downarrow & \uparrow & \downarrow & \uparrow \end{matrix} \quad |$

16.) "Stropha Pythiambica secunda" (un "Hexameter dactylicus catalecticus in disyllabum" + un "Iambicus senarius" sau "Trimeter iambicus")

"Altera iam teri tur|| bel lis ci vilibus aetas
Suis et ip sa Rom vi ribus ruit." = (Hor., Ep., 16)

= $\begin{matrix} \diagdown & \diagup \\ \diagup & \diagdown \\ \diagdown & \diagup \\ \diagup & \diagdown \\ \diagdown & \diagup \\ \diagup & \diagdown \end{matrix}$

= $\begin{matrix} \downarrow & \uparrow & \overset{(2)}{\downarrow} & \overset{(3)}{\downarrow} & \overset{(4)}{\downarrow} & \downarrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow & \uparrow \\ \downarrow & \uparrow & \downarrow \end{matrix} \quad || \quad (\text{Da Capo})$

NB - Într-una dintre epodele sale, Horatius utilizează un singur fel de vers iambic - "Iambicus senarius" sau "Trimeter iambicus".

"Iam (i/am) effica|ci do manus| scientiae" (Hor., Ep. 17)

= $\begin{matrix} \diagdown & \diagup \\ \diagup & \diagdown \\ \diagdown & \diagup \\ \diagup & \diagdown \\ \diagdown & \diagup \\ \diagup & \diagdown \end{matrix}$

= $\begin{matrix} \downarrow & \uparrow & \downarrow \\ \downarrow & \uparrow & \downarrow \end{matrix} \quad || \quad (\text{Da Capo})$

In creațiile altor poeți latini întâlnim - pentru întreaga poezie - și alte tipuri de versuri, ca de pildă "Phalaecius hendecasyllabus" (la Catullus) și "Diameter anapesticus" (la Seneca). Una dintre strofele specifice lui Catullus este și cea formată din 3 versuri "Glyconeus" și un vers "Pherecrateus" (având la bază un troheu, un spondeu sau un iamb):

"Día" nae sumus | in fi | de
 Puel | l(ae) et pue | r(i) inte | gri;
 Dia | nam pue | r(i) inte | gri
 Puel | laeque ca | namus." =
 = ↗ v | ↗ vv | ↗ v | ↗ v
 ↗ v | ↗ vv | ↗ v | ↗ v
 ↗ v | ↗ vv | ↗ v | ↗ v
 ↗ v | ↗ vv | ↗ v =
 = [↓ ↓ | ↓ ↓ | ↓ | ↓ :] x3
 ↓ ↓ | ↓ ↓ | ↓ | (Da Capo)

În concluzie, remarcăm faptul că toate aceste atât de interesante translații ritmice - din domeniul metricii poetice (conform datelor preluate din "Gramatica limbii latine" de I.I.Bujor și Fr.Chiriac - Editura Științifică, București, 1971, pag. 362-380) în spațiul specific al metricii muzicale - au evoluat de-a lungul timpului în structuri formale din ce în ce mai complexe, cristalizîndu-se astfel atât în binecunoscutele "forme de lied" (de natură monopartită, bipartită - simplă, cu mică repriză, dublă, compusă -, tripartită - simplă, simplă concentrată, compusă - și tripentapartită - simplă și compusă), cît și în unitățile superioare ale muzicii simfonice (suite, simfonia), vocal-simfonice (cantata, oratoriu) și ale genului liric (opera). Producerea acestui amplu fenomen, atât de fertil pentru creația muzicală în general, se datorează în primul rînd tradiției creștine, ce a preluat - și a reformulat, într-un autentic proces anamorfetic - elementele pozitive ale culturii antice grece-romane, prin eforturile cu adevărat eficiente ale marilor personalități ecclaziastice ce au activat în epoca patristică (sec. II-VIII după Hristos).

CONTINUUM

- studiu de sincronizare -

Prestissimo leggiero
(sempre a punta d'arco)

S. Nichifor

$\text{♩} = 180$ NB - Tempoul poate fi intre 120-180 MM.

Musical score for strings (Vln, Vln, Violin, Cello) in common time. The tempo is indicated as $\text{♩} = 180$. The dynamic is *p*. The score consists of five measures. In the first measure, all four instruments play eighth-note patterns with a strong emphasis on the second note of each group. From the second measure onwards, the patterns become more complex and syncopated, creating a rhythmic study.

Continuation of the musical score for strings (Vln, Vln, Violin, Cello) in common time. The tempo is indicated as $\text{♩} = 180$. The dynamic is *p*. The score continues from the previous section, maintaining the syncopated patterns established earlier.

11

A musical score for four string instruments: Violin (Vln), Viola (Viol), Cello, and Double Bass (not explicitly labeled but implied by the bass clef). The score is in common time. The violins play eighth-note patterns of (B, G, D, A) and (E, B, G, D). The viola plays eighth-note patterns of (D, A, F, C) and (G, E, B, F). The cello plays eighth-note patterns of (A, E, C, G) and (D, B, F, C). The double bass provides harmonic support with sustained notes.

16

A musical score for four string instruments: Violin (Vln), Viola (Viol), Cello, and Double Bass (not explicitly labeled but implied by the bass clef). The score is in common time. The violins play eighth-note patterns of (B, G, D, A) and (E, B, G, D). The viola plays eighth-note patterns of (D, A, F, C) and (G, E, B, F). The cello plays eighth-note patterns of (A, E, C, G) and (D, B, F, C). The double bass provides harmonic support with sustained notes.

21

A musical score for four string instruments: Violin (Vln), Viola (Viol), Cello, and Double Bass (not explicitly labeled but implied by the bass clef). The score is in common time. The violins play eighth-note patterns of (B, G, D, A) and (E, B, G, D). The viola plays eighth-note patterns of (D, A, F, C) and (G, E, B, F). The cello plays eighth-note patterns of (A, E, C, G) and (D, B, F, C). The double bass provides harmonic support with sustained notes.

26

A musical score for four string instruments: Violin (Vln), Viola, Cello, and Double Bass (not explicitly labeled but implied by the bass clef). The score is in common time, key signature of one flat. The violins play eighth-note patterns of (G, B, D) and (D, F#, A). The viola plays eighth-note patterns of (A, C, E) and (E, G, B). The cello plays eighth-note patterns of (C, E, G) and (G, B, D).

31

A musical score for four string instruments: Violin (Vln), Viola, Cello, and Double Bass (not explicitly labeled but implied by the bass clef). The score is in common time, key signature of one flat. The violins play eighth-note patterns of (G, B, D) and (D, F#, A). The viola plays eighth-note patterns of (A, C, E) and (E, G, B). The cello plays eighth-note patterns of (C, E, G) and (G, B, D).

36

A musical score for four string instruments: Violin (Vln), Viola, Cello, and Double Bass (not explicitly labeled but implied by the bass clef). The score is in common time, key signature of one flat. The violins play eighth-note patterns of (G, B, D) and (D, F#, A). The viola plays eighth-note patterns of (A, C, E) and (E, G, B). The cello plays eighth-note patterns of (C, E, G) and (G, B, D).

41

Vln

Vln

Viol

Cello

46

Vln

Vln

Viol

Cello

51

Vln

Vln

Viol

Cello

56

A musical score for four string instruments: Violin (Vln), Viola, Cello, and Double Bass (not explicitly labeled but implied by the bass clef). The score is in common time, key signature of four flats. The measures show a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes. The first violin has a sustained note followed by eighth and sixteenth note pairs. The second violin has eighth and sixteenth note pairs. The viola has eighth and sixteenth note pairs. The cello has eighth and sixteenth note pairs.

60

A continuation of the musical score for strings. The instrumentation remains the same: Violin, Viola, Cello, and Double Bass. The measures show a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes. The first violin has eighth and sixteenth note pairs. The second violin has eighth and sixteenth note pairs. The viola has eighth and sixteenth note pairs. The cello has eighth and sixteenth note pairs.

65

A continuation of the musical score for strings. The instrumentation remains the same: Violin, Viola, Cello, and Double Bass. The measures show a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes. The first violin has eighth and sixteenth note pairs. The second violin has eighth and sixteenth note pairs. The viola has eighth and sixteenth note pairs. The cello has eighth and sixteenth note pairs.

70

Vln

Vln

Viol

Cello

74

Vln

Vln

Viol

Cello

78

Vln

Vln

Viol

Cello

82

Vln

Vln

Viol.

Cello

87

Vln

Vln

Viol.

Cello

92

Vln

Vln

Viol.

Cello

97

Vln Vln Viol Cello

102

Vln Vln Viol Cello

107

Vln Vln Viol Cello

112

Vln

Vln

Viol

Cello

117

Vln

Vln

Viol

Cello

mf

mf

122

Vln

Vln

Viol

Cello

mf

mf

127

Vln
Vln
Viol
Cello

132

Pizz
f *p*

Pizz
f *p*

Pizz
f *p*

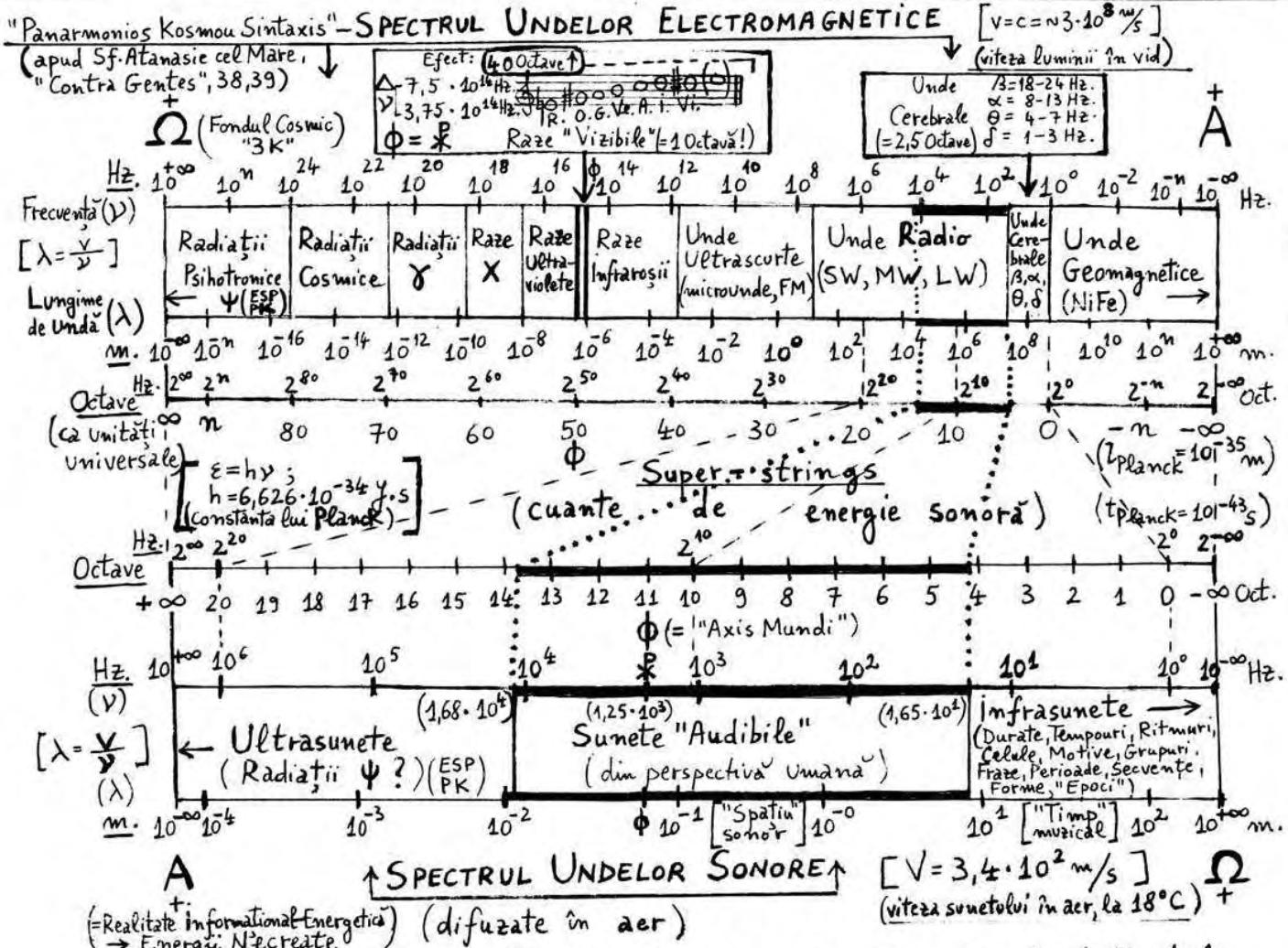
Pizz
f *p* 21-I-2007

Vln
Vln
Viol
Cello

BALANS / DINAMICA SONORA

- **Configuratia cosmogonica a sunetului**
- **Dinamica sonora aplicata datelor fiziologice umane**
(apud SERGIU CELIBIDACHE)

Simopsis: MUSICA CAELESTIS - model holonomic al Universului ondulatoriu -

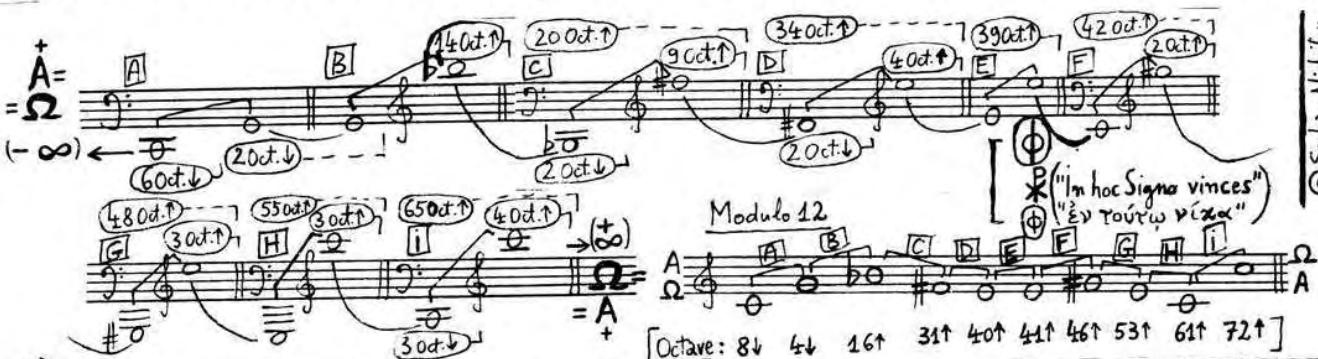
NB - Date fiind postulatele lui Einstein, în aceste sisteme de referință inertiiale este aplicabilă formula dilatării temporale: $\Delta t = \frac{\Delta t'}{\sqrt{1 - \frac{v^2}{c^2}}}$ (ca expresie a Transfigurării, în analiza raportului t.muzical / t.profan).

PROIECTII ALE SPECTRULUI ELECTROMAGNETIC ÎN SPATIUL SONOR

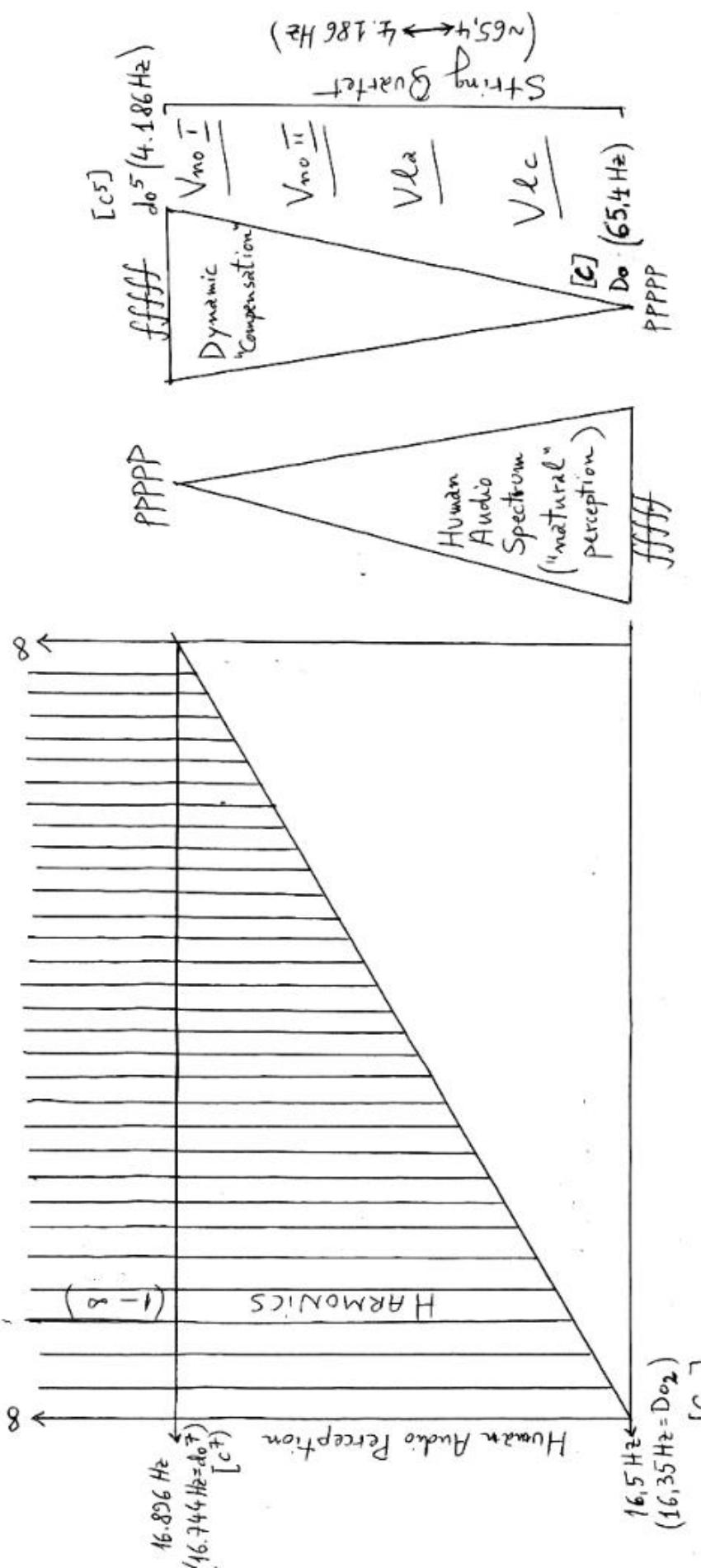
[NB: Unitatea = Octava $\Rightarrow 2/1$; Do₁ = 1,03125 Hz.]

- [A] = Unde Cerebrale (1-4,5 Oct.)
- [B] = Unde Radio (4,5-24,8 Oct.)
- [C] = Unde Ultrascurte (24,8-39,54 Oct.)
- [D] = Raze Infraroșii (39,54-48,4 Oct.)
- [E] = Raze "Vizibile" (48,4-49,4 Oct.)
- [F] = Raze Ultraviolete (49,4-54,7 Oct.)
- [G] = Rate X (54,7-61,35 Oct.)
- [H] = Radiatii γ (61,35-69 Oct.)
- [I] = Radiatii Cosmice (69-80 Oct.)

© Sébastien Nicluyfor, Bucharest, 2000

Valori metronomice (M.M.) ale undelor infrasonore (Hz.) (conexiunea Timp-Spatiu Sonor)	Timp Largo Adagio Andante Moderato Allegro Vivace Presto	Spatiu sonor (3D) = (mătime (v) x Amplitudine (i) x Timbru (spectru))
$\Delta v = 6,9 \cdot 10^{-1} - 4,12 \cdot 10^0 \text{ Hz.}$ (3+1D)	M.M. 41,25 54,62 64,92 82,5 123,76 154,72 185,6 247,52	
$\Delta t = 4,125 \cdot 10^1 - 2,475 \cdot 10^2 \text{ M.M.}$	Hz. 0,69 0,91 1,08 1,38 2,06 2,58 3,09 4,12	Timpul sonor = 1D

BALANCE / DYNAMICS
(apud Sergiu CELIBIDACHE)

Nicholas
20.1.2007

**PERSPECTIVA
FENOMENOLOGICA A
MUZICII -
IN LUMINA TEORIEI
LUI
SERGIU CELIBIDACHE**

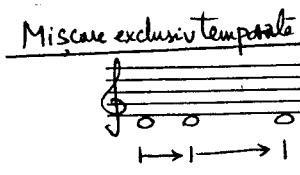
(cf. Cursurilor de la Munchen, 1981)

Problema spatio-temporalitatii în lumenă

Fenomenologiai muzicii

(după Sergiu Celibidache - Cursurile de la München, 1981)

Toate fenomenele musicale au o desfășurare spatio-temporală de natură tridimensională:

Fiecare sunet reprezintă - primă structură sa armonică
bazată pe gravitație - un sistem solar, în relație
mai apropiate sau mai departe cu alte sunete/sisteme solare.
Octava este un interval uman, dar și cosmic (prim acord interval
Tensiunea este rezolvată) și reprezintă cel mai important
sistem de referință (deoarece orice miscare în spațiu este
finalmente reducibile la octavă).

Cvinta este elementul cel mai opus, iar ciclul cvintelor
constituie un alt sistem referential (la fel de important
pentru că este opus), având caracter generator.

În perspectiva hermenetică sonore (implicând "aducerea
celui care creață" în starea celui care a creat", în conformi-
tate cu principiile teologiei protestante sentimentaliste,
expuse de scriitorul mistic german Friedrich
Schleiermacher în "Reden über die Religion"), se pot
stabili următoarele asociatii dialematice-filosofice:

- Cvinta ascendentă (extrovertită) mă proiecteză în viitor;
- Cvinta ascendentă (extrovertită) îmi legăsește, în viitor, trecutul;
- Cvinta descendenta (introvertită) produce întoarcere în mine;
- Cvinta descendenta (introvertită) are ca efect întoarcerea în viitor,
de aceea induce sentimentul de "speranță".

Intervalele reflectă astfel o complexitate semantică inaccesibilă cuvintelor — fapt ce explică de ce muzica nu poate fi legată de cuvinte. Practic, intervalul musical este singurul fenomen unde există un sistem referențial autentic.

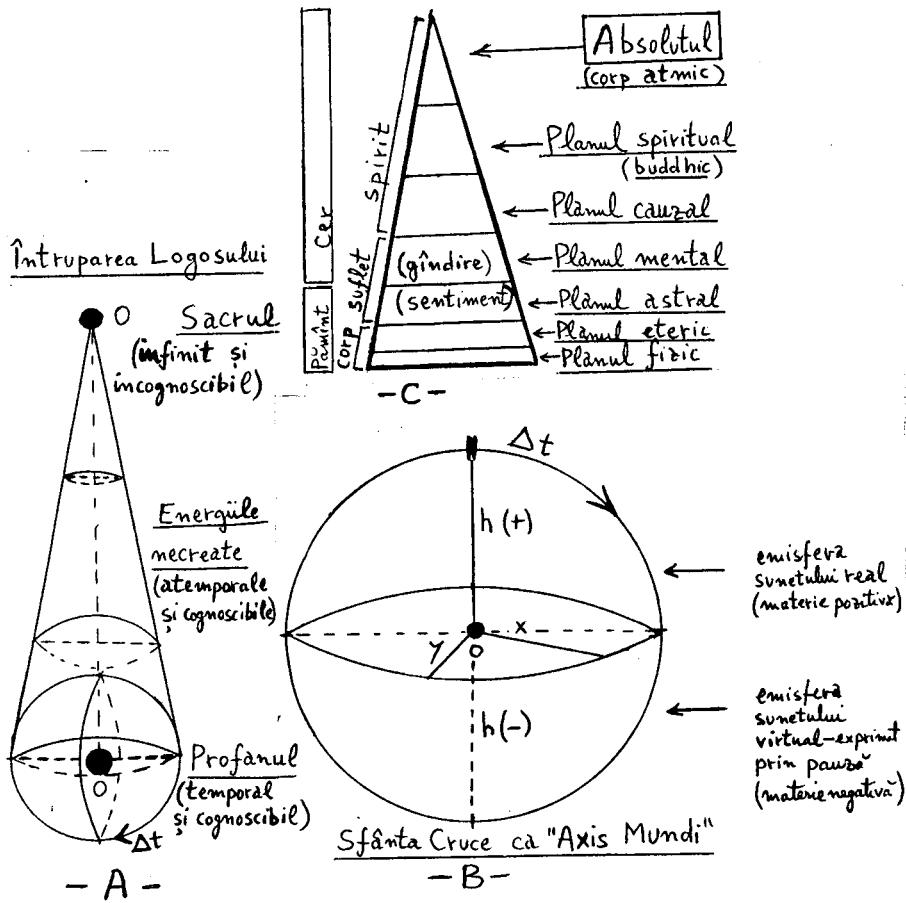
Întră două sisteme referențiale se pot stabili relații de identitate și, respectiv, de diferențiere, ce se echilibrează la nivelul entropiilor progresive (marcând tendința naturală spre dispariție a universului) și negative (ce susțin universul — sensul sonor) și negative (ce susțin universul — sensul termenului fiind similar apofatismului, adică cunoașterea teologică negativă, specific Ortodoxiei și bazată pe teza cognoscibilității energiilor recreante și incognoscibilității Făntării divine). Universul este finit, găurile negre ("black holes") fiind zone în care timpul este parcurs invers. Orice linie în univers este curbă — inclusiv sunetul, pe care omul "l-a furat" din cosmos și a început să-l diferențieze ritmic. Capacitatea creativă a muzicienului presupune existența posibilității de măsurare a evoluției procesului de expansiune sau de contracție Sonetă. Acum "instrument de măsură" este nativ, el nu poate fi "însușit". Creând 2 sunete, omul poate cîștiga dreptul de a hămura în timp — contrastul dintre cele 2 elemente aferindu-i posibilitatea de a se orienta după un sistem referențial inconștient, ce reflectă un proces de

✓.

măsurare intelectuală raportată la un "punct de origine". Orice sistem referential are - și poate deveni, la rândul său - un "punct de origine". În cadrul fenomenului de percepție a muzicii, complicațiile operații de calculare a relațiilor sonore spațio-temporale sunt reduse logaritmic în realitatea psihofizică (teză enunțată și de Ernst Ansermet în lucrarea "Les fondements de la musique dans la conscience humaine", Neuchâtel, 1961).

Muzica este o transcendere a gîndirii (muzica nu este "făcărește", ea este "adesea") - și acest lucru nu leagă), o transcendere a valoilității muzicii în valori cît mai mari - deci ea nu e existentă, ci devenire, implicând finalmente unirea obiectului și subiectului sonor.

Prima tentativă în sistemul de înșiruire este plasarea titurică, urmată de identificarea melodică și de dubla apartenență a fenomenelor sonore în plan uman și în plan cronic (sistemul referential comun fiind octava). Intervalul de cintă constituie opozitia (ea mai solidă) la echilibrul octaviant, deoarece el apare în raportul $2/3$, format din singurile numere ireductibile. Astfel, esențial este faptul că, înainte de a ajunge la triton (interval generat după 6 pași egali în ciclul cintelor), apare cvara - care este primul element generator. Contrastul major se mărește o dată cu apariția cintei; aceasta contribuind în la schimbarea sistemului referential prin modulatia (fenomen conditionat de neutralizarea primului centru tonal). În acast proces se încadrează în legile generale a raportului dintre presiunea verticală (spațială) și cea orizontală (temporală) în fața noastră a muzicii.

XVII Crearea "macrocosmosului" sferei sonore [A]

generate de "microcosmosul" punctului original (morfema notată cu O) prin cele

4 dimensiuni constitutive: trei dimensiuni

spatiale - cuprind coordonatele rectilinii
 $(x = \text{abscisa frecvențelor}; y = \text{ordonata spectrelor})$

atmonice ce determină structurile timbrale) -
 și măltimea ($h = \text{volumul, intensitatea sonoră}$) -

ce se proiectează în cea de a patra

dimensiune - timpul (notat cu Δt) [B].

- Ritmul este o formă de energie structurată, o condiție dinamico-energetică a Universului.

- Energia mecanică este forma de energie înăuntrul căreia nu se poate interveni (ea se poate proiecta) și în afara constuiției omului). Omul nu poate interveni decât dacă face o articulație în acestă energie, marcând deci existența unui început. Totdeauna, omul îndreptățește să reducă (să selecționeze) ritmurile mai lente, deoarece cu cât complexitatea valorilor este mai mare, cu atât trebuie mai mult timp de percepere - procesul de "intrare în vibrație" refind instantaneu cu fenomenul sonor.

Explicația fenomenului este dată de Legea lui Planck:

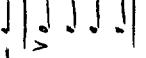
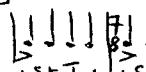
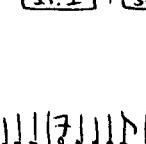
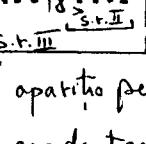
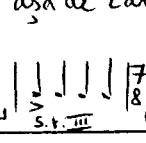
<< orice masă pusă în mișcare dintr-un motiv care nu este masa însăși, are tendință de a-și regăsi repaosul initial împărțindu-se în subdiviziuni numite "quante" (ce au valoarea hv - unde h este constanta universală $= 6,624 \times 10^{-34}$ C.G.S., iar v este frecvența radiatiei) >>.

Tensiunea sonoră este forță intrinsecă a fenomenului, iar intensitatea - forță din afară, cu care punem în valoare tensiunea. Se poate evidenția astfel următorul sistem referențial static:

Intensitate	Tensiune
mare	mare
mare	mare
mica	mica
mica	mica

✓.

- Metrul este cea mai mică articulație independentă în care toate forțele contrare conviețuiesc; el se repetă ca un clisc. Dacă constăția noastră măsoară mereu distanțe, urechile căută puncte de identitate, acestia formând un sistem referențial ("Referenz System").

- - mișcare mecanică, făță sistem referential
 - - apariția primului sistem referential (prin structurare)
 - - perceperea celui de-al doilea sistem referential în funcție de primul (marind tendința spiritului nostru de a deduce al doilea sistem la primul)
 - - al treilea sistem referential
 (apariția pentru a doua oară a formulei de $\frac{7}{8}$ nu mai surprinde asa de tare, deoarece ea este recunoscută imediat de spirit)
 - - al patrulea sistem referential, ce impune cântarea pulsului comun ($\dots | \frac{5}{8} \dots$ etc.)

- Pulsul este unitatea de forță ce caracterizează mișcarea.

Andante (♩ = 60-80)

Observații: 1) cu cît este mai complexă structura polivitminică cu atât

- trebuie să fie mai aproape principalei identității;

2.) orice nouă schimbare de puls se realizează cu o lumătate de timp mărită schimbările efective;

3.) si "rubato"-ul trebuie structurat (el vine de underă și pleacă underă).

- Noesis-ul este starea primății prin sunet și neînșurită.
- Noema este transcenderea noesis-ului prin apropiere (însuflare).
- Temporal este catalizatorul ce internează toate reacțiile în muzică. El nu este o realitate în sine și difera în funcție de săză, instrument și registru, deoarece punerea în vibrație e un factor de timp.
- Muzica se crează prin transformarea în timp a noesis-urilor în noeme. Cantitatea de timp necesară acestui transformări reprezintă presiunea verticală (ansamblul elementelor ce lucrează asupra constanței) în același timp). Trecerile de valori diferențiale în timp marchează presiunea orizontală (ansamblul elementelor ce exercită o presiune asupra constanței, în succesiune temporale). Muzica este deci cantitatea de fluid orizontal pe care presiunea verticală o lasează să treacă (sau "raportul dintre presiunea verticală și cea orizontală în forța noematică").
- Directionalitatea timpului (ce evoluază de la un început spre un punct orientat în viitor sau în trecut) reprezintă vectorul schimbării de orientare a marelui "Tonsatz"-ului (adică a structurii armonio-ritmico-melodice) și se identifică cu relația dintre începutul muzicii și punctul ei culminant ("sectio aurea").
- Pulsul și viteză sunt două direcții diferențiale, ce pot merge împreună în mod direct proporțional cu mișcarea (ex. - mișcarea se acceleră o dată cu pulsul) sau în mod învers proporțional (mișcarea accelerată, iar pulsul decelerată).

CERCETARE MUZICALĂ

I.

ANAMORFOZA SONORĂ

- prolegomene -

SERBAN NICHIFOR

Etimologia greacă a termenului (*ana* = remontând, reconstruind și *morphe* = forma) exprimă poate în modul cel mai explicit esența noțiunii: o subtilă relație (de transformare) stabilită între două sau mai multe structuri aparent disjuncte și bazată pe reorganizarea elementelor constitutive comune. Consacrată ca fenomen vizual, această relație a fost frecvent aplicată în artele plastice încă din antichitate. În acest sens, PLATON distingea — în „Sofistul” — două arte de imitație: arta copierii (reproducând fidei formele) și cea a evocării (care transpune formele în domeniul aparențelor). Pentru a se remedia erorile percepției vizuale demonstate științific în geometria euclidiană, artiștii și arhitecții romani își realizau operele respectând cu rigurozitate principile perspectivei accelerate sau încreținute. Si totuși, evul mediu a marcat adevărată emancipare a anamorfozei ca formă artistică de sine stătătoare, atât prin studiile unor cercetători ai perspectivei (Salomon DE CAUS, René DESCARTES, Athanasius KIRCHER, Gaspar SCHOTT, Emmanuel MIGNAN și Jean-François NICERON, autorul studiului „La Perspective curieuse ou la Magie artistique des effets merveilleux de l'optique par la vision directe”, scris în anul 1638), cât și prin capodoperele maeștrilor epocii, artiști ce au oferit valențe cu adevărat estetice unor procedee tehnice ce nu ar fi depășit altminteri nivelul cabineteelor „magice” sau al amuzamentelor de salon, profitând din plin de posibilitățile fantastice — prefigurind suprarealismul — ale anamorfozelor optice, anoptice, catoptice, cilindrice, conice sau cu oglindă. Astfel, tablourile secrete („Vexierbild”) ale lui Albrecht DÜRER, Erhard SCHÖN, Lucas BRUNN, Hans HOLBEIN, Hans BALDUNG, Manuel DEUTSCH sau Hans BURGKMAIR utilizează tehnică anamorfoză într-o hermeneutică vizuală specifică, expresie a ideilor poetice și filozofice ale lui Sébastien BRANT („La Nef des Folz du Monde”, Paris, 1494), ERASMUS din Rotterdam („De la Déclamation des louenges de folie, Paris, 1520) sau Cornelius AGRIPPA („De incertitudine et vanitate scientiarum et artium atque excellencia verbi Dei declamatio”, Anno 1530). Așa cum evidențiază și Jurgis BALTRUSAITIS („Anamorphoses”, Paris Ed. Olivier Perrin, 1968), „întreaga atmosferă a universurilor speculative, care au gravitat în jurul formelor de perspective în cursul evoluției lor, se găsește încă de la început asociată acestora și același tablou al unor vaste sinteze reapare

Muzicienii studiază sunetele și cintecile, cu toate acestea ei nu aud disonanțele din spiritele lor...
Cornelius AGRIPPA (1486—1534)

la Hans HOLBEIN, numai că de data aceasta nu mai este vorba de o glorificare a cunoștințelor omului, ci o imagine a Vanității — craniul anamorfotic în cazul picturii „Ambasadorii” (1533), motiv specific epocii, ca și cel al „vrăjitoarei”, al „elefantului” sau cel de factură erotică — ultimele 2 caracteristice artei chineze.

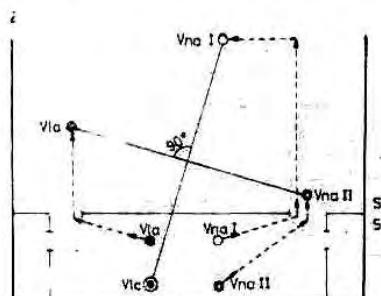
„Monstrul” reprezintă o altă temă predilectă a anamorfozei baroce, dezvoltată în special în domeniul arhitecturii. Un exemplu bine cunoscut îl oferă fantasticul palat Sacro Bosco de la Bomarzo (Italia) realizat în spiritul tratatului figurativ al lui Francesco COLONNA („Hyperotomachia Polyphili”) și constituind o adevărată „Wunderkammer” în aer liber ce generează în mijlocul pădurii „aparițiile miraculoase”: divinitățile izvorului, exotul elefant, statuia tricefală, imensa gură deschisă a balaurului... Un alt palat fantastic din Italia este cel de la Pratolino, utilizând, ca și jocurile de apă de la Heilbrun (înălț Salzburg), automate hidraulice. Prefigurind sculptura cinetică a secolului XX, aceste dispozitive „animă” păpuși antropoide sau zoomorfe, dar și orchestre mecanice, ca acele instrumente fabuloase imaginante de KIRCHER (în „Musurgia”). Astfel, muzica Renașterii este strins legată de „magia” apei, dar și de cea a aerului ce se modelează după imaginea timbrului dat în formele instrumentelor de suflat (forme inspirindu-se de la monștri și reptile). În acest sens, Eugenio EATTISTI („L'antirinascimento”, Milano, Giangiaco-mo Feltrinelli Editore, 1962) descrie instrumentele „calami (din familia oboaielor), viscoase și ondulate ca șiparii, sau bombardele, asenenea balaurilor, cu suflare sinistră. La aceeași formă de elaborare biomorfă a instrumentului de sunet, participă și proiectul puțin distractiv, desigur paradoxal, al lui MICHELANGELO, de a construi înălț senina bazilică brunelleschiană San Lorenzo o campanilă de formă unui urlaș, care ar emite din gura lui bătăile clopotului mai puternic și mai impresionant.”

Dacă din punct de vedere strict organologic anamorfozele au avut o largă aplicabilitate în muzică,

) — Sub titlu „Applications sonores de l'idée d'anamorphose”, cea mai mare parte a datelor cuprinse în acest eseu au facut obiectul unei comunicări în cadrul forumului de compozitie coordonat de Gérard GRISEY la ediția din 1980 a Cursurilor Internationale de Muzică Nouă de la Darmstadt (Republie Federală a Germaniei). De acmenea, am prezentat această problemă și în cadrul unei conferințe susținute la MICHIGAN UNIVERSITY din Ann Arbor (S.U.A.) în septembrie 1982.

din cel al combinațiilor sonore în sine aceste tehnici (eminamente vizuale, cum am arătat) nu fuseseră încă utilizate în procesul componistic. Desigur, forma variatională poate reprezenta o punte foarte fragilă către domeniul anamorfozei, în condiții în care diferența de amplitudine între cele două genuri muzicale este totuși incomparabilă, implicând în primul rînd o separare esențială de *mesaj* — aşa cum vom demonstra în continuare.

Am avut ideea realizării unei *aplicații sonore a anamorfozei* elaborind în iarna anului 1975, sub puternica impresie a studiului lui BALTRUSAITIS, *cuartetul de coarde „Anamorphose”*, în care suprașii juxtapuneam unei structuri muzicale abstracte bazate pe un mod popular românesc, chiar melodia originală ce îmi sugerase utilizarea modului respectiv (Fig. 1). În același timp, finalul lucrării reprezintă o anamorfază multi-media ce se desfășoară în paralel cu cea a structurii muzicale propriu-zise: membrii „mobili” ai ansamblului (cele două viori și viola) se dispersează în sală, schimbând perspectiva stereofonică a audijiei într-o cadrifonnică (fig. 2).² Generalizând, putem deduce că *două* (sau *mai multe*) structuri muzicale aparent disjuncte pot coexista funcțional, fără a constitui un „colaj”, dacă răspund condițiilor de a avea cel puțin un element constitutiv comun. Astfel exprimat, între multimile sonore A, A' și B, avind proprietățile: $A \cap B = \emptyset$ și $A \cap A' = \emptyset$, se poate exprima relația de „colaj”: $A \rightarrow | \leftarrow B$ și cea de „anamorfază”: $A \leftrightarrow A'$.

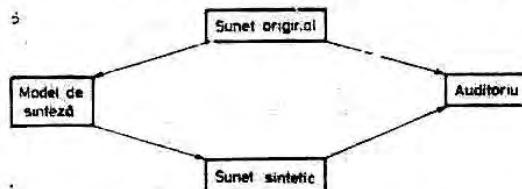

Un exemplu de relație anamorfotică a unor structuri muzicale aparent fără legătură poate fi urmărit în Fig. 3, ilustrând gradul intim de înrudire a unor motive intinse în lucrări de BOCCHERINI, DONI-

²) — Cuartetul de coarde „Anamorphose” a fost distins cu Premiul I la Concursul Internațional de Compoziție Gaudemus din Olanda (1977) și cu Premiul Pressei Internaționale la Festivalul de la Evian, Franța (1978). O analiză detaliată a lucrării a fost publicată în revista „Muzica” Nr. 7/1978, sub semnatura muzieologului Lumină VARTOLOMEI.

expunerea muzicală) poate fi sugerat de cel de-al doilea termen și continuat astfel în conștiința auditorului (caz pe care l-am experimentat într-o piesă pentru pian, „Schîse pentru o Barcarolă”, în care o „melodie pierdută”, ce nu apără decit parțial în discursul sonor, era mereu invocată de anamorfozele ei proiectate în cele mai diferite spații — de la arhetipuri baroce la muzica structuralistă).

Ar fi de evidențiat și o interesantă analogie între dispunerea seriei sunetelor armonice superioare și distanțarea elementelor vizuale într-o perspectivă accelerată, ca și raportul invers, dintre ipotezele armonice inferioare și perspectiva încetinită (fig. 4). Multimea sunetelor armonice aparținând unei fundamentale date pot fi considerate astfel anamorfoze ale fundamentalei respective (idee dezvoltată în lucrarea „Colinde” pentru trombon și percuție). Cele două forme ale perspectivelor pot fi sugerate și prin aglomerarea sau rarefierarea evenimentelor sonore sau a densității texturii. Proiectarea unei unice structuri muzicale la diferite scări metronomice reprezentă, astfel, un evident proces anamorfotic, ca și filtrarea diferențiată a unui material sonor bine determinat generind anamorfoze timbrale (ca de pildă în piesa simfonică „Constelații”). Desigur, cel puțin din punct de vedere strict prospectiv, mijloacele electronice de elaborare sonoră pot amplifica într-un mod considerabil aria posibilităților de concretizare a ideilor expuse mai sus. În acest sens, Fig. 5 ilustrează schema procedeului anamorfic de

analiză/sinteză digitală determinând „oglindirea” unui sunet original într-un model pre-memorat în computer și proiectarea simultană a ambelor sunete (original + „oglindit”).

Forța sănătoasă a anamorfozei în crearea unor noi metafore dar mai ales în găsirea unor „diagonale” între lumi aparent incompatibile face ca acest procedeu larg întrebuită în arta plastică a secolului XVI să devină specific unei civilizații multi-media precum cea a anilor 2000. În acest sens este extrem de interesantă „Teoria oglinzelor” elaborată recent de Nicolas SCHÖFFER și prezentată într-un eseu publicat în 1982 la Paris (Ed. Belfond). „Imaginea-oglindă poate fi independentă de oglinda ce nu e decit un captator-revelator al cărui capacitate este mai mult sau mai puțin limitată. Lumea negativă poate fi mai complexă decit cea pozitivă... Putem chiar să presupunem că negativul precede pozitivul și că universul negativ este acela care — prin revelatorii noștri perceptivi — face să apară unele din aspectele sale pozitive... Pînă la urmă, adevaratul univers-oglindă este un univers negativ dublu inversat... Cînd aveți în față dumneavoastră o oglindă foarte plană, vă dă o imagine inversă simplă; dacă oglinda nu este plană, prelungirea este anamorfozată. Cînd aveți în față dumneavoastră mai multe oglinzi, imaginea se de-

multiplică și se complexifică... Aceste oglinzi sunt revelatori, hipercomplexe și anamorfozante. În același timp, ele înregistrează, diversifică, prelungesc, repercută tot, constituind un univers de reflexe, care poate nu-s deci noi și universul nostru ce nu este decit reflexul limitat al acestuia... O prismă gigant, formată dintr-un triunghi echilateral înzestrat cu excrescențe poliedrice variate îngăduie — de pe acum — în spațiul său interior, revelarea unei veritabile explozii diversificate de fenomene vizuale, pentru observatorul situat în centrul său.

Să spunem, din comoditate, că timpul negativ a precedat timpul pozitiv. Acest timp negativ în cursa lui înapoia, plecind de la viitorul său extrem, mergind spre trecutul său, s-a lovit de un puternic revelator, o „oglindă”, ce a declansat plecarea timpului pozitiv. Timpul pozitiv declansat a provocat o mișcare pozitivă, ce — la rîndul ei — a dat naștere materiei. Pe cînd timpul negativ, continuindu-și cursa, duce cu sine masele de franje negative, memorizate, reperțorizate în conștiințele negative, infinit demultiplicate și amplificate în acestea reflexele tot mai mari ale timpului pozitiv, imaginile sa oglindă, dublu inversată, trimite în același timp în noile memorii născindine, propriile sale memorizări negative, dublind sau chiar demultiplicind fantastice repertoare combinate de la care a plecat, printre altele, o combinare specifică — ceea ce suntem noi, oamenii, înzestrati cu captori din ce în ce mai dezvoltăți și posedind un super-captor-oglindă neuronal. Acest super-captor leagă ca un cordon ombilical aventura hominiană a timpului pînă la epuizarea sa, ce nu va fi „poate” decit o altă basculă spre un alt timp negativ generat de primul negativ original.”

Acest punct de vedere, avind unele sincronizări cu „logica dinamică a contradictoriului” relevată Stéphane LUPASCO (raportul „timp pozitiv/timp negativ” fiind analog celor două valori logice contradictorii „A/non-A” sau cu „teoria catastrofelor” elaborată de René THOM (în sensul dezvoltării ideii formei „de bifurcație” a timpului), poate găsi un larg domeniu de aplicatie în structurarea formei muzicale. Astfel, în „Simfonie I” am imaginat un traseu în timp negativ, străbătut de un modul melodic aparținând unei lumi sonore anacronice. Plimbă prin „grădinile amăgirii” (asemănătoare parcului de la Bomarzo), acest modul atinge la un moment dat (în „secțiunea de aur”) punctul „H” marcind originea timpului negativ, dar și confluența cu cel pozitiv, în care modulul se va încadra sub forma unor efemerică pulsând într-un spațiu plasmatic.³⁾ Traiectul sonor urmează direcția unei „întoarceri la origine”, în sensul pe care Mircea ELIADE îl pune în evidență („Aspects du Mythe”, Paris, Ed. Gallimard, 1983): „cunoașterea a ceea ce a avut loc la origine, a cosmogoniei, conferă știință a ceea ce se va întimpla în viitor. „Mobilitatea” originii lumii exprimă speranța omului că lumea lui va exista întotdeauna...“ Astfel, într-o viziune superioară, eliberată de prejudecăți, aşa-zisa „fuga înapoia” (etichetă aplicată uneori muzicilor în timp negativ) poate părea fără sens, confundindu-se cu „fuga înainte” — și viceversă...

³⁾ — În capitolul „Anamorfoza în muzică” din volumul „Metapoetica” (Editura Eminescu, 1984), poetul și eseistul Grete TARTLER realizează o subtilă analiză a „Simfoniei” și, în general, a sistemului nostru componistic.

O altă temă a scrierilor lui Mircea ELIADE care m-a pasionat, a fost aceea a „universurilor paralele”. Desigur, abordarea acestui complex domeniu implică depășirea planului muzical propriu-zis, într-o perspectivă multi-media. În același timp, hierofania, acea punte între cele două universuri, reprezintă chiar elementul anamorfotic determinând schimbarea de stare. Opera „Domnișoara Cristina” (1980—81), după romanul omonim al lui Mircea ELIADE, nu a fost prima lucrare în care utilizasem o tehnică anamorfotică multi-media. După ce în finalul cvartetului „Anamorphose” sugerasem o spațializare de tip anamorfotic a sursei sonore (Fig. 2), într-o altă lucrare cameră „Retro-quintet” (1978), combinasem anamorfozele sonore (rezultate din proiecțarea pe diferite viteze a unui Rag-time) și vizuale (create printr-un sistem de oglinzi și proiecție stroboscopice), avind ca element comun tema dilatării temporale. De asemenea, în „Oratoriul de Crăciun” (1979), traducind ideea de „colind” atât în planul sonor cât și în cel spațial (ca transhumanță), obținusem o imagine anamorfotică audio-vizuală. Multipla interferență a planului real cu cel oniric în opera „Domnișoara Cristina” a impus utilizarea, într-o adevărată dialectică a hierofaniei (Fig. 6), a unui complex aparat multi-media, combinând scenă și orchestra simfonică (elemente proprii operei tradiționale) cu filmul și muzica

electronică (caracteristice video-operei⁴). De menționat că raportul dintre imagine și sunet în acest ultim plan implică (într-o variantă ideală) utilizarea unui sistem vizual holografic (Fig. 7) cu fasciculul laser coordonat de modulația de frecvență a muzicii electronice (producind o modulație corespunzătoare a culoril fasciculului).

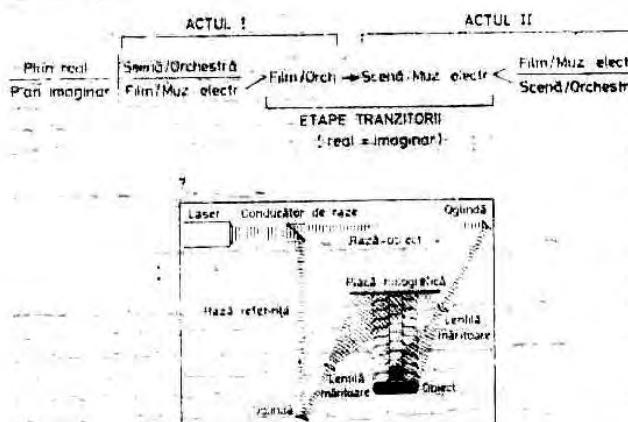
De la „fermecatele” oglinzi (concave și convexe) animate de luminări pînă la ultra-sofisticatele sisteme analog-digitale dinamizate de raze laser, tehnica anamorfozei a cunoscut o evoluție cu adevărat fantastică, păstrînd însă nealterat acel ideal „secret” enunțat într-un aforism al lui Jean COCTEAU („Eseu de critică indirectă”): „Oglinzelile ar face bine să reflecte ceva mai mult înainte de a trimite înapoi imaginile.”

Ca ilustrare a unei supreme anamorfoze, relația MUZICII (ca microcosmos) cu UNIVERSUL (ca macrocosmos), a fost demonstrată în mod științific de matematicienii (PITAGORA, I. K. TITIUS), astronomi (Johannes KEPLER, Johann Elert BODE) și fenomenologi și artei sunetelor (Hans KAYSER, Sergiu CELIBIDACHE) și, mai recent, Corneliu CEZAR, autorul unei lucrări de referință — „Introducere în sonologie”, Editura Muzicală, 1984).

Avind în vedere și pericolul unei exacerbări necontrolate estetice dar total subordonate dimensiunii tehnologice (...nu există nimic mai primjedios decît ca, prin rațiune, să frizezi nebunia! — Cornelius AGRIPPA, op. cit.), tehnica anamorfozei sonore poate reflecta esența cosmică a muzicii, adevărata armonie a consonantelor ca model de bază „cu parametrii în număr evasi-infiniți și combinatoria inepuizabilă” (Nicolas SCHÖFFER, op. cit.)

Relevind această nouă perspectivă în analiza și sinteza fenomenului muzical — perspectivă capabilă să ofere soluții fascinante în imaginarea lumilor sonore —, am aplicat ideea de anamorfoză în cea mai mare parte a lucrărilor mele. Astfel, rîndurile de mai sus reprezintă doar platforma unui program; „restul” e... muzică!

⁴) — Această nouă formă de teatru liric utilizând cele mai moderne mijloace electronice audio-vizuale a apărut în avant-garde muzicală americană, fiind cultivată de compozitorii ca Marton SUBOTNICK, Eric SALZMAN și Robert ASHLEY.

ANAMORFOZELE TIMPULUI MUZICAL

DE LA RITMURILE POETICE LA STRUCTURI HETEROMETRICE —

SERBAN NICHIFOR

Dimensiunea metro-ritmicală este esențială în definirea domeniului eminentan temporal al artei sunetelor. În acest context, desigur, relațiile de tip anamorfotic pot avea un rol determinant în realizarea unui proces sonor complex — de la nivelul micro-, pînă la cel macro-structural.

Ilustrăm astfel în cele ce urmează tocmai prefigurarea unui asemenea proces anamorfotic, generat — prin proliferare progresivă — de o celulă primară, reprezentată printre-o formulă ritmică sub-motivică, pe care o considerăm — cel puțin teoretic — drept indivizibilă. Urmînd o anumită experiență istorică multi-milenară, vom deduce în primul rînd această celulă sonoră dintr-un domeniu paralel muzicii: poezia.

«Vezi, rîndunelie se duc,
Se scutur frunzele de nuc,
S-apează bruma peste vii —
De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii?»

(Mihai Eminescu — «De ce nu-mi vii»)

Așind funcția unui leit-motiv, interogativă eminesciană, se poate cu usurință translata ritmic în planul muzicii, printr-o formulă derivată din ultimul vers, avînd un ritm poetic compus de tipul «piric + iamb»:

De ce nu-mi vii — ˘ ˘ ˘ ˘ ˘ ˘

Această formulă ritmică a fost, de-a lungul timpului, frecvent utilizată și în muzica, în acest sens rezumindu-ne la a oferi cîteva exemple edificatoare.

RITM BIZANTIN (Panighida — Tropar)

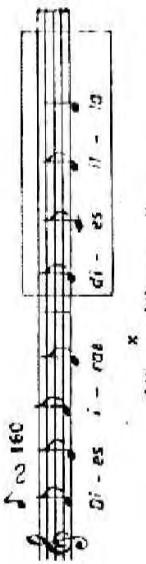
(din Niculae Lungu, Ene Braniste, Grigore Costea: Studii Teologice nr. 1—2/1954, pag. 5)

RITM AMBROZIAN (Aeterna Rerum Conditor)

(din Victor Giuleanu: Principii fundamentale în Teoria muzicii, pag. 202)

RITM GREGORIAN (Dies Irae)

(din Traian Mirza: Folclor muzical din 3 lîng, pag. 278)

RITMURI POPULARE ROMÂNEȘTI

Fânardo rîbato (Din 2C4)

(din Traian Mirza: Folclor muzical din 3 lîng, pag. 278)

GUSTO SILABIC (Hora mortului)

Giusto (Din 2B6)

(din Traian Mirza: Folclor muzical din 3 lîng, pag. 278)

AKSAK (Chemarea lancului)

Aksak (Din 2B2)

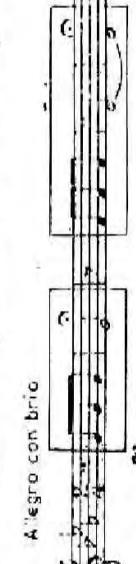
(din Corneliu Den Grecu: Repertoriu păstoresc Semnele de bucurie, pag. 219)

RITMURI DIN MUZICA CULTĂ W.A. MOZART — Simfonia în Re major KV 504 (Finale)

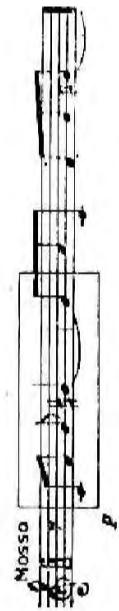
(Edition Peters pag. 52)

L.v. BEETHOVEN — Simfonia a V-a (partea I, «motivul destinalui»)

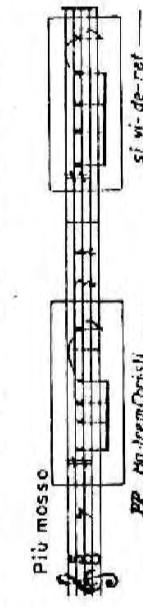
(Edition Peters, pag. 3)

R. STRAUSS — Poemul simfonic « Till Eulenspiegel » (motivul lui Till)

(Edition Peters, pag. 3)

K. PENDERECKI — *Passio et Mors Domini nostri Iesu Christi secundum Lucam*

(Edition F.W.M., pag. 96)

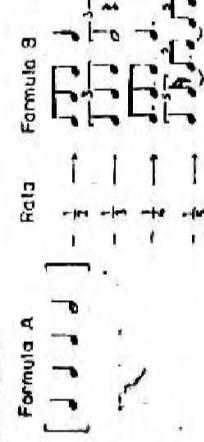
Puteam considera astfel toate aceste cazuri drept proiecții anamorfotice ale a-het-tipului sonor dedus din acel rîm poetă bîrcuroscut. Trică din antichitate. Proliferarea muzicală a arhetipului poate urma mai multe căi specifice ritmicii prin soluții modulare sau / și repetitive.

În grupa factorilor modulației includem atât mutatiile ritmice (recurențele, diminuările, augmentările — inclusiv cele « cu valori adăugate » inițiate de MESSIAEN), cât și alte procedee tipice travaiului anamorfotic (inclusiuni, intersecții, reuniuni, diferențe, diferențe simetrice, complementarități, dispersări și defășuri progresive). În acest domeniu al factorilor modulației, tempoul (viteză de dezvoltare a discursului sonor) reprezintă un parametru esențial al anamorfozei ritmice. Astfel, dacă într-o evoluție liniară fluctuațiile de tempo pot produce mutații semantice majore aceluiuși text muzical, aplicarea poliemperiei structurale (descrie în « teoria timpului polimodular », emisă de Mihai BREDICEANU) poate multiplica mutațiile de tip agogic (într-un număr nedeterminat de dimensiuni (în special în cazul structurilor heterometrice).

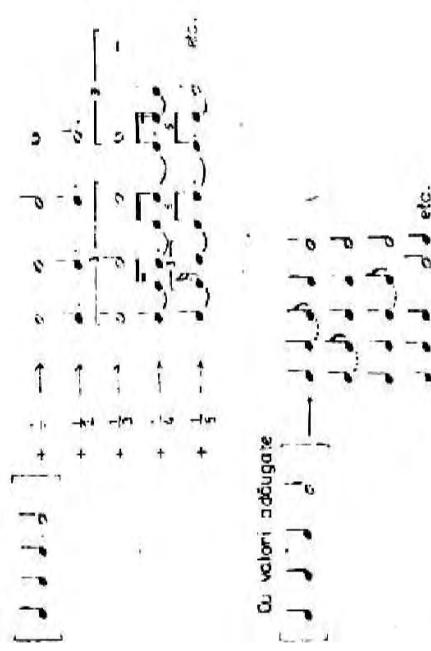
Recurență { $\overline{\overline{1}}\overline{\overline{1}}$ } \rightarrow { $\overline{\overline{1}}\overline{\overline{1}}$ }

N.B. — Ecce exceptie formulată non-retrogradabilă: { $\overline{\overline{1}}\overline{\overline{1}}$ } \rightarrow { $\overline{\overline{1}}\overline{\overline{1}}$ } \rightarrow { $\overline{\overline{1}}\overline{\overline{1}}$ } \rightarrow { $\overline{\overline{1}}\overline{\overline{1}}$ }

Diminuare

Augmentarea

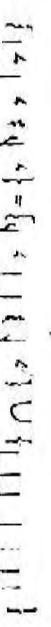

Incluziunea ritmică

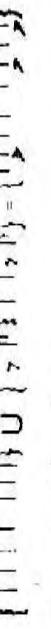

Subtracție { T T T } \setminus { T T } = { T }

Intersecția a 2 ritmuri

Reuniunea a 2 ritmuri

Diferența a 2 ritmuri

Diferență simetrică a 2 ritmuri

$$\begin{aligned} & \{ \overline{\overline{1}}\overline{\overline{1}} : \overline{\overline{1}}\overline{\overline{1}} \} \oplus \{ \overline{\overline{1}}\overline{\overline{1}} : \overline{\overline{1}}\overline{\overline{1}} \} = \{ \overline{\overline{1}}\overline{\overline{1}} : \overline{\overline{1}}\overline{\overline{1}}, \overline{\overline{1}}\overline{\overline{1}} : \overline{\overline{1}}\overline{\overline{1}} \} - \\ & - \{ \overline{\overline{1}}\overline{\overline{1}}\overline{\overline{1}}\overline{\overline{1}} : \overline{\overline{1}}\overline{\overline{1}}\overline{\overline{1}}\overline{\overline{1}} \} \end{aligned}$$

Complementaritatea ritmurilor

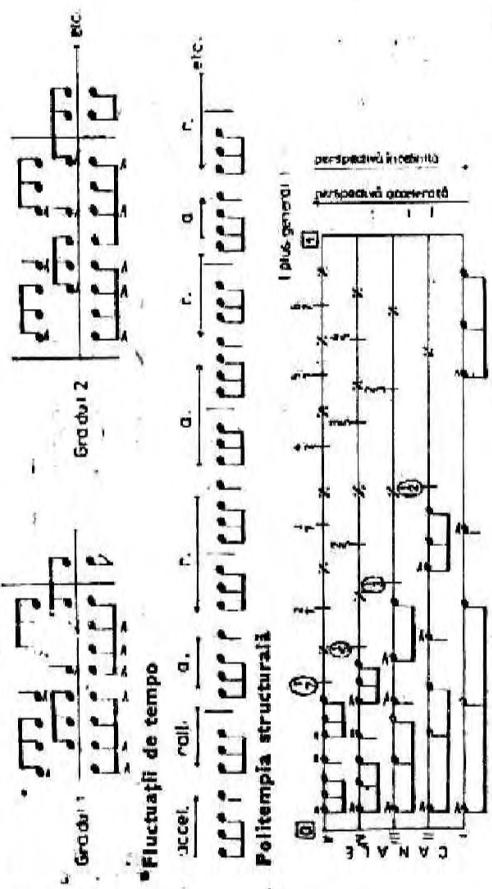
$$\{ \overline{\overline{1}}\overline{\overline{1}} : \overline{\overline{1}}\overline{\overline{1}} \} = \sim \{ \overline{\overline{1}}\overline{\overline{1}} : \overline{\overline{1}}\overline{\overline{1}} \}$$

Dispersarea ritmice în sistem binar

etc.

Dispersări ritmice în sistem ternar
Defazări ritmice progressive

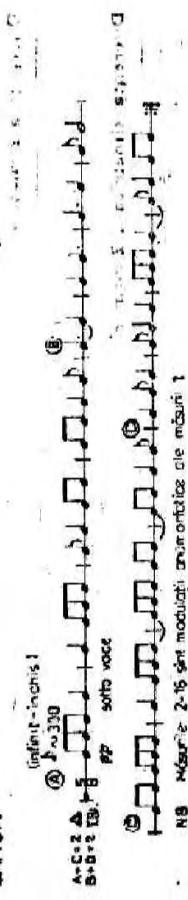
FUGĂ (Expoziție)

În categoria factorilor repetitivi menționăm procedeele liniare (de tip ostinato) și cele imitative – eminentante polifonice (canonul, inventiunea și chiar fuga ritmică).

OSTINATO

CANON

INVENTIUNE

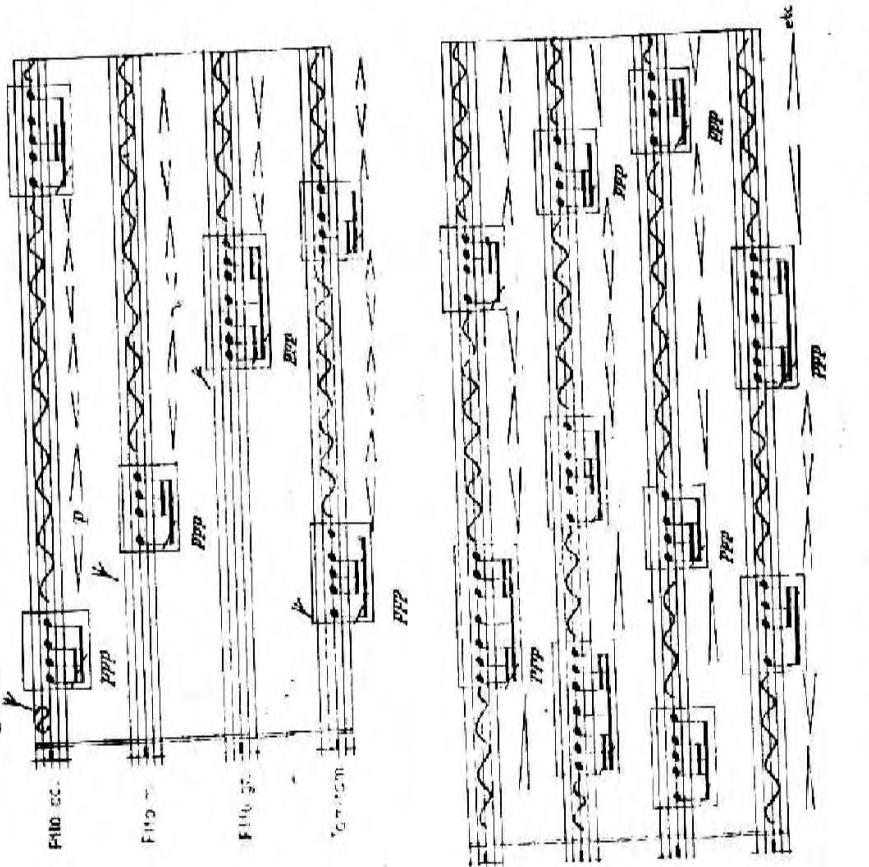

Legendă: = Subiect / Résumé
 = Arhetipul ritmic { }

Toate aceste procedee pot multiplifica celula constitutivă (arhetipul ritmic) într-o ară deosebit de diversă, în texturi ample, pînă la nivelul macro-structural propus. O inventiune sau o fugă ritmică (dezvoltînd deci, implicit, poliritmii) poate evoluă și în spații formă mai evolute, de natură polimetrică și chiar heterometrică

HETEROMETRIE

Lontano

Legendă:
 = Formele ritmice în care se repetă liber și cit mai rapid pînă la apariția unui ondulatoriu.
 = Cu măsură medie (Com le sopravvito)

ABSTRACT

N.B. — = arhetipul ritmic { } parțial sau integral (cu sau fără mutații)

I = Cowbells < medio
II = Drums
III = △ / Piatto acut

IV = Piatto medio / Piatto grande / Tam-tam

Aceste exemple relevă tocmai identitatea în micro-structură a unor pro-cese sonore aparent disjuncte din punct de vedere macro-structural, definind și în domeniul ritmicii specificitatea relațiilor sonore chromatice.

Quasi Samba (♩ ≈ 384)

Quasi Bossa Nova (♩ ≈ 192)

Quasi Volzer (♩ ≈ 96)

Quasi Gamelan (♩ ≈ 48)

(≈ 7,5')

V

ff

The metric-rhythmic dimension is essential for defining the eminently temporal field to the art of sounds. Within this context, the relationships of the anamorphotic type may undoubtedly play a decisive part in order to achieve a complex sonorous process — from the micro- up to the macro-structural level.

We shall now illustrate precisely the prefiguration of such a anamorphotic process, generated — by means of progressive proliferation — by a primary cell, represented through the agency of a rhythmic sub-motivic formula, which we consider — at least theoretically — to be indivisible. In keeping with a certa in multi-millenary historic experience, we shall at first deduce this sonorous cell out of a domain parallel to music: poetry.

HETEROMETRIE

POLIMETRIE

Foto cc.

Foto 37.

Tempi

Legenda:

= Formele ritmice în care se repetă liber și cit mai rapid pînă la apariția unui ondulatoriu.

= Cu măsură medie (Com le sopravvito)

ABSTRACT

Quasi Samba (♩ ≈ 384)

Quasi Bossa Nova (♩ ≈ 192)

Quasi Volzer (♩ ≈ 96)

Quasi Gamelan (♩ ≈ 48)

V

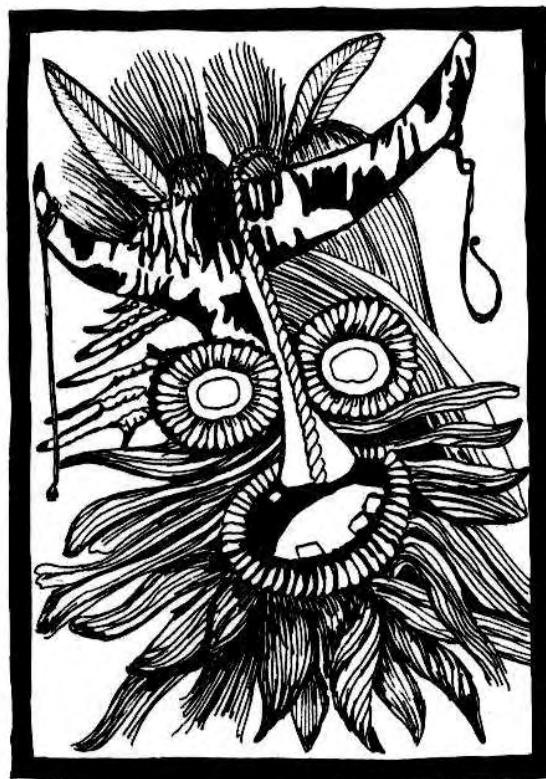
ff

BIBLIOGRAFIE GENERALA SELECTIVA

- BLANCHE, Linda Susan – „*Selected Etudes for the Development of String Quartet Technique: an annotated compilation*“ (*Introduction, Dynamics, Intonation, Timing in Music, Tone Color Ensemble, Articulation, Conclusions; Quartet training – as undergraduate/graduate institutions*), USA, Columbia University Teachers College, 1996, NMI Number: 9713868;
- BLUM, David – „*The Art of Quartet Playing*“, USA, 1986;
- BORCIANI, Paolo – „*Il Quartetto*“, Italia, 1973;
- FINK, Irving - MERRIEL, Cynthia – „*String Quartet Playing*“, USA, 1985;
- LENER, Jeno – „*The Technique of String Quartet Playing Score*“, Chester LTD., 1935;
- LOFT, Abram – „*Ensemble !*“, USA, 1992;
- NORTON, M.D.Herter – „*The Art of String Quartet Playing: Practice, Technique and Interpretation*“, USA, 1962;
- POCHON, Alfred – „*A Progressive Method of String-Quartet Playing*“ (*Part I: Elementary – Foreword; Introduction; Seating the Players; Tuning; Starting and Ending; Reading at Sight; Working – Ensemble, Nuances/Balance, Rhythm, Intonation; Interpretation, Conclusion*) , USA, G. Schirmer, Inc., New York, 1924.

-----.

ŞERBAN NICHIFOR
ANAMORPHOSE

N o t a B e n e

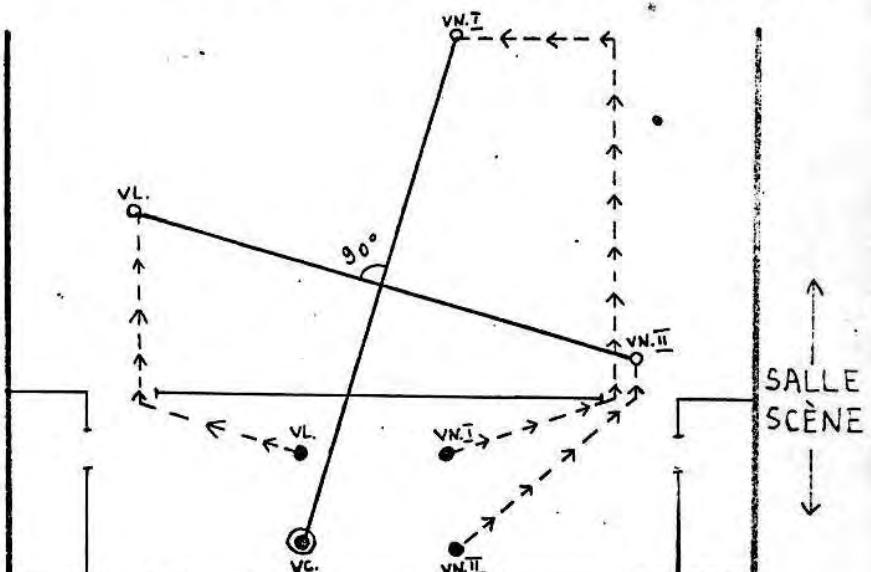
L'écriture est proportionnelle (les durées sont déterminées par les distances graphiques). L'omission du portatif signifie TACET. A l'éventualité des certains effets (staccato, pizzicato, col legno battuto) la pause qui suit naturellement l'attaque est sous-entendue comme appartenant à la note sois-même et n'est pas marquée avec l'omission du portatif.

Les accidents n'altèrent que les sons qu'ils précédent.

- BURZUCAN	folklore roumain	- LUMINA LINA	hymnes orthodoxes
- HORA CAPRII	de Transylvanie +	- AXION	roumaines
- CINTEC DIN BIHOR		- SLAVA	
- CIND SI-A PIERDUT		- LAUDE	
CIOBANUL OILE		(ison = pédale)	

+) les 4 mélodies doivent être exécutées MOLTO SUL PONTICELLO pour reproduire le timbre des violons à pavillon de Transylvanie.

- ~~~~~ - effet spécial (son blanc) obtenu en tirant l'arche sur le chevalet
-
- percussions réalisées par l'articulation des doigts de la main gauche sur les cordes (seulement deux sons différents)
-
- pizzicato Bartók (corde percutée contre la tastière)
-
- module (fragment mélodique qui se répète jusqu'à l'épuisement du temps indiqué par la ligne ondulatoire)
- quitter la scène et s'en aller, si c'est possible, dans la salle vers un amplassement quatrophonique:

PREMIER PRIX "GAUDEAMUS" 1977

En hommage à mes parents

ANAMORPHOSE

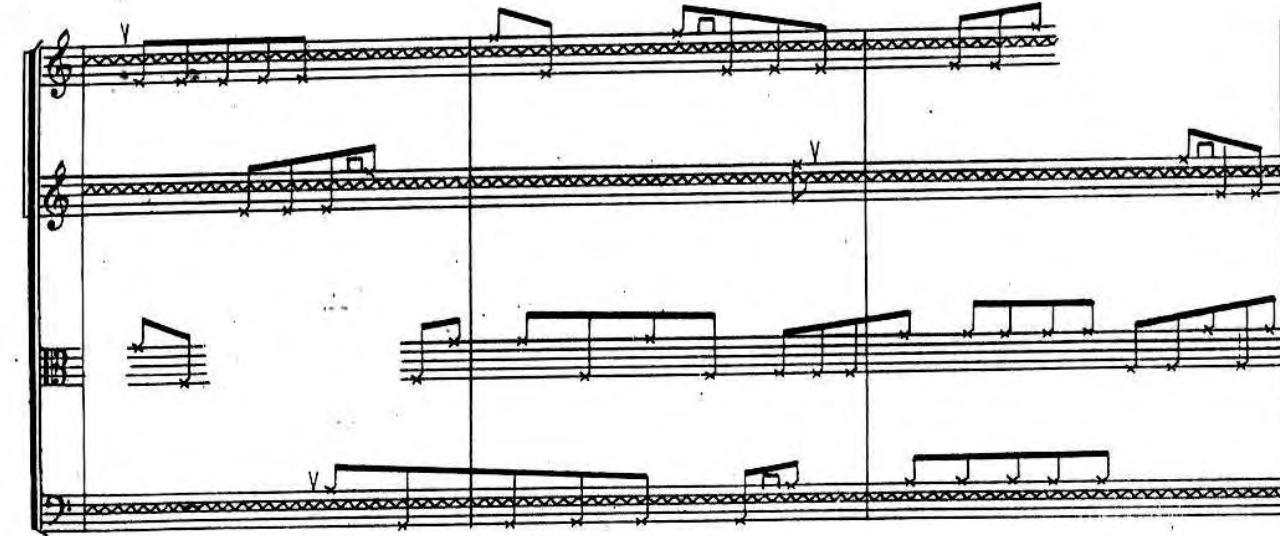
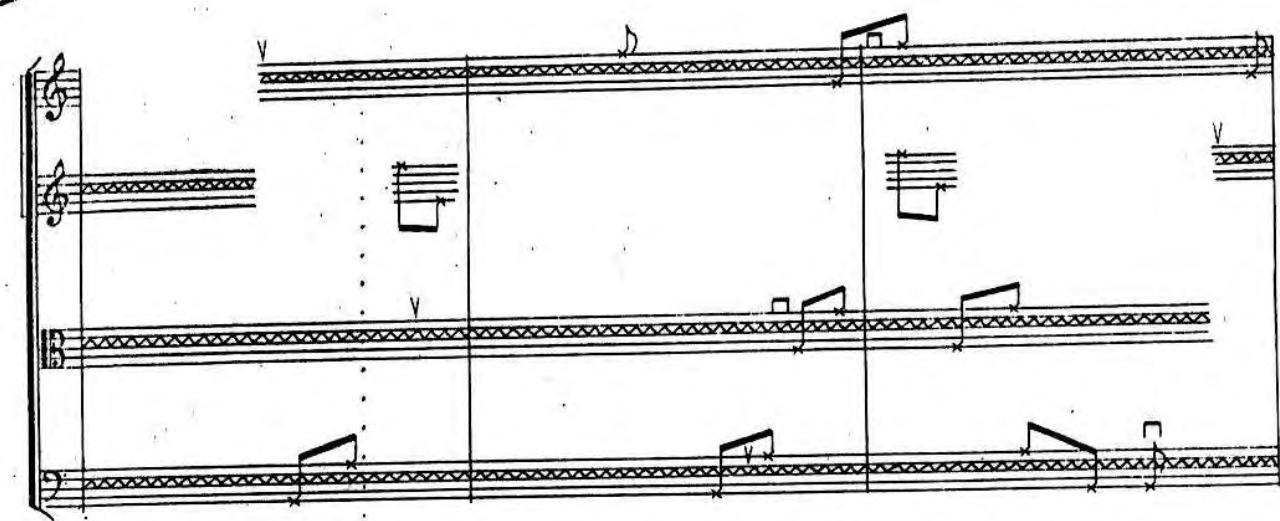
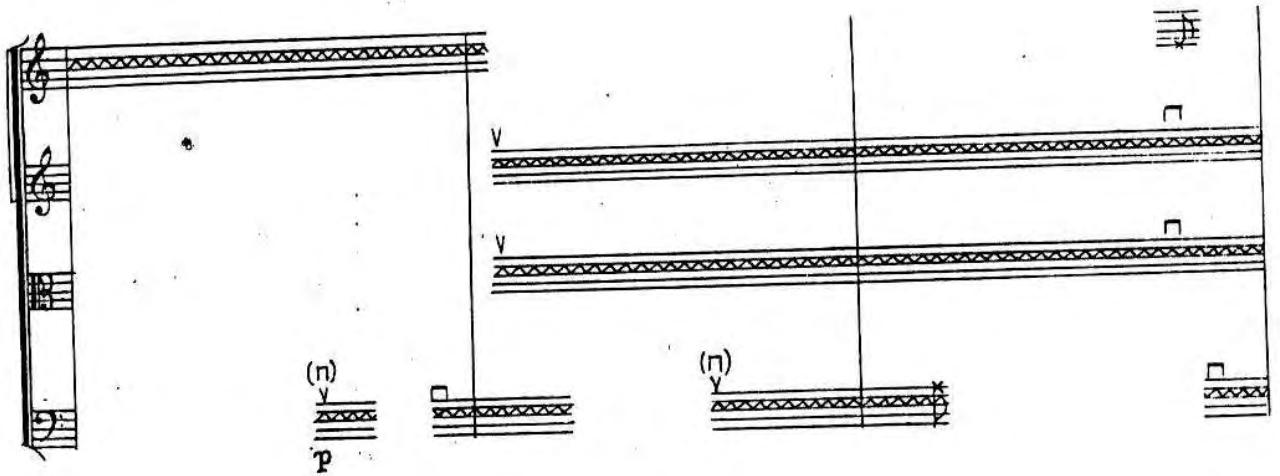
POUR
QUATUOR À CORDES

SERBAN NICHIFOR

FUGA

The musical score is divided into three systems. The first system, labeled 'FUGA', contains three measures. The second system contains two measures. The third system contains two measures. The score is written for four string instruments: Violin I, Violin II, Viola, and Cello. The dynamics used include 'ccs. 3''', 'ccs. 6''', 'ccs. 9'''', 'p', and 'v'. The notation includes vertical bar lines and horizontal beams connecting notes.

*) ± 3" ($\Rightarrow \sim 6-12"$)

A handwritten musical score for cello, consisting of three systems of music. The score includes dynamic markings such as *pp*, *sf*, *p*, *crescendo*, *poco a poco*, and *sul ponticello*. The notation uses standard musical symbols like stems, heads, and beams, along with unique markings like diagonal strokes and cross-hatching.

Sul ponticello *pp* *crescendo*

Sul ponticello con suoni armonici *mf* *sf* *mf* *sf*

sul ponticello (non vibrato) *pp* *crescendo poco a poco*

poco a poco *v* *sf* *p* *v* *sf*

sul ponticello *pp* *crescendo poco a poco*

pp *nulllo* *sf*

(ba)

BURZUCAN $\text{d} = 160 (\sim 120)^*$
Sul pont. *tr*

mp giocoso, pochissimo arca/a punta

(con suoni armonici)

sfz *sempre f* *glissando*

mf

HORA CAPRII sul ponticello

Rubato

deciso, poco marcato

CINTEC DIN BIHOR
Parlando rubato

mf mesto, molto vibrato

*)-facilitazione: ossia legato

Handwritten musical score for string instruments. The score consists of four staves: Violin (G clef), Viola (G clef), Cello (C clef), and Double Bass (F clef). The key signature is B-flat major (two flats). The time signature is common time. The score includes dynamic markings such as *tr*, *sfz ff sostenuto*, and *sul ponticello*. The vocal part is written in a separate box with lyrics: "LUMINÁ LINÁ" and "sul ponticello".

Handwritten musical score for string instruments. The score consists of four staves: Violin (G clef), Viola (G clef), Cello (C clef), and Double Bass (F clef). The key signature is B-flat major (two flats). The time signature is common time. The score includes dynamic markings such as *mfp* and *sul ponticello*.

Handwritten musical score for string instruments. The score consists of four staves: Violin (G clef), Viola (G clef), Cello (C clef), and Double Bass (F clef). The key signature is B-flat major (two flats). The time signature is common time. The score includes dynamic markings such as *mf* and *sul ponticello*. A vocal entry "AXION" is marked with *sul ponticello* and *mf*.

Sul ponticello

col legno battuto (saltando)

This block contains two staves of musical notation. The top staff has wavy horizontal lines above the notes, indicating 'Sul ponticello' (on the bridge). The bottom staff has vertical downward strokes below the notes, indicating 'col legno battuto (saltando)' (wooden battement).

SLAVÁ
normale

ff suslenuto

This block contains four staves of musical notation. The first staff has a dynamic 'ff suslenuto'. The second staff has vertical downward strokes below the notes. The third staff has wavy horizontal lines above the notes. The fourth staff has vertical downward strokes below the notes.

Sul ponticello

LAUDE
pizzicato

This block contains six staves of musical notation. The first four staves show various note patterns. The fifth staff has wavy horizontal lines above the notes, labeled 'Sul ponticello'. The sixth staff has vertical downward strokes below the notes, labeled 'LAUDE pizzicato'.

The image shows three staves of musical notation on five-line staves. The first staff has a treble clef, the second a bass clef, and the third a bass clef. The music consists of measures separated by vertical bar lines. Various dynamics and performance instructions are written in Italian, such as *sostenuto*, *normale*, *crescendo*, *cresco sul*, *cresc.*, *cres -*, *cres -*, *cres -*, *cres -*, *cres -*, *crescendo*, *decrecendo*, *stacc. molto*, *decrecendo poco a poco*, *do*, *f*, *Sul ponticello*, *do*, *f*, *f*, *decrecendo*, and *decrescendo*.

Handwritten musical score for string quartet. The score consists of four staves: Violin 1 (top), Violin 2, Cello, and Double Bass (bottom). The music is in common time. The first measure shows a decrescendo with dynamic markings *poco a poco*. The second measure shows a sustained note with dynamic *pizz.* The third measure shows a sustained note with dynamic *poco a poco*.

Handwritten musical score for string quartet. The score consists of four staves: Violin 1 (top), Violin 2, Cello, and Double Bass (bottom). The first measure shows a dynamic *m.f.* The second measure shows a dynamic *ISON* followed by *Sul tasto (non vibrato)*. The third measure shows a dynamic *p inespresso*.

Handwritten musical score for string quartet. The score consists of four staves: Violin 1 (top), Violin 2, Cello, and Double Bass (bottom). The first measure shows a dynamic *m.f.* The second measure shows a dynamic *ISON* followed by *Arco Sul tasto (non vibrato)*. The third measure shows a dynamic *p*.

normale

v

sul tasto

vibrato lento
pi dolce

*)-facilitazione: ossia legato

-10-

s.tasto

#PPP

ff secco

pont.

norm.

mp

ff secco

mp

ff secco

mp

POSTLUDIUM

cca 4,5"

sfp

ff molto marcato e drammatico

glissando molto

sfp

sfp

ff molto marcato e drammatico

6

sff molto marcato e drammatico

poco *a poco diminuendo*

sfz *simile* *sfz*

Handwritten musical score for two staves. The top staff consists of two systems of music. The first system starts with a treble clef, a key signature of one sharp, and a tempo of 66-104. It includes dynamic markings *sfz*, *pizz.*, and *mf quasi parlando*. The second system continues with the same key signature and tempo, also featuring *pizz.* and *mf*. The bottom staff consists of three systems of music. The first system starts with a treble clef, a key signature of one sharp, and a tempo of 66-104. It includes dynamic markings *sfz*, *pizz.*, and *mf quasi parlando*. The second system continues with the same key signature and tempo, also featuring *pizz.* and *mf*. The third system concludes with a treble clef, a key signature of one sharp, and a tempo of 66-104, featuring *pizz.* and *mf*.

* — facilitazione: in I^a posizione, sulle corde G, D, A.

CIND SI-A PIERDU CIOBANUL OILE $J = 68-104$
Sul ponticello, sul A

mp, quasi parlano

pizz. mf

This system contains two staves of handwritten musical notation. The top staff consists of six five-line staves, and the bottom staff consists of three five-line staves. The music is written in common time, with a key signature of one sharp. Various dynamics and performance instructions are included, such as 'pizz.' and 'mf'.

$J = 66$
Sul ponticello, sul G

pizz. mf

$J = 66$
arco sul ponticello
V sul G

This system contains two staves of handwritten musical notation. The top staff consists of six five-line staves, and the bottom staff consists of three five-line staves. The music is written in common time, with a key signature of one sharp. Performance instructions include 'pizz.' and 'mf'.

$J = 66$
arco Sul ponticello, sul G
V

pizz.

This system contains two staves of handwritten musical notation. The top staff consists of six five-line staves, and the bottom staff consists of three five-line staves. The music is written in common time, with a key signature of one sharp. Performance instructions include 'pizz.'

A handwritten musical score for a string quartet, consisting of four staves. The top two staves are for violins, the bottom left is for cello, and the bottom right is for double bass. The music is written in common time with various key signatures. The notation includes traditional note heads, stems, and beams, as well as unique symbols like 'v' and '6'. Several dynamic markings are present, such as 'pizz.' and 'arco'. Specific performance instructions include 'Sul ponticello, sul G' and 'Sul ponte, Sul A'. The score is divided into measures by vertical bar lines.

Musical score for string quartet, page 10, measures 11-12. The score consists of four staves: Violin 1 (top), Violin 2, Cello, and Double Bass. Measure 11 starts with a dynamic of $\text{sub. } pp$. The Violin 1 part has a melodic line with grace notes and slurs. The Double Bass part features a rhythmic pattern of eighth-note pairs. Measure 12 begins with *arco* and *sul tasto* instructions, followed by *sub. PPPP*. The Violin 2 and Cello parts play sustained notes. The Double Bass part continues its eighth-note pattern. Measure 13 concludes with *sul pont.* and *pizz.* markings. The Violin 1 part ends with a melodic line, and the Double Bass part ends with a dynamic of sub. PP .

Handwritten musical score for string quartet, page 11, measures 11-12.

Measure 11:

- Top staff: **sul tasto**, sixteenth-note pattern.
- Middle staff: **arco sul tasto**, eighth-note pattern.
- Bottom staff: **sub pppp**, eighth-note pattern.
- Bass staff: **PP arco sul pont.**, eighth-note pattern.

Measure 12:

- Top staff: **sul pont.**, sixteenth-note pattern.
- Middle staff: **arco sul pont.**, eighth-note pattern.
- Bottom staff: **sul testo**, eighth-note pattern.
- Bass staff: **sub. PPPP sul testo**, eighth-note pattern.

sempre PPPP possibile

-16-

Musical score for string quartet (two violins, viola, cello) in 4/4 time. The score consists of four staves. Measure 16 starts with a dynamic of **PPPP**. The first violin has a sixteenth-note pattern with slurs and grace notes. The second violin has eighth-note patterns. The viola and cello provide harmonic support. Various performance instructions like **s.p.** (sforzando piano), **st.** (staccato), and **v** (vibrato) are scattered throughout the measures. The music ends with a forte dynamic **f sonoro**.

Continuation of the musical score. The dynamic is **PPPP** followed by **molt.** The first violin continues its sixteenth-note patterns. The second violin and viola provide harmonic support. The cello enters with eighth-note patterns. The music reaches a forte dynamic **f sonoro**. The score includes various performance instructions like **s.p.**, **st.**, and **v**.

Continuation of the musical score. The dynamic is **PPPP**. The first violin has a sixteenth-note pattern. The second violin and viola provide harmonic support. The cello enters with eighth-note patterns. The score includes various performance instructions like **s.p.**, **st.**, and **v**. The tempo changes to **J = 66** with the instruction **Sul ponticello sul G**.

-17-

decrescendo poco a poco

Musical score for strings showing four staves. Measure 1: Violin 1 and 2 play eighth-note patterns. Measure 2: Cello and Bass play eighth-note patterns. Measure 3: Violin 1 and 2 play eighth-note patterns. Measure 4: Cello and Bass play eighth-note patterns. Measure 5: Violin 1 and 2 play eighth-note patterns. Measure 6: Cello and Bass play eighth-note patterns. Measure 7: Violin 1 and 2 play eighth-note patterns. Measure 8: Cello and Bass play eighth-note patterns.

Musical score for strings showing four staves. Measure 5: Violin 1 and 2 play eighth-note patterns. Measure 6: Cello and Bass play eighth-note patterns. Measure 7: Violin 1 and 2 play eighth-note patterns. Measure 8: Cello and Bass play eighth-note patterns. Measure 9: Violin 1 and 2 play eighth-note patterns. Measure 10: Cello and Bass play eighth-note patterns. Measure 11: Violin 1 and 2 play eighth-note patterns. Measure 12: Cello and Bass play eighth-note patterns.

Musical score for strings showing four staves. Measure 9: Violin 1 and 2 play eighth-note patterns. Measure 10: Cello and Bass play eighth-note patterns. Measure 11: Violin 1 and 2 play eighth-note patterns. Measure 12: Cello and Bass play eighth-note patterns. Measure 13: Violin 1 and 2 play eighth-note patterns. Measure 14: Cello and Bass play eighth-note patterns. Measure 15: Violin 1 and 2 play eighth-note patterns. Measure 16: Cello and Bass play eighth-note patterns.

Musical score for string instruments. The first system consists of four staves. The top staff has a tempo marking of $\text{♩} = 66$ and dynamics "s.p. pont. sul G". The second staff has a dynamic "pizz.". The third staff has a dynamic "pizz.". The fourth staff has a dynamic "pizz.". Measures 1 and 2 show eighth-note patterns. Measure 3 shows sixteenth-note patterns.

Musical score for string instruments. The second system consists of four staves. The top staff has a tempo marking of $\text{♩} = 66$ and dynamics "arco sul pont., sul G". The second staff has a dynamic "pizz.". The third staff has a dynamic "pizz.". The fourth staff has a dynamic "pizz.". Measures 1 and 2 show eighth-note patterns. Measure 3 shows sixteenth-note patterns. Measure 4 shows eighth-note patterns.

Musical score for string instruments. The third system consists of four staves. The top staff has a dynamic "decrecendo". The second staff has a dynamic "pizz.". The third staff has a dynamic "pizz.". The fourth staff has a dynamic "pizz.". Measures 1 and 2 show eighth-note patterns. Measure 3 shows sixteenth-note patterns. Measure 4 shows eighth-note patterns.

- 19 -

Arco S.p. sul G simile

collegno saltando simile

J = 66 Arco sul pont. collegno saltando simile

Arco normale glissando p sostenuto

J = 66 arco s.p. sul G arco normale glissando p sostenuto

J = 66 arco sul pont., sul A

Handwritten musical score for two staves. The top staff consists of five lines. The bottom staff consists of four lines. The music is divided into measures by vertical bar lines. The first measure shows a continuous line of eighth notes. The second measure shows a similar pattern. The third measure contains the text "arco normale" above a downward-pointing arrow, "glissando" below a horizontal line, and "sostenuto" below another horizontal line. The fourth measure continues the pattern.

Handwritten musical score for two staves. The top staff consists of five lines. The bottom staff consists of four lines. The music is divided into measures by vertical bar lines. The first measure shows a continuous line of eighth notes. The second measure shows a similar pattern. The third measure contains the text "arco normale" above a downward-pointing arrow, "glissando" below a horizontal line, and "sostenuto" below another horizontal line. The fourth measure continues the pattern. Measure numbers "J. 66" and "S.p." are written above the staff.

Handwritten musical score for two staves. The top staff consists of five lines. The bottom staff consists of four lines. The music is divided into measures by vertical bar lines. The first measure shows a continuous line of eighth notes. The second measure shows a similar pattern. The third measure shows a continuous line of eighth notes. The fourth measure contains the text "J. 66" above a downward-pointing arrow, "S.p." below a horizontal line, and "sulG" below another horizontal line. The fifth measure continues the pattern.

- 22 -

A handwritten musical score for string instruments, likely cello or double bass, featuring three systems of staves. The music is written in common time with various key signatures (G major, A major, D major, E major). The score includes dynamic markings such as *s.p.*, *sul pont.*, *pp*, *mf*, and *sfz*. Performance instructions like "con suoni armonici" and "(come eco)" are also present. Measure numbers 8, 9, and 10 are indicated above the staves. The score is divided by vertical dashed lines, and a horizontal dashed line runs across the top of the page.

8

9

10

S.p. *sul pont.* 5 *J=66*

s.p. sul pont. # *J=66* *sul pont.* *pp*

con suoni armonici

mf *p* *sfz*

(*come eco*)

A handwritten musical score for four staves. The top staff uses a soprano C-clef, the second staff an alto F-clef, the third staff a bass G-clef, and the bottom staff a bass F-clef. The music consists of various note heads and stems, some with vertical strokes and arrows indicating direction or pitch movement. Measure numbers 6 through 10 are visible above the staves. There are several small rectangular boxes drawn around specific groups of notes.

cca 60"

A continuation of the handwritten musical score from page 24. It shows six staves of music, each consisting of two horizontal lines with wavy patterns. The staves are arranged in two columns of three. The first column starts with a soprano C-clef, followed by an alto F-clef, and a bass G-clef. The second column starts with a bass F-clef, followed by a soprano C-clef, and an alto F-clef. The music is primarily composed of wavy lines and small vertical strokes.

=

A concluding section of the handwritten musical score. It features four staves. The top three staves have a soprano C-clef and are labeled "perdendosi" with a downward-pointing arrow. The bottom staff has a bass F-clef and is labeled "sempre sul ponticello". A vertical line separates this section from the next. The next section begins with a bass F-clef and is labeled "(sul Do)" above the staff. Below this, there is a dynamic marking "ff" and a tempo marking "facilitazione". The date "Bucureşti februarie 1976 iulie 1976" is written at the bottom right. A small box labeled "cca 30'" is located in the upper right corner of this section.

Durata: ~18' Pour Liana

VĂILE UİTĂRII (CVARTET NR. 2)

după sugestiiile lui Mateiu Ion Caragiale

Motto*

"Iar elind, sfioră umbra", prin cîntă reacă seara
Purtănduți triste taine, de gînduri chinuit,
Tîrziu le reîntîntocse înstîlbi și ișteavă,
Spre casă părăsita în vîlă uîtării..."
("Înțoarcerea învînatului")

IMMATERIALO (J ~ 66), molto tranquille, sempre dolcissimo e legatissimo

Violino I (G) Violino II (F#) Viola (B) Violoncello (C)

5.1 (m.m. cresc.)

d'alento PPPP Piscio, poco vibrato sub lento PPPP Piscio, poco vibrato Arco sul tastiera PPPP Piscio, poco vibrato

(Pizz.) sempre PPPP maneggiato e ritmico, poco su tastiera (m.m. cresc.) Motto alla lib.

PPPP lontano e legatissimo (arco ad libitum)
(11) sempre PPPP maneggiato (m.m. cresc.) PPPP poco = poco crescendo b.p. effettuando PPPP poco = poco crescendo b.p. effettuando PPPP poco = poco crescendo b.p. effettuando

molto effettuando (dim. 162) sempre PPPP

4d

(*)- Versurile din Motto pot fi recitate direct în concert
(în secret, cu privire între seunile → si ←), amplificând electronic
o voce (eventual pre-enregistrată) de femeie, pe un ton soprît, imaterial,
exoteric, foarte rar.

Pour Liana

VALLONS DE L'OUBLI, Serban Nichifor (QUATUOR N° 2) (1984-1988)

selon les suggestions de Mathieu Jean Caragiale
(équivalences françaises de Romulus Vulpești)

Motto*

"Longjîun soin, ombre émuée, à travers la brume,
Porteur d'un laud secret - long tourment sans merci -
Tu seras de retour, cherchant vainement, transi,
Ta maison aux vallons de l'oubli que chagrine..."
("Le retour du vaincu")

IMMATERIALO (J ~ 66), molto tranquille, sempre dolcissimo e legatissimo

(-1) (*)- Les vers du Motto peuvent être récités directement en concert (dans la séquence délimitée par les signes → et ←), en complétant avec des moyens électriques une voix (voix pré-enregistrée) de femme, sur un ton murmure, immaterial, esotérique, très lentement.

MOLTO TRANQUILLO ($\text{d} \approx 58$)

1 d.

poco sanguinante fluido e misterioso, piano in vibrato

24

(Pizz.) sub PP sub Canto Sempre

(Ric.) Sempre sol' Do
sub Pizz. sub PP alluminante)

SUB. POCO PIÙ MISTICO ($\text{d} \approx 68$)

poco in poco precipitando molto (non crescendo) molto precipitando... sub PP (d ≈ 88)

P fluido molto possibile

4 d.

molto

SUB. LARGO E LONTANO ($\text{d} \approx 108$)

Pizz. Pizz. Pizz. Pizz.

PPPP fluido, poco in vibrato
PPPP immobile
PPPP immobile
PPPP immobile

poco a poco crescendo ed

andante

PP
PP
(Arc.) PP vibrato
PP vibrato

(- 2 -)

→ SONORO (d. n. 86)

SONORO (d. n. 86)

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

Sub. IMMATERIALO (d. n. 52)

PPP lontano e liscio

Sub. molto

PPP più liscio

PPP come ombra

PPP lontano, poco in rilievo, come ombra

liscio

perdendosi

ppp come ombra

(Pizz.)

PPP lontano, poco in rilievo

liscio

PPP

ppp

perdendosi

13

(- 3 -)

SUB. MOLTO AGITATO (♩ ~ 148)

61

41 ff secco
61 ff secco
11B ff secco
ff sempre precipitando poco a poco

62 ff sempre precipitando poco a poco
11B molto

83 ff sempre precipitando
11B molto

104 ff sempre precipitando
11B molto

125 ff sempre precipitando
11B molto

146 ff sempre precipitando
11B molto
(~4'30") attacco subito

(-4-)

二.

SUBITO LONTANO E DOLCE, sempre scurovole (♩ = 176)

P simple e contabile

(-6-)

poco a poco crescendo ed affrettando →
mp agitato
mp agitato
mp agitato
MOLTO APPASSIONATO (d. n. 103)
3d
ff agitato
ff sostenuto, in rilievo
ff sostenuto, in rilievo
ff agitato
Poco a poco precipitoso →
pp dolce e fluido
sub pp dolce, poco marcato
(T. 151)
miss. vibrato (con dolcezza)
(a) arco ad libitum
pace sul ponticello (con tremolo)
pace
pace
pace
sub pp dolce e fluido mp con SARCASTICO
molto vibrato
sub p pace giacoso
molto sul ponticello (arco ad libitum)
molto mf (sempre sul D)
allucinante

(- 7 -)

sempre agitando *poco a poco precipitando*

SUBITO LONTANO POSSIBILE, IMMATERIALO E FLUIDO (♩ n. 64), POCO RUBATO:
 sub. pp. poco in rilievo

61 |

(- 9 -)

J. N. 120

(sempre animando) - - - - -

18 1 2 221 (2) (6.)

P. leggiero pp eco

R.V. *pizz.*

attacco subito

FLUIDO E DOLCISSIMO (J. N. 120), COME ECO

(6.) *Arco pp misterioso poco rubato*

Suonati: Colpiti e tratti

Suonati: Continui

Suonati: Sui Partitelli pp misterioso, poco rubato

misterioso, poco rubato

pp leggiero ma ritmico

pizz. (Lev.) *Arco*

metto sul ponticello

(sempre sul Sol) (arco ad libitum)

8. (231) *PP Normale* *Arco P imprimere Normale*

pp leggiero

(81) *(Pizz.)* *(Arco)* *C. L. B. (Col Legno Battute)*

Vb (C. L. B.)

(Pizz.) *(Arco)* *C. L. B.* *(Arco)* *C. L. B.* *(Pizz.)* *C. L. B.*

(-10-)

QUASI IMPROVISANDO (sempre à N. 120)

(- 11 -)

GRAVE (♩ = 60) poco a poco precipitando ----- →

3.1 Scordatura II:

(arco ad lib.) (non crescendo)

sempre piano (Normale) left secca

poco a poco crescendo (♩ = 160)

molto precipitando (arco ad lib.) (non crescendo)

sempre piano (Normale) (non crescendo)

sempre crescendo (Violento)

sempre crescendo (Violento)

ONTOANO

sempre p lontano

sempre p lontano

Sub. VIOLENTO, ISTERICO

sempre p tranquillo

Scordatura III:

Col Legno Strisciato

Col Legno Strisciato

P misterioso (ossia multa arca - multa legno) poco

P misterioso (ossia multa arca - multa legno) poco

Scordatura III: (♩ = 120) bō → ♩

(arco ad libetum) poco a poco perpendendo G.P.

(arco ad libetum)

poco a poco perpendendo

Sub. PRESTO (♩ = 180) III. "Melancholy" poco raffigurando

2.1

281

Con Sordina

Con Sordina

Con Sordina

sub. f gato

sub. f ritmica

ff disperato L3 poss.

(- 12 -)

G.P.

SUB. SCORREVOLE

a tempo (♩ = 180) (arco ad libitum)

sul ponticello simile - improvvisando
quasi pizzicato

bPP leggierissimo, poco flautato (→ 5'')

1 b mp leggero, semplice e cantabile

leggiero 3.

CADENZA (Pg. 14) Seunye in rilievo

291 (→ 10'')

v 1 b 2 3

301 (→ 15'')

Pizz. sub. B mpv

31 (→ 20'')

3 (→ 25'')

Sub. m. 12 cantabile
Normale 31 Simile - improvvisando, quasi pizzicato

(Arco) Sul ponticello (Arco ad libitum)

Sub. P

(- 13 -)

Sul Ponticello

(arco ad libitum)
Simile - improvisando, quasi glissando

(321)

(322)

Sul Ponticello
sub PPP pno flautando

(arco ad libitum)
Simile - improvisando
quasi glissando

(Tutti) possibile

***) CADENZA - Violoncello**
(m. 283 → 327)

MINACCIOSO E RUBATO ($\downarrow \approx 52$), SEMPRE PRECIPITANDO →

1.
2.

b.

1.
2.

b.

(6.)

PP profondo
poco a poco crescendo
mf ardente
molto ff
ff ff
fff

(→ 45")

283 438 457 527 528 468 452

N.B. Aceasta "Cadentă" a Violențelului va fi inserată de 3 ori în desfășurarea
partii a IV-a a lucrării: - 1) între măsurile 283-327, în temposurile indicate (Durată n. 45");
- 2) între măsurile 438-452, în temposurile indicate (Durată n. 45");
- 3) între măsurile 457-468, accelerând temposurile indicate (Durată n. 30").

N.B. Cette "Cadence" du Violoncelle sera insérée 3 fois dans le déroulement de la IV-ème
partie de l'œuvre: - 1) entre les mesures 283-327, dans les temps indiqués (Durée n. 45");
- 2) entre les mesures 438-452, dans les temps indiqués (Durée n. 45");
- 3) entre les mesures 457-468, en accélérant les temps indiqués (Durée n. 30").

(- 14 -)

Sub. LONTANO ($\downarrow \approx 60$)

(328)

Via Sordinao
Via Sordinao
Via Sordinao

G. P.
G. P.

\sharp \flat \sharp \flat \sharp \flat

P dolussimo ↑

\sharp \flat \sharp \flat \sharp \flat

Sempre PPP immateriale e liscio (arco ad libitum) (non cresc.)

ben vibrato

PPP immateriale perdendesi

P appass. molto f

Sub Deciso ($\downarrow \approx 132$)

Sub. ARDENTE Sub. LONTANO

($\downarrow \approx 180$)

($\downarrow \approx 60$)

(87)
(114)

(\sharp \flat) (Sempre PPP) ↑ (Quasi Tango) nv (*) (341) (non cresc.)

\sharp \flat \sharp \flat \sharp \flat

\sharp \flat \sharp \flat \sharp \flat

ben f
+ + + con passione + + + +

Molto appassionando

(87)
(114)

(\sharp \flat) (Sempre PPP) ↑ PP grazioso (Pizz.) P Com Soavito

\sharp \flat \sharp \flat \sharp \flat

\sharp \flat \sharp \flat \sharp \flat

ESTANDO

\sharp \flat doloroso P poco

\sharp \flat PP dolce, quasi mormorando Poco

\sharp \flat PP dolce, quasi mormorando Poco

\sharp \flat Poco a poco calando 2.1

PP lontano (351) PPP lontano

PPP lontano

*) - \times = d'incolo de celloz (entre celloz en corde).

- \times = de l'autre côté du cheval (entre le chevalet et la queue).

2. Sub. PRESTO (♩ = 180)

Quasi Ragtime

(-16-)

poco a poco precipitando - - -

A Tempo (♩ ≈ 180)
 (39)

fff *desperato*
 41

fff
 SUB. MOLTO AGITATO (♩ ≈ 148)
 secco secco secco secco
 44

Sempre poco a poco precipitando
 secco secco
 45

(- 17 -) morto

MOLTO APPASSIONATO (♩ = 180)

(84) ff sonoro

(85) ff

SARCASTICO (♩ = 90) sempre affettando

ff

(sempre affettando)

(41) ff

(sempre affettando) sempre crescendo

(37) ff

(sempre affettando)

(37) ff

(- 18 -)

(- 19 -)

Ad lib. - VI-

(x4)

(457)

Motto ad lib. *) **)

(Voci I + II e Viole: Non Accelerando!)

(461)

(~25")

(458)

CADENZA
d'a Capo
pag. 24

* (x3)

sempre in rilievo, più nervoso e precipitato

(x5)

(468)

(25")

-DE

(x6)

(471)

(~12,5")

solo fff i sterico

possibile

ffff Violento

ffffe

ff peu dolce

(481)

(~12")

FINE

(~6')

(~18')

f profondo e calmo pose a poco perdendosi (naturalmente) Bucaresti, 16-1-1988

Sabau Nichifor

*) Versante del Motto pot si recita direct in concert (in sequenza cuprinsa intre secundul [→ ←]), amplificand electronic o voce (eventual pre-registrata) de femeie, pe un ton copletit, inmaterial, esoterice, foarte rat.

**) Les vers du Motto peuvent être récités directement en concert (dans la séquence délimitée par les signes [→ et ←]), en amplifiant avec des moyens électroniques une voix (éventuellement pré-enregistrée) de femme, sur un ton copletit, immatériel, esotérique, très lentement.

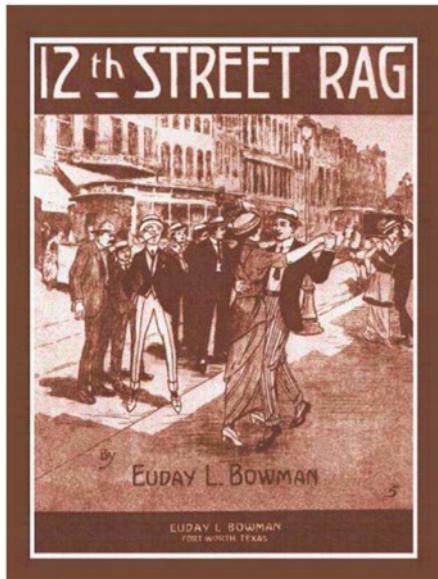
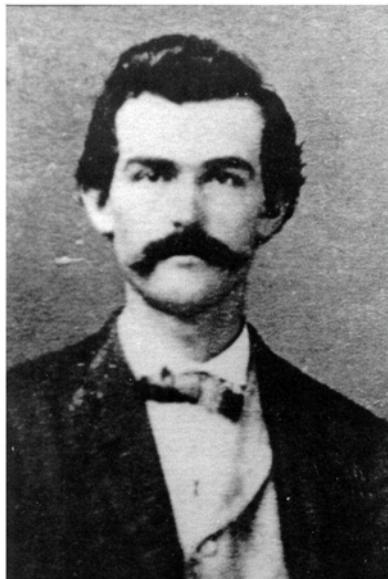
(- 20 -)

To my Very Dear Mother

Serban Nichifor

**THREE SHORT STORIES
for String Quartet**

SCORE & PARTS

Copyright (c) 2008 by Serban Nichifor (SABAM)

TO MY VERY DEAR MOTHER I.) THE DOC HOLLIDAY'S DANCE
VAMP - Molto Rubato for String Quartet

Serban Nichifor

J = 80

f

pp gliss.armonico sul D

f

pp gliss.armonico sul D

f

gl.arm. sul G

12)

gliss.armonico sul C

17)

pp

22

gl.arm. sul D

DANCE - Sub. Vivace

$= 210$

p

31

p

p

p

p

34

12

f

f

mf

mf

mf

38

A musical score page featuring four staves. The top staff uses a treble clef, the second staff a treble clef with dynamic markings *f*, the third staff a bass clef, and the bottom staff a bass clef. The music consists of measures separated by vertical bar lines. The top staff has eighth-note patterns. The second staff features sixteenth-note patterns with slurs and grace notes. The third staff has eighth-note patterns with slurs. The bottom staff has eighth-note patterns with slurs.

43

A musical score page featuring four staves. The top staff uses a treble clef, the second staff a treble clef, the third staff a bass clef, and the bottom staff a bass clef. The music consists of measures separated by vertical bar lines. The top staff has eighth-note patterns. The second staff has eighth-note patterns. The third staff has eighth-note patterns with slurs. The bottom staff has eighth-note patterns with slurs.

48

Musical score page 48. The score consists of four staves. The top two staves are for instruments with treble clefs, showing eighth-note patterns. The bottom two staves are for instruments with bass clefs, showing sixteenth-note patterns. Measure 48 begins with a forte dynamic.

53

Musical score page 53. The score consists of four staves. The top two staves are for instruments with treble clefs, showing eighth-note patterns. The bottom two staves are for instruments with bass clefs, showing sixteenth-note patterns. Measure 53 begins with a forte dynamic.

58

Musical score page 58. The score consists of four staves. The top two staves are for instruments with treble clefs, showing eighth-note patterns. The bottom two staves are for instruments with bass clefs, showing sixteenth-note patterns. Measure 58 begins with a forte dynamic.

63

Musical score page 63. The score consists of four staves. The top two staves are for instruments with treble clefs, showing eighth-note patterns. The bottom two staves are for instruments with bass clefs, showing sixteenth-note patterns. Measure 63 begins with a forte dynamic (f) and ends with a mezzo-forte dynamic (mf).

68

A musical score page featuring four staves. The top staff has a treble clef, a key signature of one flat, and a common time signature. It contains eighth-note pairs and sixteenth-note patterns. The second staff has a treble clef, a key signature of one flat, and a common time signature. It consists of continuous eighth-note chords. The third staff has a bass clef, a key signature of one flat, and a common time signature. It features eighth-note pairs and sixteenth-note patterns. The bottom staff has a bass clef, a key signature of one flat, and a common time signature. It contains continuous eighth-note chords.

73

A musical score page featuring four staves. The top staff has a treble clef, a key signature of one flat, and a common time signature. It contains eighth-note pairs and sixteenth-note patterns. The second staff has a treble clef, a key signature of one flat, and a common time signature. It consists of continuous eighth-note chords. The third staff has a bass clef, a key signature of one flat, and a common time signature. It features eighth-note pairs and sixteenth-note patterns. The bottom staff has a bass clef, a key signature of one flat, and a common time signature. It contains continuous eighth-note chords. The page number 73 is located at the top left of the first staff.

77

82

92

Musical score page 92 featuring four staves for a string quartet. The top staff uses a treble clef, the second staff a bass clef, the third staff a bass clef with a sharp sign, and the bottom staff a bass clef. The music includes various note heads and stems, with some having greater than signs (>) above them. A dynamic marking 'f' is present on the third staff.

96

ff $\text{♩} = 150$

gl.

12

ff *gl.*

12

ff *gl.*

$\text{♩} = 80$

102

A musical score page featuring four staves of music. The top staff uses a treble clef, the second staff a bass clef, the third staff a bass clef, and the bottom staff a bass clef. The key signature is one sharp (F#). Measure 102 begins with eighth-note patterns in the upper voices. Measures 103 and 104 feature sixteenth-note patterns with performance markings (> > > >) above them. Measures 105 and 106 return to eighth-note patterns. Measure 107 concludes with a dynamic crescendo and a fermata over the final measure.

107

A continuation of the musical score from page 102. The staves and key signature remain the same. Measures 107 through 111 are shown. Measures 107-109 feature sixteenth-note patterns with performance markings (> > > >) above them. Measures 110 and 111 return to eighth-note patterns. The score concludes with a dynamic crescendo and a fermata over the final measure.

111

4

fff

fff

fff

fff

Sub. Molto Rubato

$\text{♩} = 60$

mp

$\text{♩} = 60$

p

p

p

mp

Sub. Presto

120 $\text{♩} = 56$

$\text{♩} = 130$

Bucharest, 26-II-2008

II.) Three Balls in 12th Street

- Homage to Euday Louis Bowman -

TO MY VERY DEAR MOTHER

Energico - Vamp

Serban Nichifor

Musical score for strings (Violin, Violin, Viola, Cello) in 2/4 time, key signature of one sharp. The score consists of three staves. Measure 7 starts with a dynamic of ***ff***. Measure 8 begins with a dynamic of ***ff***. Measure 9 begins with a dynamic of ***ff***.

17

Vln Pizz. *mf*

Vln

poco a poco accelerando

Viol

Cel

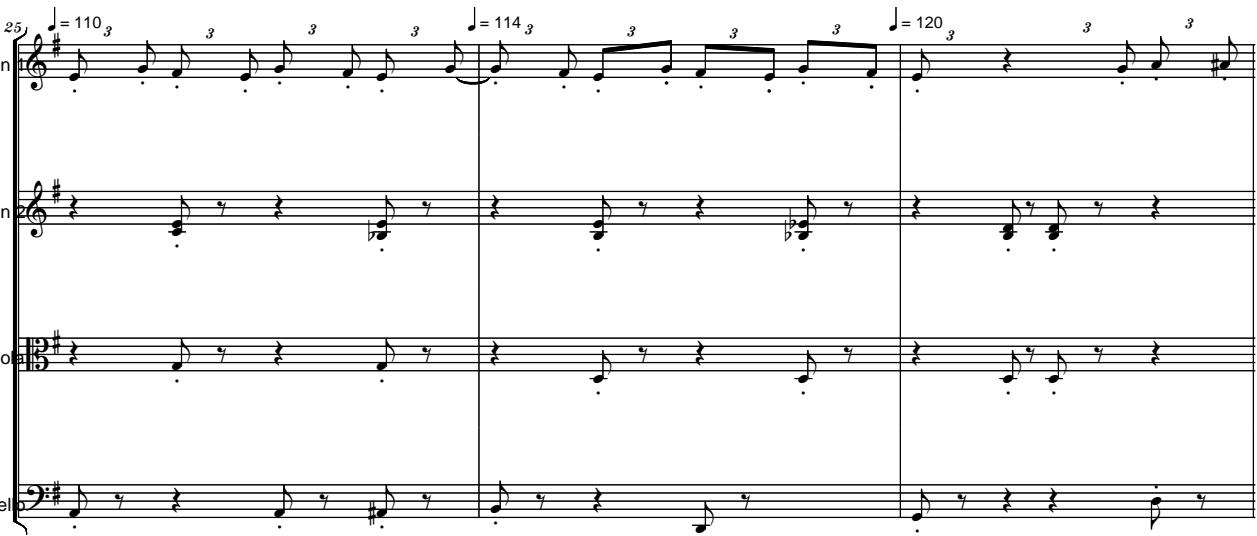
22

Vln *d=88*

Vln *d=94*

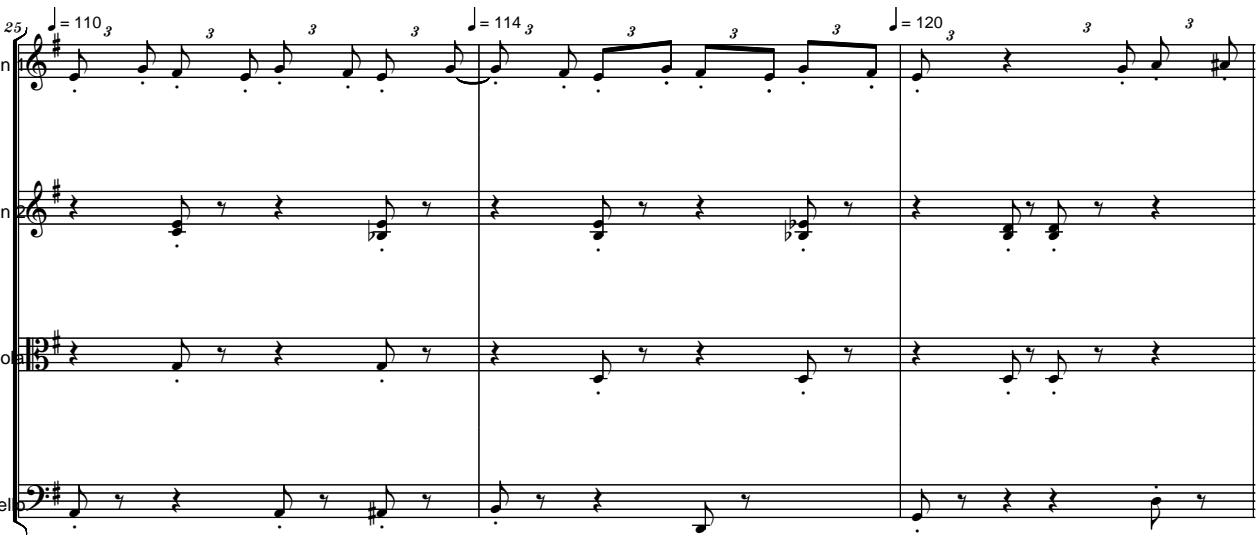
Viol

Cel

25

Vln

Vln

Violin

Cello

28

Vln

Vln

Violin

Cello

31

Vln $\text{♩} = 140$ 3 3 3 $\text{♩} = 144$ 3 3 3 $\text{♩} = 150$ 3 3 3 3

Vln

Viol

Cel

32

Vln Arco $\text{♩} = 160$ 3 $\text{♩} = 170$ 3 $\text{♩} = 90$ 3 $\text{♩} = 120$ 3

Vln Arco mf f ff mf

molto rall.

Viol Arco f ff mf

Cel Arco mf ff mf

38

Vln Vln Viola Cello

45

Vln Vln Viola Cello

51

Vln $\text{♩} = 80$

Vln f

Viol f

Cel f

55

Vln $\text{♩} = 84$

Vln $\text{♩} = 88$

Vln $\text{♩} = 92$

Viol

Cel

59

Vln

Vln

Viol

Cel

$d = 96$

$d = 100$

$d = 104$

$d = 108$

63

Vln

Vln

Viol

Cel

$d = 112$

$d = 116$

$d = 120$

$d = 124$

Vln $\text{d} = 128$
 Vln $\text{d} = 132$
 Vln $\text{d} = 134$
 Vln $\text{d} = 136$
 Vln *fff*
 Vln *fff*
 Vln *ff*
 Cello *ff*

Vln $\text{d} = 140$
 Vln *ff*
 Vln *ff*
 Vln *ff*
 Cello *ff*

78

Vln

Vln

Viola

Cello

84

Vln

Vln

Viola

Cello

93

This musical score page contains two staves of four-part string music. The top staff consists of Violin (Vln), Viola (Vln), Cello (Cello), and Double Bass (Bass). The bottom staff also consists of Violin (Vln), Viola (Vln), Cello (Cello), and Double Bass (Bass). Measure 93 begins with a dynamic of f . The Violin and Double Bass play eighth-note pairs, while the Viola and Cello provide harmonic support. Measure 100 begins with a dynamic of 100 . The Violin and Double Bass play sixteenth-note patterns, while the Viola and Cello provide harmonic support. Measure 100 includes three slurs labeled "12" above the notes.

105 Vln > 3 12 12 >
 Vln > 3 >
 Violin > 3 >
 Cello > 3 >

108 Vln fff $\dot{\text{d}}$ = 110
 Vln fff
 Violin fff
 Cello fff

Bucharest, 9-II-2008

III.) Hot Dog Quartet - Homage to Buck Owens -

TO KRONOS QUARTET

Vivace

Serban Nichifor

Musical score for Hot Dog Quartet (Vln 1, Vln 2, Viola, Cello) in 2/4 time. Key signature: Vln 1 and Vln 2 in G major; Viola and Cello in F major. Dynamics: f, ff.

System 1: All parts are silent until measure 3. At measure 3, Viola and Cello play eighth-note patterns. Dynamic: f.

System 2: Measure 1: Vln 1 plays sixteenth-note patterns at ff. Measures 2-3: Viola and Cello play eighth-note patterns. Dynamic: ff.

System 3: Measure 1: Vln 1 plays eighth-note patterns. Measures 2-3: Vln 2, Viola, and Cello play eighth-note patterns.

Vln 1
 Vln 2
 Viola
 Cello

Vln 1
 Vln 2
 Viola
 Cello

Vln 1
 Vln 2
 Viola
 Cello

34

This musical score page contains three staves of music for string instruments. The top staff is for Violin 1, the middle for Violin 2, and the bottom for Cello. The bassoon part is present in the first two staves but absent in the third.

Measure 34: Violin 1 plays eighth-note pairs. Violin 2 and Cello play eighth-note pairs with slurs. Bassoon (Viola) plays sixteenth-note patterns with slurs.

Measure 36: Violin 1 plays eighth-note pairs. Violin 2 and Cello play eighth-note pairs with slurs. Bassoon (Viola) plays sixteenth-note patterns with slurs.

Measure 41: Violin 1 and Violin 2 play eighth-note pairs with slurs. Cello plays eighth-note pairs with slurs. Bassoon (Viola) plays sixteenth-note patterns with slurs.

45

Vln 1

Vln 2

Viola

Cello

50

Vln 1

Vln 2

Viola

Cello

54

Vln 1

Vln 2

Viola

Cello

Vln 1
 Vln 2
 Viola
 Cello

57
 Vln 1
 Vln 2
 Viola
 Cello

60
 Vln 1
 Vln 2
 Viola
 Cello

63
 Vln 1
 Vln 2
 Viola
 Cello

Vln 1
 Vln 2
 Viola
 Cello

Vln 1
 Vln 2
 Viola
 Cello

Vln 1
 Vln 2
 Viola
 Cello

Vln 1

Vln 1
 Vln 2
 Viola
 Cello

97
 > >
 > >
 > >
 > >

6
 gl.
 gl.

fff
 fff

Bucharest, 5-II-2008

101

VICTIMAE PASCHALI LAUDES

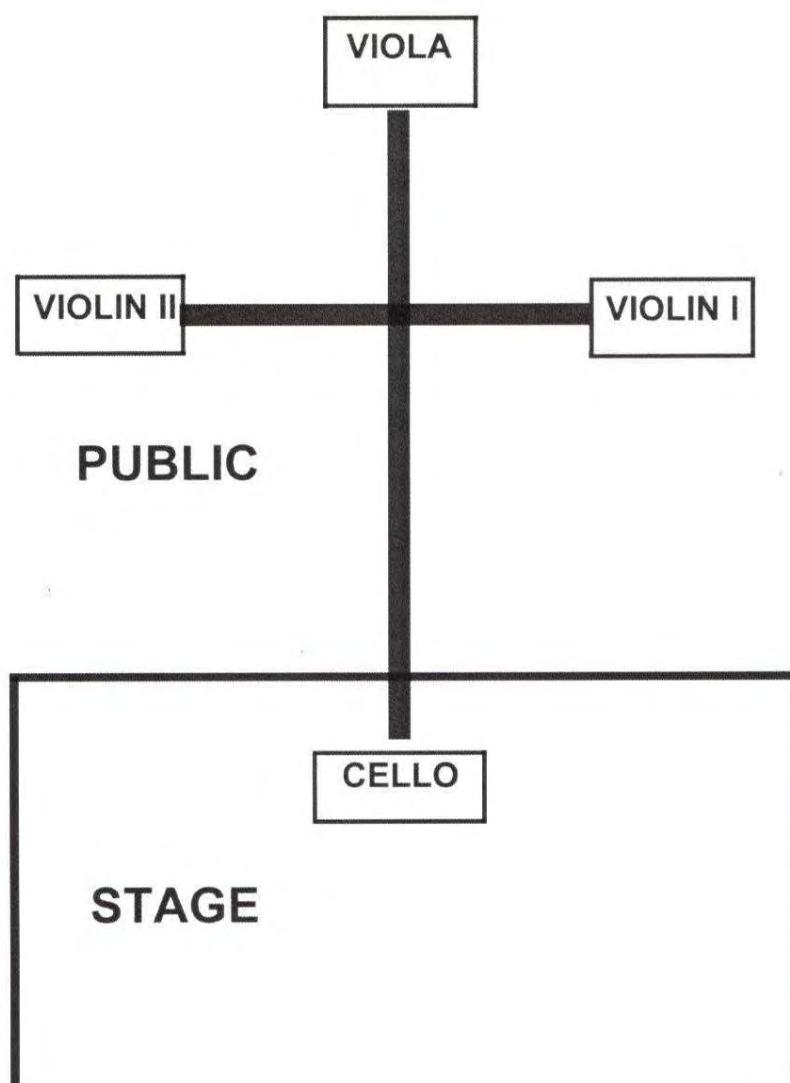
for String Quartet (amplified - ad lib.)

Duration: cca 12 ' (+/- 1')

NOTA BENE

- Score p. 1-3 = CONTINUUM
- Score p. 4 = PRAYERS (Modulos Vn.1,Vn.2,VI.,Vc.)
- Score p. 5-8 = Parts

SEATING THE PLAYERS (optional variant)

VICTIMAE PASCHALI LAUDES for String Quartet

Serban NICHIFOR

cca 60" ($\pm 15''$)

Estatico - sempre dolce e rubato

vn. I
vn. II
Vcl.
Vcl.

pp — *p* — > *simile, sempre irregolare, ad libitum*
V (arco ad lib.)

pp < *p* > <> *simile, sempre irregolare, ad libitum*
V (arco ad lib.)

pp < *p* > <> *simile, sempre irregolare, ad libitum*
V (arco ad lib.)

pp < *p* > <> *simile, sempre irregolare, ad libitum*
V (arco ad lib.)

mf IN RILIEVO

MODULO [PRAYER I]
SOLO

pp — *p* > *simile, sempre irregolare, ad libitum*

MODULO [PRAYER II]
SOLO
mf IN RILIEVO

pp <p> simile, sempre irregolare, ad libitum

MODULO [PRAYER III]

SOLO mf IN RILIEVO

pp <p> simile, sempre irregolare, ad lib.

MODULO
SOLO [PRAYER IV]

mf IN RILIEVO

Wavy line above staff

pp < p > < > < > < > (TACET)

(TACET)

poco a poco allargando

(TACET)

(TACET)

PRAYERS

Quasi Improvisando

MODULO SOLO - VIOLINO I

mf molto cantabile, sempre in rilievo

Quasi Improvisando

MODULO SOLO - VIOLINO II

mf molto cantabile, sempre in rilievo

Quasi Improvisando

MODULO SOLO - VIOLA

mf molto cantabile, sempre in rilievo

Quasi Improvisando

MODULO SOLO - CELLO

mf molto cantabile, sempre in rilievo

SERBAN NICHIFOR

TRANSYLVANIAN BLUEGRASS

for

Violin and String Orchestra

Duration: ca 7'

Copyright © 2013 by Serban Nichifor (SABAM, ASCAP)

IPI Name No. 46376567

IPI Base No. I-000391194-0

Deciso

1.) Intrada

Serban NICHIFOR

Violino Solo

$\text{♩} = 60$

attacca subito

May 25, 2013

Allegro Vivo

2.) Hora

Serban NICHIFOR

165
f
SOLO
mf
mf
mf
mf

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

5

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

Musical score for strings, featuring four staves:

- Vn Solo**: The top staff, written in treble clef, consists of six measures. It features sixteenth-note patterns with grace notes and slurs.
- Vni I-II**: The second staff, written in treble clef, consists of six measures. It contains eighth-note chords and sustained notes.
- Vle**: The third staff, written in bass clef, consists of six measures. It features eighth-note chords and sustained notes.
- Vlc-Cb**: The bottom staff, written in bass clef, consists of six measures. It contains eighth-note chords and sustained notes.

The score is divided into two systems by vertical bar lines. The first system starts at measure 8 and ends at measure 14. The second system starts at measure 15 and ends at measure 21.

Musical score for strings, featuring two staves of music. The top staff consists of four parts: Vn Solo (Violin Solo), Vni I-II (Violin I and II), Vle (Viola), and Vlc-Cb (Cello and Double Bass). The bottom staff also consists of four parts: Vn Solo, Vni I-II, Vle, and Vlc-Cb. Measure 14 begins with Vn Solo playing eighth-note patterns. Vni I-II provides harmonic support with sustained notes. Vle and Vlc-Cb play sustained notes. Measure 18 continues with similar patterns, with Vn Solo and Vni I-II playing eighth-note patterns, while Vle and Vlc-Cb provide harmonic support.

21

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

24

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

ff

f

f

27

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

31

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

35

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

39

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

44
 Vn Solo Vn I-II Vle Vlc-Cb

48
 Vn Solo Vni I-II Vle Vlc-Cb

May 25, 2013

attacca subito

Allegro

3.) Batraneasca

Serban NICHIFOR

J = 144

Vn Solo *f* SOLO

Vni I-II *mf*

Vle *mf*

Vlc-Cb *f*

simile

simile

simile

simile

1 2 3 4

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

5 6 7 8

8

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

12

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

15

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

19

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

23

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

27

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

Piu Mosso

31 $\text{J} = 150$

Vn Solo

simile

Vni I-II

f

8

f

Vle

f

simile

Vlc-Cb

simile

32

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

>>>

38

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

42

Vn Solo

Vni I-II
simile

Vle
simile

Vlc-Cb
simile

45

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

49

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

53

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

This section shows four staves of musical notation. The first staff (Vn Solo) has sixteenth-note patterns with grace notes. The second staff (Vni I-II) consists of eighth-note pairs with dynamic markings (>). The third staff (Vle) has eighth-note pairs with dynamic markings (>). The fourth staff (Vlc-Cb) has eighth-note pairs with dynamic markings (>).

57

rall.

$\text{J} = 120$ $\text{J} = 70$

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

This section shows four staves of musical notation. The first staff (Vn Solo) features sixteenth-note patterns with slurs and dynamic markings (ff, fff). The second staff (Vni I-II) has eighth-note pairs with dynamic markings (f, ff, fff). The third staff (Vle) has eighth-note pairs with dynamic markings (f, ff, fff). The fourth staff (Vlc-Cb) has eighth-note pairs with dynamic markings (f, ff, fff).

61 *Presto Possible* $J=180$
 Vn Solo *mf* simile
 Vni I-II *p* simile
 Vle *p* simile
 Vlc-Cb *mf* simile

64
 Vn Solo *mf*
 Vni I-II *mp*
 Vle *mp*
 Vlc-Cb *mf*

67

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

f

mp

mp

mf

71

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

77

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

78

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

82

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

poco a poco rall.

86

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

Vn Solo $\text{♩} = 150$
 $\text{♩} = 140$
 $\text{♩} = 100$
 $\text{♩} = 80$

Vni I-II
 Vle
 Vlc-Cb

93 $\text{♩} = 40$

Vn Solo
 Vni I-II
 Vle
 Vlc-Cb

May 25, 2013 attacca subito

Deciso

4.) Interludio

Serban NICHIFOR

$\text{♩} = 60$ Violino Solo

ff

attacca subito
May 25, 2013

Presto possibile

5.) Perpetuum Mobile

Serban NICHIFOR

180
SOLO *ff*
f
f
ff

Vn Solo

 Vni I-II

 Vle

 Vlc-Cb

Vn Solo

 Vni I-II

 Vle

 Vlc-Cb

12

Vn Solo *mf*

Vni I-II *mp*

Vle *mp*

Vlc-Cb *mf*

15

Vn Solo *f*

Vni I-II *f*

Vle *f*

Vlc-Cb *f*

18

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

21

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

24

This musical score page contains two staves of four-line music. The top staff is for the Vn Solo (Violin Solo), the second for Vni I-II (Violin I and II), the third for Vle (Viola), and the bottom for Vlc-Cb (Cello and Double Bass). Measure 24 begins with sixteenth-note patterns in the solo violin, followed by eighth-note chords in the violins and viola, and quarter notes in the cello/bass. Measure 27 continues with similar patterns, with dynamic markings (>) indicating crescendo or forward motion.

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

27

This section of the score continues the musical patterns established in measure 24. The Vn Solo maintains its sixteenth-note figure, while the other instruments provide harmonic support with sustained notes and rhythmic patterns. The dynamic markings (>) are present in the later part of measure 27.

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

Vn Solo 30

Vni I-II
 Vle
 Vlc-Cb

Vn Solo 33

36
 Vn Solo

 Vni I-II
 Vle
 Vlc-Cb

39
 Vn Solo

 Vni I-II
 Vle
 Vlc-Cb

42
 Vn Solo *fz* *f* *mp*
 Vni I-II
 Vle
 Vlc-Cb

45
 Vn Solo *mf* *f*
 Vni I-II
 Vle
 Vlc-Cb

Vn Solo

 Vni I-II

 Vle

 Vlc-Cb

Vn Solo

 Vni I-II

 Vle

 Vlc-Cb

Vn Solo 54
 Vni I-II
 Vle
 Vlc-Cb

Vn Solo 57
 Vni I-II
 Vle
 Vlc-Cb

Vn Solo *mf*
 Vni I-II
 Vle
 Vlc-Cb

Vn Solo *f* *ff*
 Vni I-II *f*
 Vle *f*
 Vlc-Cb *ff* *ff*

Vn Solo 67
 Vni I-II
 Vle
 Vlc-Cb

Vn Solo 69
 Vni I-II
 Vle
 Vlc-Cb

71

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

73

Vn Solo

Vni I-II

Vle

Vlc-Cb

Vn Solo *f*
 Vni I-II
 Vle
 Vlc-Cb *mf*

76

Vn Solo *f*
 Vni I-II
 Vle
 Vlc-Cb

79

Vn Solo *fff*
 Vni I-II *ff*
 Vle *ff*
 Vlc-Cb *ff*

May 25, 2013